

Uhlelo Lokufundisa

ISIZULU

ULIMI LWASEKHAYA

ITHEMU 3

IBANGA

3

Uhlelo Lokufundisa

IBANGA 3 | ITHEMU 3

ISIZULU

Copyright © 2026 National Educational
Collaboration Trust (NECT)

This work is licensed under a Creative Commons
Attribution–NonCommercial–NoDerivatives 4.0
International License (CC BY-NC-ND 4.0).

Additional permissions beyond the scope of this license
may be available. For further information, please
contact the publisher at **materials@nect.org.za**.

First edition, 2026

ITHEMU 3 UHLELO LOKUFUNDISA

Ukulalela nokuKhuluma: Yethula indikimba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izithombe
nezinto
zangempela
zokubonisa
indikimba

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Lungisa isiboniso sendikimba:** *Singosomabhizinisi*
2. **Buza imibuzo evulelekile ukuvuselela ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.**
 - *Yiziphi ezinye izinto abantu abazidayisayo emphakathini wakini?*
 - *Kungani abantu beziqalela amabhizinisi abo?*
 - *Uma ubungaqala ibhizinisi, yini ongathanda ukuyidayisa?*
3. **Yenza imephu yengqondo usebenzisa imibuzo nezimpendulo zabafundi.**
4. **Yengeza ezakho izimpendulo emephini yengqondo ukwengeza ulwazi lwabafundi.**
5. **Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 2.**
6. **Yalela abafundi bakhombe ukunothiswa kolimi ukuthola indikimba.**
 - a. Funda kuzwakale ukunothiswa kolimi.
 - b. Yalela abafundi bafunde kanye nawe, noma baphinde emva kwakho: Inkunzi isematholeni.
7. **Xoxa nabafundi ngokunothiswa kolimi.**
 - a. Buza: Ningangitshela ukuthi kuchazani lokhu? / Ningazicabangela impendulo?
 - b. Khuthaza abafundi babelane ngemibono.
 - c. Chaza incazelo noma ubanikeze impendulo kanje: Lesi saga siho ukuthi ozomabhizinisi abaqavile noma abaholi abaqavile abanamandla nabaphumelelayo baqala besesebancane okanye baqala kungenalutho benze okuthile nokukhulu kokungekho.

Imisindo Nemofoloji: Ukubuyekeza ekilasini

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Bhala leli thebuli nemisindo elandelayo ebhodini, kubonakale ngokugqamile:

u	o	i	e	a
m	f	g	d	v
hl	kh	dl	th	sh
n	s	j	k	l

- Hlalisa abafundi kukhaphethi noma phansi phambi kwakho.**
- Bamba ingxoxo mayelana nokufunda kanye nokubhala.**
- Cela abafundi bajike, bakhulume futhi baxoxisane ngalombuzo olandelayo:**
Yini okumele sikwazi ukukwenza ukuze sikwazi ukufunda kanye nokubhala amagama?
- Ngemuva kwemizuzu embalwa, cela abafundi bakuphe umbikomuva.**
- Zama ukuqinisekisa ukuthi izimpendulo zabo ziqukethe amaphuzu alandelayo:**
 - Kufanele sikwazi ukufunda yonke imisindo ehlukukahlukene esolimini lwethu*
 - Kufanele sikwazi ukuhlanganisa imisindo ndawonye ukuze senze amagama*
 - Kufanele sikwazi ukuhlahlela amagama abe imisindo ezimele, siphinde sikwazi ukuyihlanganisa le misindo ibe amagama*
 - Kufanele sikwazi ukubhala imisindo, ukuze sikwazi ukubhala amagama*
- Njengoba abafundi besasho le zimpendulo, biza munye noma babili beze ebhodini ukuze bazokhombisa izimpendulo zabo ngokusebenzisa le misindo ekuleli thebuli elisebhodini.**
- Qondisa abafundi emsebenzini wangoMsombuluko Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 4.
 - Fundela bafundi lo mbhalo, bese uwufunda kanye nabo.
 - Xoxisana nabo ngemibuzo elandela umbhalo.
 - Qaphela abafundi abazizwa bekhathazekile mayelana nokufunda, kanye nokuthi kuyini okubakhathazayo.
 - Lungisa loku khathazeka ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu Okulawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Asifudumeze iminwe yethu ngokwenza sengathi sidlala ipiyano.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ngisebenzisa imisindo nokuhlanganisa imisindo ukuze ngifunde amagama.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abanengi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yethula indaba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi
lesingeniso 1

1. Yethula indaba.

- a. Ithi: Kuleli sonto sizofunda indaba esihloko sithi, *Kudayiswa amaqanda amasha.*
- b. Ithi: *Ugogo kaRhulani unezinkukhu eziningi ezizalela amaqanda! Kunamaqanda amaningi kangangoba agcina efihlakele egcekeni lonke. Ngelinye ilanga, emva kokuba umngani kaRhulani, uDakalo evakashile futhi wathanda namaqanda, ugogo wavela nomqondo omuhle kakhulu. Wanquma ukwakha ihhoko lezinkukhu bese eqala ibhizinisi lomndeni. URhulani wapenda uphawu oluhle, kwase kuthi udadewabo uRudzani wenza amapheshana ambalabala okukhangisa amaqanda abo amasha. Ingabe ibhizinisi labo lamaqanda elisha futhi elibajabulisayo lizoba impumelelo? Ingabe bazokwazi yini ukulikhulisa kakhudlwana ibhizinisi labo.*
- c. Ithi: Kukhona okwaziyo ngalokhu?
- d. Khombisa abafundi izithombe zendaba kafushane.

2. Yakha ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.

- a. Yabelana futhi uchaze ngemininingwane yangaphambilini olunikezwe ngendaba.
- b. Khombisa abafundi ukuthi indaba yenzekaphi usebenzisa imephu Yeqoqo Lezindaba.
- c. Buza: Ninayo imibuzo ngale ndaba?

3. Chaza isu lokuqondisisa.

- a. Ithi: Kuleli sonto sizofunda: Yenza iziphetho.
- b. Chazela abafundi ngalokhu kuqondisisa.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 1&2

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini .
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 1 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlenganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zebanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zebanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 1 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 2.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Fundisa ulwazimagama

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Amakhadi
olwazi-
magama,
izithombe,
izinto

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Khumbuza abafundi ngendikimba.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 2.
 - b. Phinda ufunde noma usho ukunothiswa kolimi.
 - c. Khombisa abafundi uhlu lwamagama olukulwazimagama sendikimba.
 - d. Chaza ukuthi la magama azosisiza ukuqonda nokukhuluma ngendikimba.
 - e. Bafundele uhlu lwamagama.
2. **Sebenzisa iKLTY ukufundisa ngolwazimagama.**
 - a. Fundisa amagama alandelayo kulwazimagama:
 - *ihhoko lezinkukhu: Indlu encane noma umpheme lapho kuhlala khona izinkukhu.*
 - *khangisa: ukutshela abantu ngento ofuna ukuyidayisa.*
 - *Iphepha lesikhangiso: Isiqephu sephepha esinikeza abantu ulwazi.*
 - *yandisa: ukwenza into ibe nkudlwana noma ukuyikhulisa.*
3. **Sebenzisa amasu eKLTY ahambisana negama ngalinye:**

K: Khomba isithombe noma into yangempela
 L: Lingisa igama
 T: Tshela abafundi incazelo yegama
 Y: Yisho leli gama emshweni

Imisindo Nemofoloji: Ukubuyekeza ekilasini

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Bamba ingxoxo mayelana nokufunda ngokushelela.**
2. **Khumbuza abafundi ukuthi ukufunda ngokushelela kusho:**
 - a. *Ikhono lokufunda ngaphandle kokwenza amaphutha.*
 - b. *Ikhono lokufunda ngesivini esifanele, kube sengathi siyakhuluma.*
 - c. *Ikhono lokufunda ngephimbo elifanele nelinemizwa (ikhono lokuguquguqula iphimbo uma sifunda, ukuze kwengezeke incazelo yombhalo).*
3. **Cela abafundi bajike, bakhulume futhi baxoxisane ngalombuzo olandelayo:**
Yini esingayenza ukuze sithuthukise ukufunda kwethu ngokushelela?
4. **Ngemuva kwemizuzu embalwa, cela abafundi bakuphe umbikomuva.**
5. **Zama ukuqinisekisa ukuthi izimpendulo zabo ziqukethe amaphuzu alandelayo:**
 - a. *Singalalela ngokucophelela uma uthisha efunda, ukuze sikuzwe ukufunda ngokushelela.*
 - b. *Singazilolonga ngokufunda indaba yinye kaningana.*
 - c. *Singafunda zonke izinsuku ngoba uma siqinisa ukuzilolonga kokufunda sikhuphula ikhono lethu.*
Singafundela izelamani zethu izindaba ukuze sibone noma ziyayithokozela indlela esifunda ngayo.
6. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesibili Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. *Yalela abafundi bavule izincwadi Ezizisekelo Sokufunda zabo ekhasini 5.*
 - b. *Fundela bafundi lo mbhalo, bese uwufunda kanye nabo.*
 - c. *Xoxisana nabo ngemibuzo elandela umbhalo.*
 - d. *Ekugcineni, buza abafundi ukuthi banazo na izikhalo mayelana nokufunda ngokushelela. Uma zikhona, kuqaphele lokhu.*
 - e. *Lungisa loku khathazeka ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu Okulawulwayo.*

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

- Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokucindezela izandla zibe yisibhakela sibale ka-5, bese siyakhulula.
 - Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
- Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - Ngizajabula uma u esifundela indaba.*
 - Ngithanda izindaba ezimayelana*
 - Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - Yeseka abafundi abadinga usizo.
- Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.**
 - Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangaphambili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 31

- Hlela abafundi balungele Ukufunda Kwangaphambili.**
 - Biza abafundi bazohlala kukhaphethi noma phansi.
 - Hlala phambi kwabafundi neQoqo Lezindaba.
 - Qiniseka ukuthi bonke abafundi bayayibona incwadi.
 - Khumbuza abafundi ngendlela yokuziphatha elindelekile ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana, isib. Hlala ngemilenze ephindiwe; beka izandla emathangeni; lalélisisa; phendula uma ubizwa; phakamisa isandla uma ufuna ukubuza umbuzo.
- Yenza Ukufunda Kwangaphambili kanje:**
 - Isho isihloko sendaba: *Kudayiswa amaqanda amasha*
 - Chaza ngekhono lokubikezela. Ithi: Uma sibikezela, sisebenzisa isihloko nezithombe ukuqagela ukuthi indaba ingani.
 - Khombisa abafundi izithombe ekhasini ngalinye.
 - Buza: Nicabanga kwenzakalani lapha?
 - Buza: Nicabanga lezi zithombe zixhumana kanjani?

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 3&4

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 5.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 3 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 3 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 4.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Fundisa ulwazimagama bese nixoxa ngesithombe sendikimba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Amakhadi
olwazi-
magama,
izithombe,
izinto

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Sebenzisa iKLTY ukufundisa ngolwazimagama.**
 - a. Fundisa amagama alandelayo kulwazimagama:
 - *usomabhizinisi: Umuntu osungula ibhizinisi futhi adayise izinto noma izinsiza ukuze azuze imali.*
 - *ibhizinisi: Umsebenzi owenziwa abantu ukuze bazuze imali ngokudayisa izinto noma izinsiza.*
 - *ukubala: Ukuhlenganisa izimpendulo usebenzisa izinombolo.*
 - *Umthengi: Umuntu othenga into esitolo noma ebhizinisini.*
 - b. Sebenzisa amasu eKLTY ahambisana negama ngalinye.
2. **Yakha ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 6.
 - b. Tshela abafundi ngolwazi olulandelayo ngesithombe:
 - *Abantu bavama ukuthengisa izinto noma bahlinzeke ngezinsiza ukuze bazuze imali. Lokhu kubizwa ngebhizinisi. Amanye amabhizinisi makhulu kakhulu, kuthi amanye angamabhizinisi amancane emindeneni.*
 - *Uma abantu besebenza ndawonye ebhizinisini, bavama ukuba nemisebenzi eyahlukene. Omunye angatshala izitshalo, omunye asize abathengi, kuthi omunye asebenze ukunquma amanani.*
 - *Usomabhizinisi umuntu oqala ibhizinisi. Osomabhizinisi bavama ukucabanga ngezindlela zokusiza abantu ngesikhathi bezuza imali ngokudayisa izinto noma ukuhlinzeka ngezinsiza ezidingekayo emiphakathini yabo.*
3. **Xoxa ngesithombe.**
 - a. Sebenzisa imibuzo elandelayo ukuxoxa ngesithombe kanje:
 - Buza umbuzo wokuqala.
 - Yalela abafundi baxoxe nozakwabo ngombuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
 - Yakha ulwazi lwabafundi lwangaphambilini ngokulungisa ukungaqondi nangokwabelana ngolwazi oluhambisana nendikimba.
 - Phindaphinda le ndlela kuyo yonke imibuzo.
4. **Imibuzo:**
 - a. *Yimiphi imisebenzi ehlukene obona abantu beyenza kulesi sithombe?*
 - b. *Ucabanga ukuthi kungani umndeneni utshala futhi udayise izitshalo?*
 - c. *Ucabanga ukuthi yimaphi amakhono abantu abawadingayo ukuze baqhube ibhizinisi?*

Imisindo Nemofoloji: Ukubuyekeza ekilasini

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Hlalisa abafundi kukhaphethi noma phansi phambi kwakho.**
2. **Bamba ingxoxo mayelana nokufunda ngokuqondisisa.**
3. **Khumbuza abafundi ukuthi ukufunda ngokuqondisisa kusho ukuthi:**
 - a. *Siyayiqondisisa indaba.*
 - b. *Siyayikhumbula indaba.*
 - c. *Sicabanga ngendaba siphinde sibuze bese siphendula imibuzo emayelana nayo.*
4. **Cela abafundi bajike, bakhulume futhi baxoxisane ngalombuzo olandelayo:**
Yini esingayenza ukuze sithuthukise ukufunda kwethu ngokuqondisisa?
5. **Ngemuva kwemizuzu embalwa, cela abafundi bakuphe umbikomuva.**
6. **Zama ukuqinisekisa ukuthi izimpendulo zabo ziqukethe amaphuzu alandelayo:**
 - a. *Singafunda indaba kaningana.*
 - b. *Singazama ukuxazulula incazelo yamagama angaziwa, noma sibuze komunye ukuthi asho ukuthini.*
 - c. *Singafunda zonke izinsuku ngoba uma siqinisa ukuzilolonga kokufunda, sikhuphula ulwazi.*
 - d. *Emva kokufunda indaba, singazama ukukhumbula noma ukuxazulula lokhu:*
 - *Bewuyini umqondo oyinhloko wendaba*
 - *Kuyini okwenzeke kuqala, okulandelile, kanye nesiphetho*
 - *Ngobani abalingiswa bendaba*
 - *Yini okutsandile mayelana nendaba*
 - *Yikuphi okufundile mayelana nendaba*
7. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesithathu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. *Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 7.*
 - b. *Fundela bafundi lo mbhalo, bese uwufunda kanye nabo.*
 - c. *Xoxisana nabo ngemibuzo elandela umbhalo.*
 - d. *Ekugcineni, buza abafundi ukuthi banazo na izikhalo mayelana nokufunda ngokuqondisisa. Uma bekhona abanazo, kuqaphele lokhu.*
 - e. *Lungisa loku khathazeka ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu Okulawulwayo.*

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokuzungezisa izihlakala kuya ngakwesesinxele nangakwesokudla.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ngithanda ukuphendula imibuzo mayelana nendaba.*
 - *Ngithanda ukuzibhalela izindaba zami.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kokuqala

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 31

1. Lungiselela abafundi Ukufunda Kokuqala.

- Hlalisa abafundi kukhaphethi.
- Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
- Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *Kudayiswa amaqanda amasha.*
- Ithi: *Ugogo kaRhulani* unezinkukhu eziningi ezizalela amaqanda! Kunamaqanda amaningi kangangoba agcina efihlakele egcekeni lonke. Ngelinye ilanga, emva kokuba umngani kaRhulani, uDakalo evakashile futhi wathanda namaqanda, ugogo wavela nomqondo omuhle kakhulu. Wanquma ukwakha ihhoko lezinkukhu bese eqala ibhizinisi lomndeni. URhulani wapenda uphawu oluhle, kwase kuthi udadewabo uRudzani wenza amapheshana ambalabala okukhangisa amaqanda abo amasha. Ingabe ibhizinisi labo lamaqanda elisha futhi elibajabulisayo lizoba impumelelo? Ingabe bazokwazi yini ukulikhulisa kakhudlwana ibhizinisi labo?

2. Yenza Ukufunda Kokuqala kanje:

- Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushelele futhi kuzwakale.
- Khombisa abafundi izithombe.
- Lapho kufanele khona, yima uchazele abafundi.
- Balula amagama akulwazimagama uma evela.
- Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 1 kanje:
 - Bhekisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhekisa Umbuzo 3 ekilasini lonke. Cela abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
- Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Yenza iziphetho.
 - Buza abafundi: Yini esingayiqagela kahle ngalokhu angasitshelanga ngakho umbhali? Yini ongayiqagela ngemicabango noma imizwa yomlingiswa?

Ukubhala: Yethula uphinde uzijwayeze iKNZ

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Yethula iKNZ (UKwakheka Nezimiso Zolimi) egxilile.**
 - a. Ithi: Kuleli sonto sizogxila ku: Ukusebenzisa abacaphuni (izimpawu zokukhuluma) ukukhombisa amazwi akhulunywe ngumuntu (inkulumo ngqo).
 - b. Bhala umusho ebhodini: Uthe, “Ngifuna ukuqala ibhizinisi.”
 - c. Chaza iKNZ kumongo: Abacaphuni (izimpawu zokukhuluma) basetshenziselwa ukukhombisa amazwi akhulunywe ngumuntu (inkulumo ngqo).
2. **Yenza iKNZ nabafundi.**
 - a. Bhala ebhodini: Ugogo wathi sinotamatisi omningi esingawudayisa.
 - b. Buza abafundi: Sibafaka kuphi abacaphuni ukukhombisa lokho umuntu akusho ngqo? Iluphi olunye uphawu lokubhala okufanele silusebenzise?
 - c. Xoxisanani nabafundi: Ugogo wakhuluma la magama: sinomatisi omningi okufanele siwudayise. Ngoba lawa amagama kagogo ngqo, siwafaka phakathi kwabacaphuni. Abacaphuni bafana nezimpawu ezikhethekile zokukhuluma ezikhombisa lokho omunye akushilo. Singalandela lezi zinyathelo: Ugogo uthe kusitshela ukuthi ubani okhulumayo. Kufanele sibhale ukhefana ngaphambi kwamagama akhulunyiwe. Abacaphuni bazungeza amazwi akhulunywe ugogo ngqo. Igama lokuqala phakathi kwabacaphuni kufanele liqale ngonhlamvukazi. Kufanele sibhale ungqi ngaphambi kokuvala abacaphuni, ngoba kuyingxenye yalokho ugogo akushilo. Sibhala kanje: Ugogo uthe, “Sinotamatisi omningi okufanele siwudayise.”
3. **Nikeza abafundi ithuba lokwenza iKNZ ngokuzimela.**
 - a. Bhala ebhodini:
 - Wathi, nginecebo elihle.
 - Umama wathi asiyeni ezitolo.
 - Asidayiseni amaqanda ethu asele.
 - b. Chazela abafundi: Sebenzisa izimpawu zokucaphuna endaweni efanele. Khumbula ukwengeza ikhefana, usonhlamvukazi, nongqi emshweni wakho.
 - c. Nikeza abafundi imizuzwana baqedele umsebenzi.
4. **Hlola ukuqonda kwabafundi.**
 - a. Bizela abafundi ndawonye.
 - b. Biza abafundi abahlukahlukeni bazokwabelana ngezimpendulo zabo.
 - c. Khomba: Abacaphuni (izimpawu zokukhuluma) basetshenziselwa ukukhombisa amazwi akhulunywe ngumuntu (inkulumo ngqo).

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 5&6

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 7.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 5 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 5 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 6.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Imisindo Nemofoloji: Ukubuyekeza ekilasini

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Hlalisa abafundi kukhaphethi noma phansi phambi kwakho.**
2. **Bamba ingxoxo mayelana nemofoloji.**
3. **Khumbuza abafundi ukuthi:**
 - a. *Isakhi yingxenye encane kakhulu yegama enencazelo.*
 - b. *Igama lingakhiwa yisakhi esisodwa, Isib. cha*
 - c. *Igama lingakhiwa yizakhi eziningi, Isib. u-ku-nga-thokoz-i*
4. **Buza abafundi ukuthi bangakwazi ukucabanga nganoma yiziphi izibonelo zezakhi. Lalela izimpendulo zabo.**
5. **Tshela abafundi ukuthi kule themu, sizogxila ikakhulukazi kuzakhi njengendlela yokusisiza nokufunda nangokuqondisisa.**
6. **Cela abafundi bajike, bakhulume futhi baxoxisane ngalombuzo olandelayo:**
Lisisiza ngani ikhono lokufunda nokuqondisisa izakhi ezahlukahlukeni?
7. **Ngemuva kwemizuzu embalwa, cela abafundi bakuphe umbikomuva.**
8. **Zibonge zonke izimpendulo bese uxoxisana ngazo futhi ungeze amaphuzu alandelayo uma kudingeka:**
 - a. *Uma sikwazi ukufunda isakhi, kungasisiza sikwazi ukufunda amagama amaningi, ngoba sikwazi ukufunda leyo ngxenye yegama kalula.*
 - b. *Uma sikwazi ukufunda isakhi, lokhu kungasisiza sikwazi ukufunda amagama amade, ngoba sikwazi ukufunda leyo ngxenye yegama kalula.*
 - c. *Uma siyazi incazelo yesakhi, kungasisiza sikwazi ukucaza nokuxazulula incazelo yegama esingalazi.*
9. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesine Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. *Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 8.*
 - b. *Fundela bafundi lo mbhalo, bese uwufunda kanye nabo.*
 - c. *Xoxisana nabo ngemibuzo elandela umbhalo.*

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu uyidlalise ngokuyivala uyivule.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Isakhi ingxenye yegama.*
 - *Yengeza okanye isintshe incazelo yegama.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abanengi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwesibili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 31

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwesibili.**
 - a. Hlalisa abafundi kukhaphethi.
 - b. Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
 - c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *Kudayiswa amaqanda amasha*
 - d. Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Yenza iziphetho.
 - Ithi: Khumbulani besixoxa ngalokhu izolo, ngesikhathi nginibuza: Yini esingayiqagela kahle ngalokhu angasitshelanga ngakho umbhali? Yini ongayiqagela ngemicabango noma imizwa yomlingiswa?
2. **Yenza Ukufunda Kwesibili kanje:**
 - a. Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushelele futhi kuzwakale.
 - b. Khombisa abafundi isithombe.
 - c. Sebenzisa izibonelo ezisekhasini lwesingeniso ukukhombisa isiqondiso sokuqondisisa.
 - d. Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 2 kanje:
 - Bhakisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhakisa Umbuzo 3 ekilasini lonke. Cela abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.

Ukubhala: Uthisha ubonisa indlela yokuhlela

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Ethula isihloko sokubhala.**
 - a. Ithi: Kulomjikelezo sizobhala: Indaba emayelana nomlingiswa owaqala ibhizinisi.
2. **Chaza impendulo yakho yomsebenzi obhalwayo, ngaphambi kokuwubhala. Sebenzisa uhlaka lokubhala.**
 - a. Ithi: Ngizobhala indaba emayelana nomlingiswa oqala ibhizinisi loku —.
3. **Bonisa ukuhlelwa komsebenzi obhalwayo ebhodini.**
 - a. Dweba ngokushesha isithombe esikhombisa: Umlingiswa nebhizinisi lakhe.
 - b. Sebenzisa imephu yengqono ukuhlela indaba yakho:
 - Ubani umlingiswa wakho? (Igama lakhe neminyaka yobudala)
 - Iliphi ibhizinisi umlingiswa wakho afuna ukuliqala?
 - Umlingiswa wakho ukhuluma nobani mayelana nombono wakhe?
 - Bacabange ngani futhi bathatha siphiliso isinqumo emva kwengxoxo?
 - Baliqale kuphi futhi kanjani ibhizinisi labo?
 - Kwenzakalani ngosuku lokuqala lwebhizinisi?
 - Lathini ikhasimende lokuqala?
 - Iyiphi le nkinga eyenzeka kungalindelekile ebhizinisini?
 - Wayilungisa kanjani umlingiswa le nkinga?
 - Iphethe kanjani indaba? Uzizwa kanjani umlingiswa?
4. **Enza abafundi bacabange.**
 - a. Ithi: Kusasa, nizohlela eyenu imibhalo. Nize nemibono yenu kusasa.

Uhlaka lokubhala:

Ngelinye ilanga, ___ wazinqumela ukuqala ibhizinisi.

Wafuna ukuthi...

Waxoxa ngombono wakhe no...

Wakhetha uku...

Wasungula ibhizinisi lakhe...

Ekuqaleni, beku...

Kwafika umthengi othi, "..."

Masinyane kwaba nenkinga ne...

Kwakufanele a...

Ekugcineni...

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaqembu 7&8

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 8.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 7 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 7 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 8.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Xoxani ngendaba yokufunda ngokwabelana

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Uhlaka lwengxoxo:
Ingqikithi yale ndaba beku...
Ngimthande lo mlingiswa ngoba...
Ngifunde ukuthi...
Ngicabanga ukuthi bekunga-lungile / bekulungile ngesikhathi... ngoba...

1. **Lungisa abafundi ubalungiselele ingxoxo yeqembu.**
 - a. Hlela abafundi babe ngamaqembu ama-4.
 - b. Nikeza iqembu ngalinye 'induku noma itshe lokukhuluma'.
 - c. Ithi: Ungakhuluma kuphela uma uphethe 'induku/itshe lokukhuluma'.
2. **Xoxani ngemibuzo yengxoxo.**
 - a. Khumbuza abafundi ngendaba yokwabelana yaleli sonto.
 - b. Bhala uhlaka lwengxoxo ebhodini.
 - c. Funda bese uchaza umbuzo ngamunye (ukuqala komusho).
 - d. Tshela abafundi ukuthi ilungu ngalinye leqembu kumele lithole ithuba lokuphendula umbuzo ngamunye.
 - e. Khuthaza abafundi bacabange ngezimpendulo ezahlukene.
3. **Yalela abafundi baqale izingxoxo zabo.**
 - a. Yalela abafundi abaphethe 'induku/itshe lokukhuluma' baqale.
 - b. Hamba phakathi kwabo ubasize lapho kunesidingo.
 - c. Emizuzwini yokugcina, biza iqembu lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
4. **Ukulungiselela abafundi**
 - a. Khetha abafundi aba-3-4 ukuba benze Izethulo Zomlomo ngoMsombuluko.
 - b. Tshela laba bafundi yini abazoyilungiselela yangoMsombuluko. (Bheka uhlelo lwezifundo ze-LK zangoMsombuluko)

Imisindo Nemofoloji: Isibizelo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Hlalisa abafundi kanye nezincwajana zabo, amapensela namarula:**
 - a. Tshela abafundi babhale isihloko esithi, 'Isibizelo' bese bebhala izinombolo 1–5 eduze komugqa oseceleni.
 - b. Biza la magama amahlanu alandelayo ukuze abafundi bawabhale eceleni kwezinombolo 1–5: funda, ukufunda, fundisa, fundwa, fundela, fundwa
 - c. Okulandelayo, tshela abafundi babhale umusho owubizayo, basebenzise izimpawu ezifanele.
 - d. Biza lo musho olandelayo. Wuphinde ngokunensa, kabili uma kudingeka: Thina sizozifundela indaba.
2. **Tshela abafundi basebenzise amapensela anombala ukulungisa umsebenzi wabo.**
 - a. Bhala la magama amahlanu kanye nomusho ebhodini.
 - b. Njengoba ubhala, phimisa igama ngalinye.
 - c. Kulo musho, khombisa uphawu lokubhala olusetshenzisiwe.
 - d. Tshela abafundi bakokelezele amaphutha abo ngepensela elinombala.
 - e. Tshela abafundi babhale kabusha amaphutha abo bawalungise.
3. **Qaphela izinselelo kanye nenqubekela phambili yabafundi.**
4. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesihlanu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 10.
 - b. Funda umbhalo ngokuzwakalayo. Tshela abafundi balandele ezincwadini zabo njengoba ufunda.
 - c. Bonisa ebhodini indlela yokugcwalisa umsebenzi wokuqonda obhaliwe.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangemuva

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 31

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwangemuva.**
 - a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *Kudayiswa amaqanda amasha*
 - b. Chaza ngomsebenzi. Ithi: Namhlanje sizodweba bese silebula ingxenye esiyithandayo endabeni.
2. **Bonisa umsebenzi kanje:**
 - a. Vala amehlo wenze sengathi uyacabanga.
 - b. Open your eyes and say: Ingxenye engiyithandayo yendaba yilapho...
 - c. Gwema ukukhetha izimpendulo ezisobala kakhulu ngesibonelo sakho.
 - d. Dweba isithombe ngokushesha ebhodini. Ngesikhathi udweba, chaza ukuthi udweba ini.
 - e. Nezela ilebuli eli-1 kuya kwa-2.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedele umsebenzi.**
 - a. Tshela abafundi bavale amehlo bacabange ngengxenye abayithandayo yendaba.
 - b. Ithi: Cabangani ngomqondo wakho, ungakopeli isibonelo sami.
 - c. Okulandelayo, tshela abafundi bavule amehlo bese bexoxa ngezimpendulo zabo nozakwabo.
 - d. Bese, utshele abafundi badwebe le ngxenye yendaba ezincwadini zabo zokuzilolonga.
 - e. Siza abafundi banezela ilebuli eli-1 kuya kwama-2 kumdwebo wabo.
4. **Vumela abafundi babelane ngomsebenzi wabo.**
 - a. Nikeza abafundi imizuzwana bakhombise abalingani umsebenzi wabo.
 - b. Biza omunye umfundi azokwabelana nekilasi ngomsebenzi wakhe.

Ukubhala: Abafundi bayahlela

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Khumbuza abafundi ngesihloko sombhalo.**
 - a. Ithi: Kulomjikelezo sizobhala: Indaba emayelana nomlingiswa owaqala ibhizinisi.
2. **Tshela abafundi bacabange ngezimpendulo zabo ngesihloko sombhalo.**
 - a. Ithi: Manje cabanga ngokuthi uzophendula kanjani ngesihloko sombhalo.
 - b. Tshela abafundi babelane ngemibono nabalingani babo.
 - c. Biza abafundi abayingcosana bazokwabelana ngezimpendulo nekilasi.
3. **Tshela abafundi bahlele umbhalo wabo ezincwadini zokubhalela.**
 - a. Ithi: Manje sebenzisa imephu yengqondo ukuloba imibono yakho bese uhlela umsebenzi wombhalo.
4. **Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi ngamunye ukuhlela.**
 - a. Ithi: Ngitsheleni ngemibono yenu.
 - b. Siza abafundi abanezinselele ukugcwalisa amamephu abo engqondo.

Uhlaka lokubhala:

Ngelinye ilanga, ____ wazinqumela ukuqala ibhizinisi.

Wafuna ukuthi...

Waxoxa ngombono wakhe no...

Wakhetha uku...

Wasungula ibhizinisi lakhe...

Ekuqaleni, beku...

Kwafika umthengi othi, "..."

Masinyane kwaba nenkinga ne...

Kwakufanele a...

Ekugcineni...

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 9&10

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 10.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 9 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 9 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 10.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Isethulo Somlomo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Hlalisa abafundi ukuze babuke ozakwabo bethula izethulo zabo zomlomo.**
2. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi olandelayo: Bonisani nichaze**
 - a. Phakamisa into noma isithombe osilethile ukuze usibonise.
 - b. Sitshele ngento noma isithombe osilethile. Ithi:
 - Namhlanje ngizonitshela ngo...
 - Inje... (ubungako, isisindo, ukuthinteka, njj.)
 - Isetshenziselwa uku...
 - Ngiyayithanda ngoba...
 - c. Bese, ubuza ikilasi: Ingabe kukhona imibuzo?
 - d. Uma kukhona onombuzo, zama ngokusemandleni ukuwuphendula.
3. **Khumbuza abafundi ngala makhono ezethulo ngomlomo:**
 - a. Uma wethula indaba yakho, khumbula lokhu:
 - Bamba into noma isithombe sakho ukuze wonke umuntu asibone
 - Yisho imisho yakho ngokulandelayo kwayo
 - Yisho kanye kuphela - ungaphindi ukuyisho
 - Khulumela phezulu, ngezwi elicacile
4. **Biza abafundi abaqokiwe ngamunye ngesikhathi bazokwethula umsebenzi wabo.**
 - a. Yakha ukuzethemba komfundi ngamunye ngokuthi ubonge indlela ethule ngayo umsebenzi wakhe bese ubanika umbono owakhayo.
 - b. Ekugcineni kwesifundo, nikeza abafundi umbono ojwayelekile ngezethulo zabo ukuze benze kangcono ngokulandelayo. Isibonelo: Ngibe nobunzima bokuzwa abanye benu. Ngicela nizame ukuphakamisa amaphimbo - sifuna ukuzwa lokho enikushoyo.

Imisindo Nemofoloji: NGIYENZA: Yethula, uchaze ubonise

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Yethulela abafundi imofimu yesonto: aba-**
2. **Yichazele abafundi kanje:**
 - Isakhi esiyisiqalo sesigaba 2 esikhomba ubuningi. Lokhu kusho ukuthi baningi abantu abenza isenzo esithile.
 - Sisho ubuningi.
 - Sitholakala ekuqaleni kwebizo.
 - Sishintsha ibizo silisuse ebunjeni lye ebuningini.
3. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - Umfana udlala ibhola.
4. **Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.**
5. **Phinda ubhale isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:**
 - Abafana badlala ibhola.
6. **Phinda ngesibonelo sesi-2 kanje:**
 - Umntwana uyakhala.
 - Abantwana bayakhala.
7. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoMsombuluko Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 12.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Asifudumeze iminwe yethu ngokwenza sengathi sidlala ipiyano.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *UKelvin Doe wazalelwa eFreetown, eSierra Leone.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yethula indaba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi
lesingeniso 15

1. Yethula indaba.

- a. Ithi: Kuleli sonto sizofunda indaba esihloko sithi, *UKelvin Doe: uDJ Focus*
- b. Ithi: *Le ndaba* eyiqiniso imayelana nosomabhizinisi ogama lakhe nguKelvin Doe. Sihlangana noKelvin ngenkathi eseneminyaka eyishumi ubudala, ehlala endaweni yakubo yaseSierra Leone. UKelvin uzinqumela ukuxazulula inkinga enkulu ebhekene nomphakathi wangakubo: ubusuku obumnyama ngenxa yokungabi nagesi. Ufuna izinsimbi ezilahliwe, izinto zikagesi eziphukile kanye nemishini elahliwe emigqonyeni kadoti. Ngokusebenza kanzima kanye nokugxila, uKelvin wazifundisa ubunjiniyela futhi wakha ibhethri emangalisayo ngezinto ezilahliwe. Ngokulandelayo, iphupho lakhe lakhula wabe esesungula isiteshi somsakazo sendawo, wayeseba nguDJ Focus! Akesifunde ukuze sithole ukuthi amaphupho kaKelvin ambekaphi.
- c. Khombisa abafundi izithombe zendaba kafushane.

2. Yakha ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.

- a. Yabelana futhi uchaze ngemininingwane yangaphambilini olunikezwe ngendaba.
- b. Khombisa abafundi ukuthi indaba yenzekaphi usebenzisa imephu Yeqoqo Lezindaba.
- c. Buza: Ninayo imibuzo ngale ndaba?

3. Chaza isu lokuqondisisa.

- a. Ithi: Kuleli sonto sizofunda: Hlolisisa.
- b. Chazela abafundi ngalokhu kuqondisisa.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 1&2

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 12.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 1 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 1 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 2.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Fundisa ulwazimagama

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Amakhadi
olwazi-
magama,
izithombe,
izinto

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Khumbuza abafundi ngendikimba.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 2.
 - b. Phinda ufunde noma usho ukunothiswa kolimi.
 - c. Khombisa abafundi uhlu lwamagama olukulwazimagama sendikimba.
 - d. Chaza ukuthi la magama azosisiza ukuqonda nokukhuluma ngendikimba.
 - e. Bafundele uhlu lwamagama.
2. **Sebenzisa iKLTY ukufundisa ngolwazimagama.**
 - a. Fundisa amagama alandelayo kulwazimagama:
 - *ukuqamba okusha: Ukucabanga kahle ngezinto ezintsha kanye namacebo akhaliphile okuxazulula izinkinga.*
 - *ubunjiniyela: Ukuklama kanye nokwakha izinto ngenhloso yokuxazulula izinkinga.*
 - *Umthombo wokuthumela: Ithuluzi eliwumthombo wokuthumela amasignali omsakazo ukuze abantu bakwazi ukulalela isiteshi somsakazo.*
 - *ukubekezela: Ukuqhubeka usebenze kanzima noma into ilukhuni.*
3. **Sebenzisa amasu eKLTY ahambisana negama ngalinye:**

K: Khomba isithombe noma into yangempela
 L: Lingisa igama
 T: Tshela abafundi incazelo yegama
 Y: Yisho leli gama emshweni

Imisindo Nemofoloji: SIYENZA: Zilolongele ngokubambisana

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Khumbuza abafundi ngemofimu yesonto: aba-**
2. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - Umnfundisi uyafundisa.
3. **Biza umfundi akhombise achaze lapho kufakelwa noma kuguquke imofimu.**
4. **Biza umfundi wesibili aphinde ukubhala isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:**
 - abafundisi bayafundisa.
5. **Biza umfundi wesithathu aqinisekise ukuthi lokhu kuguquka kulungile.**
6. **Uma kungenjalo, umfundi makeze ebhodini awenze amalungiselelo.**
7. **Phinda ngesibonelo sesi-2 kanje:**
 - Umzali uya esikoleni.
 - abazali baya esikoleni.
8. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesibili Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 13.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokufonyoza iphepha sibuye silelule.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ngesikhathi uKelvin eseneminyaka eyi 10, wayefuna ukuxazulula inkinga kagesi.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abanengi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangaphambili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 17

1. **Hlela abafundi balungele Ukufunda Kwangaphambili.**
 - a. Biza abafundi bazohlala kukhaphethi noma phansi.
 - b. Hlala phambi kwabafundi neQoqo Lezindaba.
 - c. Qiniseka ukuthi bonke abafundi bayayibona incwadi.
 - d. Khumbuza abafundi ngendlela yokuziphatha elindelekile ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana, isib. Hlala ngemilenze ephindiwe; beka izandla emathangeni; lalélisisa; phendula uma ubizwa; phakamisa isandla uma ufuna ukubuza umbuzo.
2. **Yenza Ukufunda Kwangaphambili kanje:**
 - a. Isho isihloko sendaba: *UKelvin Doe: uDJ Focus*
 - b. Chaza ngekhono lokubikezela. Ithi: Uma sibikezela, sisebenzisa isihloko nezithombe ukuqagela ukuthi indaba ingani.
 - c. Khombisa abafundi izithombe ekhasini ngalinye.
 - d. Buza: Nicabanga kwenzakalani lapha?
 - e. Buza: Nicabanga lezi zithombe zixhumana kanjani?

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 3&4

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 13.2.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 3 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zebanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zebanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 3 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 4.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Ukuxoxa indaba ngobuciko

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Lungiselela abafundi ngobuciko bokuxoxa izindaba.**
 - a. Hlela abafundi babe ngamaqembu ama-4.
 - b. Tshela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 14.
2. **Tshela abafundi babheke isithombe.**
 - a. Buza: Yini eniyibona kulesi sithombe?
3. **Tshela abafundi baqambe indaba emfushane ngamunye besusela esithombeni.**
4. **Tshela abafundi bayihlele kanjani indaba yabo. Ithi:**
 - a. Nikeza umlingiswa ngamunye igama endabeni yakho.
 - b. Isho indaba yenzeka kuphi.
 - c. Indaba yakho kumele ibe nesiqalo, umzimba nesiphetho.
 - d. Lesi sithombe sibonisa ingxenye ethile yendaba yakho.
 - Isithombe singakhombisa isiqalo sendaba yakho.
 - Isithombe singakhombisa umzimba wendaba yakho.
 - Isithombe singakhombisa isiphetho sendaba yakho.
 - e. Ungayiqala indaba ngokuthi:
 - “Nginecebo!” ____ kusho...
 - Umndeni wakwa ____ ubunezitshalo eziningi, babengazi ukuthi bangenzani ngazo...
 - “Nginesimemezelo engifuna ukusenza,” kwasho umama...
5. **Yalela abafundi ukuthi baqedele umsebenzi.**
 - a. Nikeza abafundi imizuzwana bacange ngendaba yabo buthule.
 - b. Bese, utshela abafundi ukuthi bashintshane ngokuxoxa izindaba zabo eqenjini. Ungakwenza lokhu ngokusebenzisa ‘induku/itshe lokukhuluma’.
 - c. Besakhuluma abafundi, hamba phakathi kwabo ulalele.
6. **Phetha isifundo kanje:**
 - a. Biza umfundi oyedwa abelane indaba yakhe nekilasi lonke, noma ubuze umfundi o-1-2 imibuzo ngezindaba zeqembu labo.
 - Buza: Ibiphathelene nani indaba kaX?
 - Buza: Yini oyithandile ngendaba kaX?
 - b. Nika ikilasi umbiko wabo bonke ukuze bathuthukise izindaba zabo. Isibonelo: Ngokuvamile, ekuqaleni kwendaba, siyasho indaba yenzeka kuphi, nokuthi obani abalingiswa. Ngokuzayo, zamani ukufaka lolu lwazi ezindabeni zenu.

Imisindo Nemofoloji: UYENZA: Zilolongele nozakwenu, bese njengomuntu ozimele

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Hlalisa abafundi kanye nezincwajana zabo.**
2. **Khumbuza abafundi ngemofimu yesonto: aba-**
3. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - Umkhululi uyeza.
4. **Batshela ukuthi mabakopishele isibonelo soku-1 ezincwajaneni zabo.**
5. **Bese, tshela abafundi ukuba basebenzisane nozakwabo benze okulandelayo:**
 - a. Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.
 - b. Phinda ubhale isibonelo soku-1 esesiguquliwe.
6. **Biza abafundi bakulalele.**
7. **Khombisa isibonelo soku-1 ebhodini, wenze okulandelayo:**
 - Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.
 - a. Phinda ubhale isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:
 - Umuntu uyasina.
8. **Batshela abafundi ukuba bazihlalele umsebenzi wabo benze amalungiselelo uma kudingeka.**
9. **Phinda nesibonelo sesi-2, kodwa manje-ke, kufanele wonke umfundi azisebenzele eyedwa:**
 - Abakhululi bayeza.
 - Abantu bayasina.
10. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesithathu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 15.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokuyithintitha.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *UKelvin wanguma ukuthi ufuna ukugala isiteshi somsakazo.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kokuqala

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 17

1. Lungiselela abafundi Ukufunda Kokuqala.

- Hlalisa abafundi kukhaphethi.
- Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
- Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *UKelvin Doe: uDJ Focus*
- Ithi: *Le ndaba eyiqiniso imayelana nosomabhizinisi ogama lakhe nguKelvin Doe. Sihlangana noKelvin ngenkathi eseneminyaka eyishumi ubudala, ehlala endaweni yakubo yaseSierra Leone. UKelvin uzinqumela ukuxazulula inkinga enkulu ebhekene nomphakathi wangakubo: ubusuku obumnyama ngenxa yokungabi nagesi. Ufuna izinsimbi ezilahliwe, izinto zikagesi eziphukile kanye nemishini elahliwe emigqonyeni kadoti. Ngokusebenza kanzima kanye nokugxila, uKelvin wazifundisa ubunjiniyela futhi wakha ibhethri emangalisayo ngezinto ezilahliwe. Ngokulandelayo, iphupho lakhe lakhula wabe esesungula isiteshi somsakazo sendawo, wayeseba nguDJ Focus! Akesifunde ukuze sithole ukuthi amaphupho kaKelvin ambekaphi.*
- Ithi: Kukhona okwaziyo ngalokhu?

2. Yenza Ukufunda Kokuqala kanje:

- Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushelele futhi kuzwakale.
- Khombisa abafundi izithombe.
- Lapho kufanele khona, yima uchazele abafundi.
- Balula amagama akulwazimagama uma evela.
- Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 1 kanje:
 - Bhekisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhekisa Umbuzo 3 ekilasini lonke. Cela abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
- Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Hlolisisa.
 - Buza abafundi: Ngokuvamile sifunda okuthile endabeni. Ngezinye izikhathi kudingeka sinqume ukuthi into ethile ibilungile noma ibingalungile. Ngezinye izikhathi kudingeka sinqume ukuthi into ethile ibiyinhle noma ibiyimbi. Ufunde ini kule ndaba?

Ukubhala: Uthisha ubonisa umbhalo ongakapheleli

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Ethula kabusha isihloko sombhalo kanye nokudingekayo.**
 - a. Ithi: Kulomjikelezo sizobhala: Indaba emayelana nomlingiswa owaqala ibhizinisi.
 - b. Chaza okudingekayo ngomsebenzi:
 - Uhlobo: Indaba yokuzakhela / yokuziqambela
 - Imisho / izigaba: Bhala indaba enemisho engaphezu kweyishumi.
 - KNZ: Abacaphuni (izimpawu zokukhuluma) basetshenziselwa ukukhombisa amazwi akhulunywe ngumuntu (inkulumo ngqo).
2. **Bonisa umsebenzi ebhodini.**
 - a. Khumbuza abafundi ngemibono yakho esuselwe emephini yakho yengqondo.
 - b. Khombisa abafundi ukwenza uhlaka lombhalo besebenzisa uhlelo lwakho.
3. **Yalela abafundi baqale babhale ezincwadini zabo zokubhalela.**
 - Ithi: Manje sebenzisa uhlelo lwakho ukugcwalisa uhlaka lombhalo.
4. **Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi ngamunye baqale ukubhala.**
 - a. Ithi: Asibheke emephini yakho yengqondo siyisebenzise ukuqala ukubhala.
 - b. Siza abafundi abanezinselelo ukusebenzisa uhlaka lombhalo.

Uhlaka lokubhala:

Ngelinye ilanga, ____ wazinqumela ukuqala ibhizinisi.

Wafuna ukuthi...

Waxoxa ngombono wakhe no...

Wakhetha uku...

Wasungula ibhizinisi lakhe...

Ekuqaleni, beku...

Kwafika umthengi othi, "..."

Masinyane kwaba nenkinga ne...

Kwakufanele a...

Ekugcineni...

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 5&6

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 15.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 5 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 5 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 6.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Imisindo Nemofoloji: Umdlalo wokuKhumbula amaMofimu

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Ekuqaleni kwethemu, fundisa abafundi ngalo mdlalo. Chaza ukuthi uzodlalwa njalo ngoLwesine.

Imiyalelo:

1. Hlalisa abafundi ngamaqembu ahamba ngaba-4-6..
2. Chaza ukuthi bazodlala umdlalo ngamamofimu.
3. Ithi imofimu eyafundiswa, isib. aba
4. Umqondisi womdlalo uqala ngokuthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu.
5. Umdlalo uqhubeka ngendlela yewashi.
6. Umfundi olandelayo uthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu and ababusi.
7. Umfundi wesithathu uthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu, ababusi and nabaqulusi.
8. Umdlalo uyaqhubeka kumfundi kuya kumfundi, ukuze awasekho amagama angashiwo.
9. Kufanele abafundi babhale uhlu lwamagama ngendlela efanele, uma kungenzanga bayaphuma kulo mjikelezo.
10. Umfundi wokugcina kulo mjikelezo ngumqobi wawo.
11. Lo mfundi ukwazi ukuqala umjikelezo olandelayo.
12. Uma iqembu seliqedile umjikelezo, kufanele bahlale ngokuthula bethwele izandla ekhanda belindela imofimu entsha.
13. **Uma lonke iqembu selilungile, nikeza ngemofimu entsha, isib. aba-**
14. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesine Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 16.
 - b. Funda umbhalo ngokuzwakalayo. Tshela abafundi balandele ezincwadini zabo njengoba ufunda.
 - c. Funda umbhalo futhi, kulokhu, abafundi kumele bajoyine bafunde nawe.
 - d. Bonisa ebhodini indlela yokugcwalisa umsebenzi wokuqonda obhaliwe.
 - e. Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokucindezela izandla zibe yisibhakela sibale ka-5, bese siyakhulula.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *UKelvin wazinika igama azolisebenzisa emsakazweni uDf Focus.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwesibili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 17

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwesibili.**
 - a. Hlalisa abafundi kukhaphethi.
 - b. Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
 - c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *UKelvin Doe: uDJ Focus*
 - d. Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Hlolisa.
 - Ithi: Khumbulani besixoxa ngalokhu izolo, ngesikhathi nginibuzwa: Ngokuvamile sifunda okuthile endabeni. Ngezinye izikhathi kudingeka sinqume ukuthi into ethile ibilungile noma ibingalungile. Ngezinye izikhathi kudingeka sinqume ukuthi into ethile ibiyinhle noma ibiyimbi. Ufunde ini kule ndaba?
2. **Yenza Ukufunda Kwesibili kanje:**
 - a. Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushelele futhi kuzwakale.
 - b. Khombisa abafundi isithombe.
 - c. Sebenzisa izibonelo ezisekhasini lwesingeniso ukukhombisa isiqondiso sokuqondisisa.
 - d. Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 2 kanje:
 - Bhakisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhakisa Umbuzo 3 ekilasini lonke. Cela abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.

Ukubhala: Umbhalo wabafundi ongakapheleli

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi obhalwayo kanye nokudingekayo.**
 - a. Ithi: Namuhla sizogedela umbhalo: Indaba emayelana nomlingiswa owaqala ibhizinisi.
2. **Tshela abafundi baqhubeke nokubhala ezincwadini zabo zokubhalela.**
3. **Hlukanisa.**
 - a. Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi abanezinselelo ngokugcwalisa uhlaka lombhalo.
 - b. Nikeza abafundi abasebephambili umsebenzi othe xaxa: Nezela omunye umusho embhalweni wakho.
4. **Nikeza umsebenzi wasekhaya ngokwesidingo.**
 - a. Chaza ukuthi abafundi kufanele baqedele umsebenzi wabo osenokulungiswa ekhaya uma bengakawuqedi.

Uhlaka lokubhala:

Ngelinye ilanga,___ wazinqumela ukuqala ibhizinisi.

Wafuna ukuthi...

Waxoxa ngombono wakhe no...

Wakhetha uku...

Wasungula ibhizinisi lakhe...

Ekuqaleni, beku...

Kwafika umthengi othi, "..."

Masinyane kwaba nenkinga ne...

Kwakufanele a...

Ekugcineni...

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaqembu 7&8

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 16.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 7 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 7 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 8.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Xoxani ngendaba yokufunda ngokwabelana

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Uhlaka lwengxoxo:
Ingqikithi yale ndaba beku...
Ngimthande lo mlingiswa ngoba...
Ngifunde ukuthi...
Ngicabanga ukuthi bekunga-lungile / bekulungile ngesikhathi... ngoba...

1. **Lungisa abafundi ubalungiselele ingxoxo yeqembu.**
 - a. Hlela abafundi babe ngamaqembu ama-4.
 - b. Nikeza iqembu ngalinye 'induku noma itshe lokukhuluma'.
 - c. Ithi: Ungakhuluma kuphela uma uphethe 'induku/itshe lokukhuluma'.
2. **Xoxani ngemibuzo yengxoxo.**
 - a. Khumbuza abafundi ngendaba yokwabelana yaleli sonto.
 - b. Bhala uhlaka lwengxoxo ebhodini.
 - c. Funda bese uchaza umbuzo ngamunye (ukuqala komusho).
 - d. Tshela abafundi ukuthi ilungu ngalinye leqembu kumele lithole ithuba lokuphendula umbuzo ngamunye.
 - e. Khuthaza abafundi bacabange ngezimpendulo ezahlukene.
3. **Yalela abafundi baqale izingxoxo zabo.**
 - a. Yalela abafundi abaphethe 'induku/itshe lokukhuluma' baqale.
 - b. Hamba phakathi kwabo ubasize lapho kunesidingo.
 - c. Emizuzwini yokugcina, biza iqembu lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
4. **Ukulungiselela abafundi**
 - a. Khetha abafundi aba-3-4 ukuba benze Izethulo Zomlomo ngoMsombuluko.
 - b. Tshela laba bafundi yini abazoyilungiselela yangoMsombuluko. (Bheka uhlelo lwezifundo ze-LK zangoMsombuluko)

Imisindo Nemofoloji: Isibizelo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Hlalisa abafundi kanye nezincwajana zabo, amapensela namarula:**
 - a. Tshela abafundi babhale isihloko esithi, 'Isibizelo' bese bebhala izinombolo 1–5 eduze komugqa oseceleni.
 - b. Biza la magama amahlanu alandelayo ukuze abafundi bawabhale eceleni kwezinombolo 1–5: abafowethi, abahlengikazi, abaculi, abadlali, abalimi
 - c. Okulandelayo, tshela abafundi babhale umusho owubizayo, basebenzise izimpawu ezifanele.
 - d. Biza lo musho olandelayo. Wuphinde ngokunensa, kabili uma kudingeka: Abahlengikazi bahlenga iziguli.
2. **Tshela abafundi basebenzise amapensela anombala ukulungisa umsebenzi wabo.**
 - a. Bhala la magama amahlanu kanye nomusho ebhodini.
 - b. Njengoba ubhala, phimisa igama ngalinye.
 - c. Kulo musho, khombisa uphawu lokubhala olusetshenzisiwe.
 - d. Tshela abafundi bakokelezele amaphutha abo ngepensela elinombala.
 - e. Tshela abafundi babhale kabusha amaphutha abo bawalungise.
3. **Qaphela izinselelo kanye nenqubekela phambili yabafundi.**
4. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesihlanu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 18.
 - b. Funda umbhalo ngokuzwakalayo. Tshela abafundi balandele ezincwadini zabo njengoba ufunda.
 - c. Bonisa ebhodini indlela yokugcwalisa umsebenzi wokuqonda obhaliwe.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangemuva

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 17

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwangemuva.**
 - a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *UKelvin Doe: uDJ Focus*
 - b. Chaza ngomsebenzi. Ithi: Namhlanje sizokwenza umsebenzi wokubhala wokuqondisisa ngendaba.
2. **Bonisa umsebenzi kanje:**
 - a. Yiba nemibuzo ebhaliwe ebhodini.
 - b. Funda umbuzo ngamunye uzwakale.
 - c. Chaza ukuthi umbuzo ufuna impendulo enjani.
 - d. Isibonelo: Wayegqoke ini u-Anna? Impendulo kufanele isitshela ngokugqoka kuka-Anna.
 - e. Isibonelo: Ucabanga ukuthi u-Anna bekufanele enzeni? Impendulo ayikho embhalweni – abafundi kumele bazicabangele imibono yabo.
 - f. Khombisa abafundi ukuthi ngaphansi kombuzo ngamunye kukhona isiqalo somusho. Chaza ukuthi kufanele basebenzise ukubasiza babhale impendulo yabo.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedele umsebenzi.**
 - a. Tshela abafundi ukuthi bavule izincwadi zabo zokubhalela babhale usuku nesihloko esithi: Ukuqondisisa.
 - b. Tshela abafundi ukuthi basebenzise “iziqalo zemisho” ezingezansi kombuzo ngamunye bese bebhalela impendulo yabo yombuzo ngamunye encwadini.
 - c. Yalela abafundi ukuba basebenzise ulwazi lwabo lwemisindo ukubhala amagama abangawazi. Kumele balisho igama ngokunensa bese bebhala imisindo abayizwayo.

Ukuqondisisa okubhaliwe

1. **Wazalelwaphi uKelvin Doe?**
UKelvin Doe wazalelwa e...
2. **Ngesikhathi esengumfana, iyiphi inkinga ababenayo omakhelwane bakhe?**
Inkinga abanayo omakhelwane bakaKelvin wukuthi...
3. **Yini izinto ezine uKelvin azisebenzisa ngenkathi esungula ibhethri lakhe?**
Izinto ezine uKelvin azisebenzisa kwaku: ____, ____, ____ kanye ne ____.
4. **Yini lena ikhempu yokusungula izinto eyayifuna ukusiza abantu abasha ukuthi bayenze?**
Ikhambu ibifuna ukusiza abantu abasha ukuba...
5. **UKelvin waya kunyuvesi yakuphi?**
UKelvin waya e... e...

Ukubhala: Uthisha ukhombisa indlela yokuhlela bese umfundi uyahlela

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Incwadi Yoku-
sebenzela
YeDBE 2,
ekhasini 51

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi obhalwayo:** Indaba emayelana nomlingiswa owaqala ibhizinisi.
2. **Ethula uhlu lokuhlola okushicilelwe**
 - a. Ithi: Namuhla sizoshicilela imibhalo yethu sisebenzisa uhlu lokuhlola:
 - Imisho / izigaba: Bhala indaba enemisho engaphezu kweyishumi.
 - KNZ: Abacaphuni (izimpawu zokukhuluma) basetshenziselwa ukukhombisa amazwi akhulunywe ngumuntu (inkulumo ngqo).
3. **Bonisa ukushicilela.**
 - a. Bhala umusho onephutha ebhodini.
4. **Tshengisa abafundi balishicilele kanjani iphutha.**
5. **Tshela abafundi bafunde bese beshicilela imibhalo yabo.**
 - a. Ithi: Manje sekuyisikhathi sokufunda bese ushicilela umbhalo wakho.
 - b. Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi abanezinselelo bafunde bese beshicilela imibhalo yabo.
6. **Nikeza umsebenzi obhalwayo oseNcwadini yomsebenzi yeDBE.**
 - a. Uma abafundi beqeda ukushicilela, bachazele kufanele basebenzele encwadini yabo yomsebenzi yeDBE.
 - b. Tshela abafundi benze umsebenzi:
 - Encwadini yomsebenzi yeDBE ekhasini: 51
 - Qedela umsebenzi 'Masibhale' osezansi kwekhasi. Zisungulele esakho isikhangiso. Zidwebele isithombe bese ubhala imisho ethile ezokwenza abantu bafune ukuyithenga.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 9&10

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 18.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 9 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 9 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 10.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Yethula indikimba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izithombe
nezinto
zangempela
zokubonisa
indikimba

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Lungisa isiboniso sendikimba:** *Senza umehluko*
2. **Buza imibuzo evulelekile ukuvuselela ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.**
 - *Yiziphi ezinye izindlela ongasiza ngazo ukwenza ikhaya lakini noma isikole sibe indawo engcono?*
 - *Kwenzakalani uma abantu bengcolisa noma bemosha amanzi?*
 - *Kungani kubalulekile ukunakekela izitshalo, izilwane, kanye nemvelo esizungezile?*
3. **Yenza imephu yengqondo usebenzisa imibuzo nezimpendulo zabafundi.**
4. **Yengeza ezakho izimpendulo emephini yengqondo ukwengeza ulwazi lwabafundi.**
5. **Yalela abafundi bavule izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 20.**
6. **Yalela abafundi bakhombe ukunothiswa kolimi ukuthola indikimba.**
 - a. Funda kuzwakale ukunothiswa kolimi.
 - b. Yalela abafundi bafunde kanye nawe, noma baphinde emva kwakho: Ukubeka induku ebandla.
7. **Xoxa nabafundi ngokunothiswa kolimi.**
 - a. Buza: Ningangitshela ukuthi kuchazani lokhu? / Ningazicabangela impendulo?
 - b. Khuthaza abafundi babelane ngemibono.
 - c. Chaza incazelo noma ubanikeze impendulo kanje: Lesi sisho sisho ukwenza into ehlukile engakaze yenziwe ngaphambilini neyohlala ikhunjulwa njalo.

Imisindo Nemofoloji: NGIYENZA: Yethula, uchaze ubonise

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Yethulela abafundi imofimu yesonto: -ni**
2. **Yichazele abafundi kanje:**
 - Lesi sakhi sisisebenzisa kakhulu uma sinikeza umyalelo kubantu abaningi. Sisifaka ekugcineni ukukhombisa ukuthi sikhuluma nabo bonke.
 - Sikhombisa ukuthi ukhuluma nabantu abangaphezulu koyedwa.
 - Sifakwa ekugcineni kwebizo.
3. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - funa
4. **Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.**
5. **Phinda ubhale isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:**
 - funani
6. **Phinda ngesibonelo sesi-2 kanje:**
 - buza
 - buzani
7. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoMsombuluko Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 22.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Asifudumeze iminwe yethu ngokwenza sengathi sidlala ipiyano.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Uzweli wayengaphathekile kahle emva kokubona rezinye izingane zichukuluza ulungi esikoleni.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abanengi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yethula indaba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi
lesingeniso 31

1. **Yethula indaba.**

- a. Ithi: Kuleli sonto sizofunda indaba esihloko sithi, *UZweli uyazikhulumela*.
- b. Ithi: *UZweli* uphatheka kabi uma ebona ezinye izingane zigcona umngani wakhe uLungi, ngenxa yezicathulo zakhe ezihlephukile. Wakhumbula ngesikhathi ezakhe izicathulo zihlephukile ngonyaka odlule, akumphathanga kahle. *UZweli* uyafuna ukusiza kodwa uzizwa ethukile kakhulu. Angathini uma amabhoklolo eseqala egcona yena ngokulandelayo? *UZweli* wakhuluma nomama wakhe ngokuthi angenzani. Ngosuku olulandelayo, ngesikhathi kukhala insimbi yekhefu, abafundi bamzungeza futhi uLungi. *UZweli* wadonsa umoya wabe esesondela kubo ngenhloso yokuvikela umngani wakhe uLungi. Akesifunde ukuze sithole ukuthi amabhoklolo amphendukela yini u*Zweli* nokuthi kwenzakalani ngokulandelayo.
- c. Ithi: Kukhona okwaziyo ngalokhu?
- d. Khombisa abafundi izithombe zendaba kafushane.

2. **Yakha ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.**

- a. Yabelana futhi uchaze ngemininingwane yangaphambilini olunikezwe ngendaba.
- b. Khombisa abafundi ukuthi indaba yenzekaphi usebenzisa imephu Yeqoqo Lezindaba.
- c. Buza: Ninayo imibuzo ngale ndaba?

3. **Chaza isu lokuqondisisa.**

- a. Ithi: Kuleli sonto sizofunda: Buza imibuzo / zibuze.
- b. Chazela abafundi ngalokhu kuqondisisa.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 1&2

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 22.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 1 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 1 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 2.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Fundisa ulwazimagama

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Amakhadi
olwazi-
magama,
izithombe,
izinto

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Khumbuza abafundi ngendikimba.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 20.
 - b. Phinda ufunde noma usho ukunothiswa kolimi.
 - c. Khombisa abafundi uhlu lwamagama olukulwazimagama sendikimba.
 - d. Chaza ukuthi la magama azosisiza ukuqonda nokukhuluma ngendikimba.
 - e. Bafundele uhlu lwamagama.
2. **Sebenzisa iKLTY ukufundisa ngolwazimagama.**
 - a. Fundisa amagama alandelayo kulwazimagama:
 - *wagcona: washo izinto ezimbi ukwenza omunye azizwele ubuhlungu noma ephoxekile.*
 - *wamhlukumeza: waphatha omunye ngolunya noma ngendlela enesihluku ngokuphindelela.*
 - *ukubhoboza: ukuphuma ngokusebenzisa imbobo.*
 - *wavikela: wasiza noma wavikela omunye owayengaphathekile kahle.*
3. **Sebenzisa amasu eKLTY ahambisana negama ngalinye:**

K: Khomba isithombe noma into yangempela

L: Lingisa igama

T: Tshela abafundi incazelo yegama

Y: Yisho leli gama emshweni

Imisindo Nemofoloji: SIYENZA: Zilolongele ngokubambisana

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Khumbuza abafundi ngemofimu yesonto: -ni**
2. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - thula
3. **Biza umfundi akhombise achaze lapho kufakelwa noma kuguquke imofimu.**
4. **Biza umfundi wesibili aphinde ukubhala isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:**
 - thulani
5. **Biza umfundi wesithathu aqinisekise ukuthi lokhu kuguquka kulungile.**
6. **Uma kungenjalo, umfundi makeze ebhodini awenze amalungiselelo.**
7. **Phinda ngesibonelo sesi-2 kanje:**
 - susa
 - susani
8. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesibili Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 23.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokuzungezisa izihlakala kuya ngakwesesinxele nangakwesokudla.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ngonku olulandelayo ngenkathi insimbi yekhefu ikhala. uZweli wazizwa ekhathazekile.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangaphambili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 33

1. **Hlela abafundi balungele Ukufunda Kwangaphambili.**
 - a. Biza abafundi bazohlala kukhaphethi noma phansi.
 - b. Hlala phambi kwabafundi neQoqo Lezindaba.
 - c. Qiniseka ukuthi bonke abafundi bayayibona incwadi.
 - d. Khumbuza abafundi ngendlela yokuziphatha elindelekile ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana, isib. Hlala ngemilenze ephindiwe; beka izandla emathangeni; lalélisisa; phendula uma ubizwa; phakamisa isandla uma ufuna ukubuza umbuzo.
2. **Yenza Ukufunda Kwangaphambili kanje:**
 - a. Isho isihloko sendaba: *UZweli uyazikhulumela.*
 - b. Chaza ngekhono lokubikezela. Ithi: Uma sibikezela, sisebenzisa isihloko nezithombe ukuqagela ukuthi indaba ingani.
 - c. Khombisa abafundi izithombe ekhasini ngalinye.
 - d. Buza: Nicabanga kwenzakalani lapha?
 - e. Buza: Nicabanga lezi zithombe zixhumana kanjani?

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 3&4

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 23.2.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 3 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 3 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 4.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Fundisa ulwazimagama bese nixoxa ngesithombe sendikimba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Amakhadi
olwazi-
magama,
izithombe,
izinto

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Sebenzisa iKLTY ukufundisa ngolwazimagama.**

- a. Fundisa amagama alandelayo kulwazimagama:
 - *inkinga: Into engahambi kahle noma enzima futhi edinga ukuxazululwa.*
 - *Isixazululo: Impendulo yenkinga.*
 - *Imvelo esizungezile: Umhlaba osizungezile, kufaka phakathi izitshalo, izilwane, amanzi, umhlaba kanye nabantu.*
 - *izinsiza zemvelo: Izinto ezitholakala emvelweni ezisetshenziswa abantu, njengamanzi, ukukhanya kwelanga, izihlahla, noma umhlabathi.*
- b. Sebenzisa amasu eKLTY ahambisana negama ngalinye.

2. **Yakha ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.**

- a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 24.
- b. Tshela abafundi ngolwazi olulandelayo ngesithombe:
 - *Ngesinye isikhathi abantu bacabanga ukuthi abantu abadala kuphela abangaxazulula izinkinga ezinkulu. Kodwa izenzo ezincane, njengokucosha udoti noma ukuvala umpompi ovuzayo, kungasiza ukwenza umehluko futhi.*
 - *Sabelana ngemvelo nezilwane kanye nabanye abantu. Izindawo ezifana nemifula, amapaki, amahlathi, kanye nezilwandle zingamakhaya ezilwane. Lezi izindawo nabantu abazisebenzisayo. Ukugcina lezi zindawo zihlanzekile kuyinto enhle kithina sonke.*
 - *Izinisza zemvelo akufanele zimoshwe! Amanzi namandla kagesi kubalulekile. Uma sisebenzisa lokho esikudingayo kuphela, kubakhona okunye okuningi nabanye abangakusebenzisa futhi esikhathini esizayo.*

3. **Xoxa ngesithombe.**

- a. Sebenzisa imibuzo elandelayo ukuxoxa ngesithombe kanje:
 - Buza umbuzo wokuqala.
 - Yalela abafundi baxoxe nozakwabo ngombuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
 - Yakha ulwazi lwabafundi lwangaphambilini ngokulungisa ukungaqondi nangokwabelana ngolwazi oluhambisana nendikimba.
 - Phindaphinda le ndlela kuyo yonke imibuzo.

4. **Imibuzo:**

- a. *Yiziphi izinkinga ozibona kulesi sithombe ezingalimaza abantu, izilwane, noma imvelo esizungezile?*
- b. *Yini eyenziwa abantu ukusiza ukuthi kube nomehluko?*
- c. *Yiziphi ezinye izindlela izingane ezingasiza ngazo ukunakekela umhlaba ozizungezile?*

Imisindo Nemofoloji: UYENZA: Zilolongele nozakwenu, bese njengomuntu ozimele

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Hlalisa abafundi kanye nezincwajana zabo.**
2. **Khumbuza abafundi ngemofimu yesonto: -ni**
3. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - lalela
4. **Batshele ukuthi mabakopishele isibonelo soku-1 ezincwajaneni zabo.**
5. **Bese, tshela abafundi ukuba basebenzisane nozakwabo benze okulandelayo:**
 - a. Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.
 - b. Phinda ubhale isibonelo soku-1 esesiguquliwe.
6. **Biza abafundi bakulalele.**
7. **Khombisa isibonelo soku-1 ebhodini, wenze okulandelayo:**
 - Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.
 - a. Phinda ubhale isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:
 - phendula
8. **Batshele abafundi ukuba bazihlalele umsebenzi wabo benze amalungiselelo uma kudingeka.**
9. **Phinda nesibonelo sesi-2, kodwa manje-ke, kufanele wonke umfundi azisebenzele eyedwa:**
 - plalelani
 - phendulani
10. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesithathu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 25.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu uyidlalise ngokuyivala uyivule.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Izingane zayekela ukuchukuluza uLungi. Zavele zahambela kude.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kokuqala

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 33

1. Lungiselela abafundi Ukufunda Kokuqala.

- Hlalisa abafundi kukhaphethi.
- Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
- Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *UZweli uyazikhulumela umngani wakhe uLungi, ngenxa yezicathulo zakhe ezihlephukile. Wakhumbula ngesikhathi ezakhe izicathulo zihlephukile ngonyaka odlule, akumphathanga kahle. UZweli uyafuna ukusiza kodwa uzizwa ethukile kakhulu. Angathini uma amabhoklolo eseqala egcona yena ngokulandelayo? UZweli wakhuluma nomama wakhe ngokuthi angenzani. Ngosuku olulandelayo, ngesikhathi kukhala insimbi yekhefu, abafundi bamzungeza futhi uLungi. UZweli wadonsa umoya wabe esesondela kubo ngenhloso yokuvikela umngani wakhe uLungi. Akesifunde ukuze sithole ukuthi amabhoklolo amphendukela yini uZweli nokuthi kwenzakalani ngokulandelayo.*

2. Yenza Ukufunda Kokuqala kanje:

- Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushelele futhi kuzwakale.
- Khombisa abafundi izithombe.
- Lapho kufanele khona, yima uchazele abafundi.
- Balula amagama akulwazimagama uma evela.
- Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 1 kanje:
 - Bhekisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhekisa Umbuzo 3 ekilasini lonke. Cela abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
- Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Buza imibuzo / zibuze.
 - Buza abafundi: Kumnandi ukucabanga ngendaba bese sizibuza imibuzo. Yimiphi imibuzo onayo ngale ndaba?

Ukubhala: Yethula uphinde uzijwayeze iKNZ

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Yethula iKNZ (UKwakheka Nezimiso Zolimi) egxilile.**
 - a. Ithi: Kuleli sonto sizogxila ku: Ukusebenzisa okhefana ukwehlukanisa izinto ezisohlwini. Awufakwa ukhefana ngaphambi kokubhalwa kwento yokugcina. Esikhundleni salokho sifaka igama 'futhi' (noma 'noma'). Isibonelo: Ngifuna ukudla inyama yenkukhu, ubhontshisi noma ufishi njengesidlo sakusihlwa.
 - b. Bhala umusho ebhodini: Ngiyathanda ukusiza ekhaya lami. Ngisiza ngokupheka, ukuhlaza okungcolile nokupha imfuyo ukudla.
 - c. Chaza iKNZ kumongo: Okhefana basetshenziswa ukwehlukanisa izinto ohlwini.
2. **Yenza iKNZ nabafundi.**
 - a. Bhala ebhodini: Ngisiza umfowethu omncane ukuxubha amazinyo ukwenza umsebenzi wasekhaya awunikwe esikoleni nokubopha izintambo zezicathulo.
 - b. Buza abafundi: Sibafaka kuphi okhefana kuloluhla?
 - c. Xoxisanani nabafundi:
 - Sidinga ukufaka okhefana phakathi kwezinto ezisohlwini. Akafakwa ukhefana ngaphambi kwento yokugcina. Esikhundleni salokho sifaka igama 'futhi' (noma 'noma'). Ohlwini, into ngayinye ingaphezu kwegama elilodwa: Ngisiza umfowethu omncane ukuxubha amazinyo, ukwenza umsebenzi wasekhaya awunikwe esikoleni kanye nokubopha izintambo zezicathulo.
3. **Nikeza abafundi ithuba lokwenza iKNZ ngokuzimela.**
 - a. Bhala ebhodini:
 - Izinto engithanda ukuzenza ukudlala ibhola lezinyawo ukupheka nobaba kanye nokulalela izindaba.
 - Ngifuna ukudla isidlo sakusihlwa esiyinyama yenkukhu ubhontshisi noma ufishi.
 - Ufuna ukuthenga isikhipha esiphinki esiluhlaza okwesibhakabhaka noma esiphuzi?
 - b. Chazela abafundi: Faka okhefana endaweni efanele ohlwini.
 - c. Nikeza abafundi imizuzwana baqedele umsebenzi.
4. **Hlola ukuqonda kwabafundi.**
 - a. Bizela abafundi ndawonye.
 - b. Biza abafundi abahlukahlukeni bazokwabelana ngezimpendulo zabo.
 - c. Khomba: Okhefana basetshenziswa ukwehlukanisa izinto ohlwini.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 5&6

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 25.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 5 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 5 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 6.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Imisindo Nemofoloji: Umdlalo wokuKhumbula amaMofimu

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Ekuqaleni kwethemu, fundisa abafundi ngalo mdlalo. Chaza ukuthi uzodlalwa njalo ngoLwesine.

Imiyalelo:

1. Hlalisa abafundi ngamaqembu ahamba ngaba-4-6..
2. Chaza ukuthi bazodlala umdlalo ngamamofimu.
3. Ithi imofimu eyafundiswa, isib. aba
4. Umqondisi womdlalo uqala ngokuthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu.
5. Umdlalo uqhubeka ngendlela yewashi.
6. Umfundi olandelayo uthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu and ababusi.
7. Umfundi wesithathu uthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu, ababusi and nabaqulusi.
8. Umdlalo uyaqhubeka kumfundi kuya kumfundi, ukuze awasekho amagama angashiwo.
9. Kufanele abafundi babhale uhlu lwamagama ngendlela efanele, uma kungenzanga bayaphuma kulo mjikelezo.
10. Umfundi wokugcina kulo mjikelezo ngumqobi wawo.
11. Lo mfundi ukwazi ukuqala umjikelezo olandelayo.
12. Uma iqembu seliqedile umjikelezo, kufanele bahlale ngokuthula bethwele izandla ekhanda belindela imofimu entsha.
13. **Uma lonke iqembu selilungile, nikeza ngemofimu entsha, isib. -ni**
14. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesine Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 26.
 - b. Funda umbhalo ngokuzwakalayo. Tshela abafundi balandele ezincwadini zabo njengoba ufunda.
 - c. Funda umbhalo futhi, kulokhu, abafundi kumele bajoyine bafunde nawe.
 - d. Bonisa ebhodini indlela yokugcwalisa umsebenzi wokuqonda obhaliwe.
 - e. Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokufonyoza iphepha sibuye silelule.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Uzweli wazizwa enokuziqhenya ngokumela umngani wakhe.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwesibili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 33

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwesibili.**
 - a. Hlalisa abafundi kukhaphethi.
 - b. Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
 - c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *Uzweli uyazikhulumela*
 - d. Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Buza imibuzo / zibuze.
 - Ithi: Khumbulani besixoxa ngalokhu izolo, ngesikhathi nginibuzo: Kumnandi ukucabanga ngendaba bese sizibuza imibuzo. Yimiphi imibuzo onayo ngale ndaba?
2. **Yenza Ukufunda Kwesibili kanje:**
 - a. Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushelele futhi kuzwakale.
 - b. Khombisa abafundi isithombe.
 - c. Sebenzisa izibonelo ezisekhasini lwesingeniso ukukhombisa isiqondiso sokuqondisisa.
 - d. Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 2 kanje:
 - Bhekisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhekisa Umbuzo 3 ekilasini lonke. Cela abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.

Ukubhala: Uthisha ubonisa indlela yokuhlela

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Ethula isihloko sokubhala.**
 - a. Ithi: Kulomjikelezo sizobhala: Bhalela othize incwadi ukuze asize ukuxazulula inkinga esikoleni, ekhaya, noma emphakathini.
2. **Chaza impendulo yakho yomsebenzi obhalwayo, ngaphambi kokuwubhala. Sebenzisa uhlaka lokubhala.**
 - a. Ithi: Emavi labhalwe kudayari lamayelana nekhetama intfo lensha.
3. **Bonisa ukuhlelwa komsebenzi obhalwayo ebhodini.**
 - a. Dweba ngokushesha isithombe esikhombisa: Dweba isithombe senkinga ozobhala incwadi ukuthi sixazululwe.
 - b. Sebenzisa imephu yengqono ukuhlela indaba yakho:
 - a. Yini inkinga ofuna ukubhala ngayo?
 - b. Yenzekaphi le nkinga (esikoleni, ekhaya, emphakathini)?
 - c. Uzoyibhalela bani le ncwadi?
 - d. Kungani le nkinga ibalulekile?
 - e. Uzizwa kanjani ngale nkinga?
 - f. Ufuna enzeni lo muntu ukukusiza?
 - g. Isiphi isixazululo ongasiphakamisa?
 - h. Zingaba ngcono kanjani izinto emva kokuxazululwa kwenkinga?
 - i. Kubaluleke ngani kuwe?
4. **Enza abafundi bacabange.**
 - a. Ithi: Kusasa, nizohlela eyenu imibhalo. Nize nemibono yenu kusasa.

Uhlaka lokubhala:

___ othandekayo,
Ngikubhalela ngoba...
Le nkinga yenzeka e...
Yinkinga ngoba...

Ngizizwa... ngoba...
Ngicabanga ukuthi singa... / unga...
Ngicabanga ukuthi ungasiza ngoku___, ___ nangoku/noma ___.
Kuzokwenza umehluko ngoba...

Ngiyabonga ngokuthi...
Ozithobayo,
[Igama]

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaqembu 7&8

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 26.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 7 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 7 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 8.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Xoxani ngendaba yokufunda ngokwabelana

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Uhlaka lwengxoxo:
Ingqikithi yale ndaba beku...
Ngimthande lo mlingiswa ngoba...
Ngifunde ukuthi...
Ngicabanga ukuthi bekunga-lungile / bekulungile ngesikhathi... ngoba...

1. **Lungisa abafundi ubalungiselele ingxoxo yeqembu.**
 - a. Hlela abafundi babe ngamaqembu ama-4.
 - b. Nikeza iqembu ngalinye 'induku noma itshe lokukhuluma'.
 - c. Ithi: Ungakhuluma kuphela uma uphethe 'induku/itshe lokukhuluma'.
2. **Xoxani ngemibuzo yengxoxo.**
 - a. Khumbuza abafundi ngendaba yokwabelana yaleli sonto.
 - b. Bhala uhlaka lwengxoxo ebhodini.
 - c. Funda bese uchaza umbuzo ngamunye (ukuqala komusho).
 - d. Tshela abafundi ukuthi ilungu ngalinye leqembu kumele lithole ithuba lokuphendula umbuzo ngamunye.
 - e. Khuthaza abafundi bacabange ngezimpendulo ezahlukene.
3. **Yalela abafundi baqale izingxoxo zabo.**
 - a. Yalela abafundi abaphethe 'induku/itshe lokukhuluma' baqale.
 - b. Hamba phakathi kwabo ubasize lapho kunesidingo.
 - c. Emizuzwini yokugcina, biza iqembu lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
4. **Ukulungiselela abafundi**
 - a. Khetha abafundi aba-3-4 ukuba benze Izethulo Zomlomo ngoMsombuluko.
 - b. Tshela laba bafundi yini abazoyilungiselela yangoMsombuluko. (Bheka uhlelo lwezifundo ze-LK zangoMsombuluko)

Imisindo Nemofoloji: Isibizelo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Hlalisa abafundi kanye nezincwajana zabo, amapensela namarula:**
 - a. Tshela abafundi babhale isihloko esithi, 'Isibizelo' bese bebhala izinombolo 1–5 eduze komugqa oseceleni.
 - b. Biza la magama amahlanu alandelayo ukuze abafundi bawabhale eceleni kwezinombolo 1–5: sukani, hambani, ngenani, phephisani, xolisani
 - c. Okulandelayo, tshela abafundi babhale umusho owubizayo, basebenzise izimpawu ezifanele.
 - d. Biza lo musho olandelayo. Wuphinde ngokunensa, kabili uma kudingeka: Hlalani phansi nilalele umsakazo.
2. **Tshela abafundi basebenzise amapensela anombala ukulungisa umsebenzi wabo.**
 - a. Bhala la magama amahlanu kanye nomusho ebhodini.
 - b. Njengoba ubhala, phimisa igama ngalinye.
 - c. Kulo musho, khombisa uphawu lokubhala olusetshenzisiwe.
 - d. Tshela abafundi bakokelezele amaphutha abo ngepensela elinombala.
 - e. Tshela abafundi babhale kabusha amaphutha abo bawalungise.
3. **Qaphela izinselelo kanye nenqubekela phambili yabafundi.**
4. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesihlanu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 28.
 - b. Funda umbhalo ngokuzwakalayo. Tshela abafundi balandele ezincwadini zabo njengoba ufunda.
 - c. Bonisa ebhodini indlela yokugcwalisa umsebenzi wokuqonda obhaliwe.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangemuva

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 33

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwangemuva.**
 - a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *Uzweli uyazikhulumela*
 - b. Chaza ngomsebenzi. Ithi: Namhlanje sizozenzela isiphetho sethu esihlukile endabeni.
2. **Bonisa umsebenzi kanje:**
 - a. Vala amehlo wenze sengathi uyacabanga.
 - b. Vula amehlo bese uthi: Hmm, ngicabange ngomphumela ohlukile endabeni.
 - c. Tshela abafundi umqondo wakho wesiphetho esihlukile.
 - d. Zama ukucabanga isiphetho esingajwayelekile – into abafundi abangeke bayicabange.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedele umsebenzi.**
 - a. Ithi: Vala amehlo ucabange isiphetho esihlukile sendaba. Ungakopeli umqondo wami, cabanga owakho.
 - b. Ithi: Vula amehlo wabelane isiphetho sakho nomlingani wakho.
 - c. Ngesikhathi abafundi bekhuluma ngemiqondo yabo, hamba phakathi kwabo ubasize lapho kudingeka.
 - d. Ekupheleni kwesifundo, mema abafundi abambalwa babelane ngesiphetho nekilasi.
4. **Vumela abafundi babelane ngomsebenzi wabo.**
 - a. Nikeza abafundi imizuzwana bakhombise abalingani umsebenzi wabo.
 - b. Biza omunye umfundi azokwabelana nekilasi ngomsebenzi wakhe.

Ukubhala: Abafundi bayahlela

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Khumbuza abafundi ngesihloko sombhalo.**
 - a. Ithi: Kulomjikelezo sizobhala: Bhalela othize incwadi ukuze asize ukuxazulula inkinga esikoleni, ekhaya, noma emphakathini.
2. **Tshela abafundi bacabange ngezimpendulo zabo ngesihloko sombhalo.**
 - a. Ithi: Manje cabanga ngokuthi uzophendula kanjani ngesihloko sombhalo.
 - b. Tshela abafundi babelane ngemibono nabalingani babo.
 - c. Biza abafundi abayingcosana bazokwabelana ngezimpendulo nekilasi.
3. **Tshela abafundi bahlele umbhalo wabo ezincwadini zokubhalela.**
 - a. Ithi: Manje sebenzisa imephu yengqondo ukuloba imibono yakho bese uhlela umsebenzi wombhalo.
4. **Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi ngamunye ukuhlela.**
 - a. Ithi: Ngitsheleli ngemibono yenu.
 - b. Siza abafundi abanezinselele ukugcwalisa amamephu abo engqondo.

Uhlaka lokubhala:

___ othandekayo,

Ngikubhalela ngoba...

Le nkinga yenzeka e...

Yinkinga ngoba...

Ngizizwa... ngoba...

Ngicabanga singa... / unga...

Ngicabanga ukuthi ungasiza ngoku___, ___ nangoku/noma ___.

Kuzokwenza umehluko ngoba...

Ngiyabonga ngokuthi...

Ozithobayo,

[Igama]

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 9&10

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 28.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 9 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 9 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 10.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Isethulo Somlomo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Abafundi
abakhethiwe
bazoletsha
into noma
isithombe
soku 'Bonisa
uChaze'

1. **Hlalisa abafundi ukuze babuke ozakwabo bethula izethulo zabo zomlomo.**
2. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi olandelayo: Bonisani nichaze**
 - a. Phakamisa into noma isithombe osilethile ukuze usibonise.
 - b. Sitshele ngento noma isithombe osilethile. Ithi:
 - Namhlanje ngizonitshela ngo...
 - Inje... (ubungako, isisindo, ukuthinteka, njj.)
 - Isetshenziselwa uku...
 - Ngiyayithanda ngoba...
 - c. Bese, ubuza ikilasi: Ingabe kukhona imibuzo?
 - d. Uma kukhona onombuzo, zama ngokusemandleni ukuwuphendula.
3. **Khumbuza abafundi ngala makhono ezethulo ngomlomo:**
 - a. Uma wethula indaba yakho, khumbula lokhu:
 - Bamba into noma isithombe sakho ukuze wonke umuntu asibone
 - Yisho imisho yakho ngokulandelayo kwayo
 - Yisho kanye kuphela - ungaphindi ukuyisho
 - Khulumela phezulu, ngezwi elicacile
4. **Biza abafundi abaqokiwe ngamunye ngesikhathi bazokwethula umsebenzi wabo.**
 - a. Yakha ukuzethemba komfundi ngamunye ngokuthi ubonge indlela ethule ngayo umsebenzi wakhe bese ubanika umbono owakhayo.
 - b. Ekugcineni kwesifundo, nikeza abafundi umbono ojwayelekile ngezethulo zabo ukuze benze kangcono ngokulandelayo. Isibonelo: Ngibe nobunzima bokuzwa abanye benu. Ngicela nizame ukuphakamisa amaphimbo - sifuna ukuzwa lokho enikushoyo.

Imisindo Nemofoloji: NGIYENZA: Yethula, uchaze ubonise

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Yethulela abafundi imofimu yesonto: imi-**
2. **Yichazele abafundi kanje:**
 - Lesi sakhi siyisiqalo samabizo esigaba 4 esikhombisa ubuningi.
 - Sikhombisa ukuthi sisuke sikhuluma ngezinto ezingaphezulu weyondwa etholakala esigabeni 4 sabamizo.
 - Sitholakala ekuqaleni kwebizo.
3. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - umuzi
4. **Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.**
5. **Phinda ubhale isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:**
 - imizi
6. **Phinda ngesibonelo sesi-2 kanje:**
 - umuthi
 - imithi
7. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoMsombuluko Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 30.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokufunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokuyithintitha.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ulyeta Thunberg wayehlala endaweni ebizwa ngesweden.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yethula indaba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi
lesingeniso
43

1. Yethula indaba.

- Ithi: Kuleli sonto sizofunda indaba esihloko sithi, *UGreta Thunberg, iqhawekazi lokuguquka kwesimo sezulu.*
- Ithi: *Le indaba eyiqiniso ngoGreta Thunberg, intombazane ethulile yaseSweden owakuthola kunzima ukukhuluma nabanye ngenxa yengqondo yakhe esebenza ngokwehlukile kancane. Kodwa ngesikhathi ebuka ividiyo yesikole emayelana nopulasitiki abanukubeza imvelo namabhele ahlala eqhweni alambile, waqonda ukuthi kufanele azame enze okuthile. UGreta wagxila ekubeni abe ngumpetha wokuguquka kwesimo sezulu. Waqala ngokuguqula umndeneni wakhe ukuthi uyeke ukundiza ngamabhanoyi nokudla inyama. Wabe esependa uphawu, wahlala ngaphandle kwesakhiwo sikahulumeni ebhikisha. Le ndaba isibonisa ukuthi umuntu oyedwa omncane angawenza umehluko.*
- Ithi: Kukhona okwaziyo ngalokhu?
- Khombisa abafundi izithombe zendaba kafushane.

2. Yakha ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.

- Yabelana futhi uchaze ngemininingwane yangaphambilini olunikezwe ngendaba.
- Khombisa abafundi ukuthi indaba yenzekaphi usebenzisa imephu Yeqoqo Lezindaba.
- Buza: Ninayo imibuzo ngale ndaba?

3. Chaza isu lokuqondisisa.

- Ithi: Kuleli sonto sizofunda: Thola futhi ukhumbule imininingwane.
- Chazela abafundi ngalokhu kuqondisisa.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 1&2

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 30.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 1 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 1 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 2.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Fundisa ulwazimagama

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Amakhadi
olwazi-
magama,
izithombe,
izinto

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Khumbuza abafundi ngendikimba.**
 - a. Yalala abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 20.
 - b. Phinda ufunde noma usho ukunothiswa kolimi.
 - c. Khombisa abafundi uhlu lwamagama olukulwazimagama sendikimba.
 - d. Chaza ukuthi la magama azosisiza ukuqonda nokukhuluma ngendikimba.
 - e. Bafundele uhlu lwamagama.
2. **Sebenzisa iKLTY ukufundisa ngolwazimagama.**
 - a. Fundisa amagama alandelayo kulwazimagama:
 - *ukungcoliswa kwemvelo: Izinto ezingcolile noma ezinobungozi ezisemoyeni, emanzini, noma ezweni ezilimaza izitshalo, izilwane, kanye nabantu.*
 - *ibhele laseqhwini: Ibhele elikhulu elimhlophe elihlala ezindaweni ezibanda kakhulu eduze ne-North Pole.*
 - *ukuguquka kwesimo sezulu: Izinguquko zesimo sezulu emhlabeni ezithatha isikhathi eside ezenza umhlaba ushise kakhulu futhi kuthikameza imvelo.*
 - *bhikisha: Uma abantu behlangana bezwakalisa ukungavumelani nento futhi befuna iguquke.*
3. **Sebenzisa amasu eKLTY ahambisana negama ngalinye:**

K: Khomba isithombe noma into yangempela
 L: Lingisa igama
 T: Tshela abafundi incazelo yegama
 Y: Yisho leli gama emshweni

Imisindo Nemofoloji: SIYENZA: Zilolongele ngokubambisana

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Khumbuza abafundi ngemofimu yesonto: imi-**
2. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - umfula
3. **Biza umfundi akhombise achaze lapho kufakelwa noma kuguquke imofimu.**
4. **Biza umfundi wesibili aphinde ukubhala isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:**
 - imifula
5. **Biza umfundi wesithathu aqinisekise ukuthi lokhu kuguquka kulungile.**
6. **Uma kungenjalo, umfundi makeze ebhodini awenze amalungiselelo.**
7. **Phinda ngesibonelo sesi-2 kanje:**
 - umlenze
 - imilenze
8. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesibili Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 31.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

- Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokucindezela izandla zibe yisibhakela sibale ka-5, bese siyakhulula.
 - Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
- Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - Uthishela wamchazela ukuthi izimoto nezimboni kwenza umoya ufudumale kakhulu.*
 - Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - Yeseka abafundi abadinga usizo.
- Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangaphambili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 45

- Hlela abafundi balungele Ukufunda Kwangaphambili.**
 - Biza abafundi bazohlala kukhaphethi noma phansi.
 - Hlala phambi kwabafundi neQoqo Lezindaba.
 - Qiniseka ukuthi bonke abafundi bayayibona incwadi.
 - Khumbuza abafundi ngendlela yokuziphatha elindelekile ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana, isib. Hlala ngemilenze ephindiwe; beka izandla emathangeni; lalelisisa; phendula uma ubizwa; phakamisa isandla uma ufuna ukubuza umbuzo.
- Yenza Ukufunda Kwangaphambili kanje:**
 - Isho isihloko sendaba: *UGreta Thunberg, iqhawekazi lokuguquka kwesimo sezulu*
 - Chaza ngekhono lokubikezela. Ithi: Uma sibikezela, sisebenzisa isihloko nezithombe ukuqagela ukuthi indaba ingani.
 - Khombisa abafundi izithombe ekhasini ngalinye.
 - Buza: Nicabanga kwenzakalani lapha?
 - Buza: Nicabanga lezi zithombe zixhumana kanjani?

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 3&4

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 31.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 3 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 3 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 4.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Ukuxoxa indaba ngobuciko

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Lungiselela abafundi ngobuciko bokuxoxa izindaba.**
 - a. Hlela abafundi babe ngamaqembu ama-4.
 - b. Tshela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 32.
2. **Tshela abafundi babheke isithombe.**
 - a. Buza: Yini eniyibona kulesi sithombe?
3. **Tshela abafundi baqambe indaba emfushane ngamunye besusela esithombeni.**
4. **Tshela abafundi bayihlele kanjani indaba yabo. Ithi:**
 - a. Nikeza umlingiswa ngamunye igama endabeni yakho.
 - b. Isho indaba yenzeka kuphi.
 - c. Indaba yakho kumele ibe nesiqalo, umzimba nesiphetho.
 - d. Lesi sithombe sibonisa ingxenye ethile yendaba yakho.
 - Isithombe singakhombisa isiqalo sendaba yakho.
 - Isithombe singakhombisa umzimba wendaba yakho.
 - Isithombe singakhombisa isiphetho sendaba yakho.
 - e. Ungayiqala indaba ngokuthi:
 - “Le ndlu idinga usizo lwethu!” ____ kwasho...
 - Ngomunye uMgqibelo ekuseni, ... banquma ukuthi bazokwenza umehluko ekhaya...
 - Izitsha ezingcolile zazigcwele kusinki nezimpahla ezingcolile zigcwele yonke indawo...
5. **Yalela abafundi ukuthi baqedele umsebenzi.**
 - a. Nikeza abafundi imizuzwana bacange ngendaba yabo buthule.
 - b. Bese, utshela abafundi ukuthi bashintshane ngokuxoxa izindaba zabo eqenjini. Ungakwenza lokhu ngokusebenzisa ‘induku/itshe lokukhuluma’.
 - c. Besakhuluma abafundi, hamba phakathi kwabo ulalele.
6. **Phetha isifundo kanje:**
 - a. Biza umfundi oyedwa abelane indaba yakhe nekilasi lonke, noma ubuze umfundi o-1–2 imibuzo ngezindaba zeqembu labo.
 - Buza: Ibiphathelene nani indaba kaX?
 - Buza: Yini oyithandile ngendaba kaX?
 - b. Nika ikilasi umbiko wabo bonke ukuze bathuthukise izindaba zabo. Isibonelo: Ngokuvamile, ekuqaleni kwendaba, siyasho indaba yenzeka kuphi, nokuthi obani abalingiswa. Ngokuzayo, zamani ukufaka lolu lwazi ezindabeni zenu.

Imisindo Nemofoloji: UYENZA: Zilolongele nozakwenu, bese njengomuntu ozimele

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Hlalisa abafundi kanye nezincwajana zabo.**
2. **Khumbuza abafundi ngemofimu yesonto: imi-**
3. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - umlomo
4. **Batshele ukuthi mabakopishele isibonelo soku-1 ezincwajaneni zabo.**
5. **Bese, tshela abafundi ukuba basebenzisane nozakwabo benze okulandelayo:**
 - a. Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.
 - b. Phinda ubhale isibonelo soku-1 esesiguquliwe.
6. **Biza abafundi bakulalele.**
7. **Khombisa isibonelo soku-1 ebhodini, wenze okulandelayo:**
 - Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.
 - a. Phinda ubhale isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:
 - umsila
8. **Batshele abafundi ukuba bazihlalele umsebenzi wabo benze amalungiselelo uma kudingeka.**
9. **Phinda nesibonelo sesi-2, kodwa manje-ke, kufanele wonke umfundi azisebenzele eyedwa:**
 - imilomo
 - imisila
10. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesithathu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 33.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokuzungezisa izihlakala kuya ngakwesesinxele nangakwesokudla.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Izingane, emhlabeni wonke jikelele zawabona amavidiyo akhe ku intanethi.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kokuqala

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 45

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kokuqala.**
 - a. Hlalisa abafundi kukhaphethi.
 - b. Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
 - c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *UGreta Thunberg, iqhawekazi lokuguquka kwesimo sezulu*
 - d. Ithi: *Le indaba eyiqiniso ngoGreta Thunberg, intombazane ethulile yaseSweden owakuthola kunzima ukukhuluma nabanye ngenxa yengqondo yakhe esebenza ngokwehlukile kancane. Kodwa ngesikhathi ebuka ividiyo yesikole emayelana nopulasitiki abanukubeza imvelo namabhele ahlala eqhweni alambile, waqonda ukuthi kufanele azame enze okuthile. UGreta wagxila ekubeni abe ngumpetha wokuguquka kwesimo sezulu. Waqala ngokuguqula umndeneni wakhe ukuthi uyeke ukundiza ngamabhanoyi nokudla inyama. Wabe esependa uphawu, wahlala ngaphandle kwesakhiwo sikahulumeni ebhikisha. Le ndaba isibonisa ukuthi umuntu oyedwa omncane angawenza umehluko.*
 - e. Ithi: Kukhona okwaziyo ngalokhu?
2. **Yenza Ukufunda Kokuqala kanje:**
 - a. Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushelele futhi kuzwakale.
 - b. Khombisa abafundi izithombe.
 - c. Lapho kufanele khona, yima uchazele abafundi.
 - d. Balula amagama akulwazimagama uma evela.
 - e. Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 1 kanje:
 - Bhekisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhekisa Umbuzo 3 & 4 ekilasini lonke. Cela abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
 - f. Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Thola futhi ukhumbule imininingwane.
 - Buza abafundi: Izindaba zinemininingwane okufanele siyikhumbule ukuze sithole isithombe esigcwele! Uzama kanjani ukuyikhumbula?

Ukubhala: Uthisha ubonisa umbhalo ongakapheleli

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Ethula kabusha isihloko sombhalo kanye nokudingekayo.**
 - a. Ithi: Kulomjikelezo sizobhala: Bhalela othize incwadi ukuze asize ukuxazulula inkinga esikoleni, ekhaya, noma emphakathini.
 - b. Chaza okudingekayo ngomsebenzi:
 - Uhlobo: Incwadi yakomkhulu
 - Imisho / izigaba: Bhala incwadi enemisho okungenani elishumi
 - KNZ: Okhefana basetshenziswa ukwehlukanisa izinto ohlwini.
2. **Bonisa umsebenzi ebhodini.**
 - a. Khumbuza abafundi ngemibono yakho esuselwe emephini yakho yengqondo.
 - b. Khombisa abafundi ukwenza uhlaka lombhalo besebenzisa uhlelo lwakho.
3. **Yalela abafundi baqale babhale ezincwadini zabo zokubhalela.**
 - a. Ithi: Manje sebenzisa uhlelo lwakho ukugcwalisa uhlaka lombhalo.
4. **Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi ngamunye baqale ukubhala.**
 - a. Ithi: Asibheke emephini yakho yengqondo siyisebenzise ukuqala ukubhala.
 - b. Siza abafundi abanezinselelo ukusebenzisa uhlaka lombhalo.

Uhlaka lokubhala:

___ othandekayo,
Ngikubhalela ngoba...
Le nkinga yenzeka e...
Yingkinga ngoba...

Ngizizwa... ngoba...
Ngicabanga singa... / unga...
Ngicabanga ukuthi ungasiza ngoku___, ___ nangoku/noma ___.
Kuzokwenza umehluko ngoba...

Ngiyabonga ngokuthi...
Ozithobayo,
[Igama]

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 5&6

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 33.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 5 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 5 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 6.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Imisindo Nemofoloji: Umdlalo wokuKhumbula amaMofimu

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Ekuqaleni kwethemu, fundisa abafundi ngalo mdlalo. Chaza ukuthi uzodlalwa njalo ngoLwesine.

Imiyalelo:

1. Hlalisa abafundi ngamaqembu ahamba ngaba-4-6..
2. Chaza ukuthi bazodlala umdlalo ngamamofimu.
3. Ithi imofimu eyafundiswa, isib. aba
4. Umqondisi womdlalo uqala ngokuthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu.
5. Umdlalo uqhubeka ngendlela yewashi.
6. Umfundi olandelayo uthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu, ababusi.
7. Umfundi wesithathu uthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu, ababusi nabaqulusi.
8. Umdlalo uyaqhubeka kumfundi kuya kumfundi, ukuze awasekho amagama angashiwo.
9. Kufanele abafundi babhale uhlu lwamagama ngendlela efanele, uma kungenzanga bayaphuma kulo mjikelezo.
10. Umfundi wokugcina kulo mjikelezo ngumqobi wawo.
11. Lo mfundi ukwazi ukuqala umjikelezo olandelayo.
12. Uma iqembu seliqedile umjikelezo, kufanele bahlale ngokuthula bethwele izandla ekhanda belindela imofimu entsha.
13. **Uma lonke iqembu selilungile, nikeza ngemofimu entsha, isib. imi-**
14. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesine Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 34.
 - b. Funda umbhalo ngokuzwakalayo. Tshela abafundi balandele ezincwadini zabo njengoba ufunda.
 - c. Funda umbhalo futhi, kulokhu, abafundi kumele bajoyine bafunde nawe.
 - d. Bonisa ebhodini indlela yokugcwalisa umsebenzi wokuqonda obhaliwe.
 - e. Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu uyidlalise ngokuyivala uyivule.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ulyeta wakufakazela ukuthi noma ngubani angayihlenga iplanethi. noma ngabe mncane kangaka nani.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlale kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwesibili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 45

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwesibili.**
 - a. Hlalisa abafundi kukhaphethi.
 - b. Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
 - c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *UGreta Thunberg, iqhawekazi lokuguquka kwesimo sezulu*
 - d. Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Thola futhi ukhumbule imininingwane.
 - Ithi: Khumbulani besixoxa ngalokhu izolo, ngesikhathi nginibuzwa: Izindaba zinemininingwane okufanele siyikhumbule ukuze sithole isithombe esigcwele! Uzama kanjani ukuyikhumbula?
2. **Yenza Ukufunda Kwesibili kanje:**
 - a. Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushelele futhi kuzwakale.
 - b. Khombisa abafundi isithombe.
 - c. Sebenzisa izibonelo ezisekhasini lwesingeniso ukukhombisa isiqondiso sokuqondisisa.
 - d. Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 2 kanje:
 - Bhakisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhakisa Umbuzo 3 & 4 ekilasini lonke. Cela abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.

Ukubhala: Umbhalo wabafundi ongakapheleli

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi obhalwayo kanye nokudingekayo.**
 - a. Ithi: Namuhla sizqedela umbhalo: Bhalela othize incwadi ukuze asize ukuxazulula inkinga esikoleni, ekhaya, noma emphakathini.
2. **Tshela abafundi baqhubeke nokubhala ezincwadini zabo zokubhalela.**
3. **Hlukanisa.**
 - a. Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi abanezinselelo ngokugcwalisa uhlaka lombhalo.
 - b. Nikeza abafundi abasebephambili umsebenzi othe xaxa: Nezela omunye umusho embhalweni wakho.
4. **Nikeza umsebenzi wasekhaya ngokwesidingo.**
 - a. Chaza ukuthi abafundi kufanele baqedele umsebenzi wabo osenokulungiswa ekhaya uma bengakawuqedi.

Uhlaka lokubhala:

___ othandekayo,
Ngikubhalela ngoba...
Le nkinga yenzeka e...
Yinkinga ngoba...

Ngizizwa... ngoba...
Ngicabanga singa... / unga...
Ngicabanga ukuthi ungasiza ngoku___, ___ nangoku/noma ___.
Kuzokwenza umehluko ngoba...

Ngiyabonga ngokuthi...
Ozithobayo,
[Igama]

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaqembu 7&8

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 34.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 7 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 7 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 8.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba – zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Xoxani ngendaba yokufunda ngokwabelana

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Uhlaka lwengxoxo:
Ingqikithi yale ndaba beku...
Ngimthande lo mlingiswa ngoba...
Ngifunde ukuthi...
Ngicabanga ukuthi bekunga-lungile / bekulungile ngesikhathi... ngoba...

1. **Lungisa abafundi ubalungiselele ingxoxo yeqembu.**
 - a. Hlela abafundi babe ngamaqembu ama-4.
 - b. Nikeza iqembu ngalinye 'induku noma itshe lokukhuluma'.
 - c. Ithi: Ungakhuluma kuphela uma uphethe 'induku/itshe lokukhuluma'.
2. **Xoxani ngemibuzo yengxoxo.**
 - a. Khumbuza abafundi ngendaba yokwabelana yaleli sonto.
 - b. Bhala uhlaka lwengxoxo ebhodini.
 - c. Funda bese uchaza umbuzo ngamunye (ukuqala komusho).
 - d. Tshela abafundi ukuthi ilungu ngalinye leqembu kumele lithole ithuba lokuphendula umbuzo ngamunye.
 - e. Khuthaza abafundi bacabange ngezimpendulo ezahlukene.
3. **Yalela abafundi baqale izingxoxo zabo.**
 - a. Yalela abafundi abaphethe 'induku/itshe lokukhuluma' baqale.
 - b. Hamba phakathi kwabo ubasize lapho kunesidingo.
 - c. Emizuzwini yokugcina, biza iqembu lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
4. **Ukulungiselela abafundi**
 - a. Khetha abafundi aba-3-4 ukuba benze Izethulo Zomlomo ngoMsombuluko.
 - b. Tshela laba bafundi yini abazoyilungiselela yangoMsombuluko. (Bheka uhlelo lwezifundo ze-LK zangoMsombuluko)

Imisindo Nemofoloji: Isibizelo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Hlalisa abafundi kanye nezincwajana zabo, amapensela namarula:**
 - a. Tshela abafundi babhale isihloko esithi, 'Isibizelo' bese bebhala izinombolo 1–5 eduze komugqa oseceleni.
 - b. Biza la magama amahlanu alandelayo ukuze abafundi bawabhale eceleni kwezinombolo 1–5: imikhukhu, imimese, iminyaka, imigqomo, imikhono
 - c. Okulandelayo, tshela abafundi babhale umusho owubizayo, basebenzise izimpawu ezifanele.
 - d. Biza lo musho olandelayo. Wuphinde ngokunensa, kabili uma kudingeka: Uthisha ufuna sivale imilmo.
2. **Tshela abafundi basebenzise amapensela anombala ukulungisa umsebenzi wabo.**
 - a. Bhala la magama amahlanu kanye nomusho ebhodini.
 - b. Njengoba ubhala, phimisa igama ngalinye.
 - c. Kulo musho, khombisa uphawu lokubhala olusetshenzisiwe.
 - d. Tshela abafundi bakokelezele amaphutha abo ngepensela elinombala.
 - e. Tshela abafundi babhale kabusha amaphutha abo bawalungise.
3. **Qaphela izinselelo kanye nenqubekela phambili yabafundi.**
4. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesihlanu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 36.
 - b. Funda umbhalo ngokuzwakalayo. Tshela abafundi balandele ezincwadini zabo njengoba ufunda.
 - c. Bonisa ebhodini indlela yokugcwalisa umsebenzi wokuqonda obhaliwe.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangemuva

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 45

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwangemuva.**
 - a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *UGreta Thunberg, iqhawekazi lokuguquka kwesimo sezulu*
 - b. Chaza ngomsebenzi. Ithi: Namhlanje sizofingqa indaba.
2. **Bonisa umsebenzi kanje:**
 - a. Ithi: Uma sifingqa indaba, kumele sithi:
 - Ibimayelana nani indaba
 - Yini engiyithandile ngendaba
 - Yini engiyifundile endabeni
 - b. Yabelanafushane ngezimpendulo zakho kule mibuzo.
 - c. Gwema ukukhetha izimpendulo ezisobala kakhulu ngesibonelo sakho.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedele umsebenzi.**
 - a. Tshela abafundi bacabange ngezifinyezo zabo, bangakopeli isibonelo sakho.
 - b. Tshela abafundi ukuthi baqale izimpendulo zabo kanje:
 - Indaba ibikhuluma ngokuthi...
 - Engiyithandile...
 - Engiyifundile...
 - c. Okulandelayo, tshela abafundi babelane ngezifinyezo zabo nozakwabo.
 - d. Ngesikhathi abafundi babelana ngezifinyezo zabo, hamba phakathi kwabo ubasize lapho kudingeka.
 - e. Ekupheleni kwesifundo, mema umfundi o-1 kuya kwaba-2 babelane izifinyezo zabo nekilasi.
4. **Vumela abafundi babelane ngomsebenzi wabo.**
 - a. Nikeza abafundi imizuzwana bakhombise abalingani umsebenzi wabo.
 - b. Biza omunye umfundi azokwabelana nekilasi ngomsebenzi wakhe.

Ukubhala: Uthisha ukhombisa indlela yokuhlela bese umfundi uyahlela

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Incwadzi
Yemsebenzi
ye-DBE
ekhasini:
10-111

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi obhalwayo:** Bhalela othize incwadi ukuze asize ukuxazulula inkinga esikoleni, ekhaya, noma emphakathini.
2. **Ethula uhlu lokuhlola okushicilelwe**
 - a. Ithi: Namuhla sizoshicilela imibhalo yethu sisebenzisa uhlu lokuhlola:
 - Imisho / izigaba: Bhala incwadi enemisho okungenani elishumi
 - KNZ: Okhefana basetshenziswa ukwehlukana izinto ohlwini.
3. **Bonisa ukushicilela.**
 - a. Bhala umusho onephutha ebhodini.
 - b. Tshengisa abafundi balishicilele kanjani iphutha.
4. **Tshela abafundi bafunde bese beshicilela imibhalo yabo.**
 - a. Ithi: Manje sekuyisikhathi sokufunda bese ushicilela umbhalo wakho.
 - b. Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi abanezinselelo bafunde bese beshicilela imibhalo yabo.
5. **Nikeza umsebenzi obhalwayo oseNcwadini yomsebenzi yeDBE.**
 - a. Uma abafundi beqeda ukushicilela, bachazele kufanele basebenzele encwadini yabo yomsebenzi yeDBE.
 - b. Tshela abafundi benze umsebenzi:
 - Incwadi Yokusebenzela YeDBE ekhasini: 10-11
 - Qedela umsebenzi 'Masibhale'. Funda indaba eshicilelwe ephephandabeni ekhasini le-10. Phendula imibuzo esekhasini le-11.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 9&10

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 36.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 9 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 9 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 10.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Yethula indikimba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izithombe
nezinto
zangempela
zokubonisa
indikimba

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Lungisa isiboniso sendikimba:** *Ubunjalo bethu*
2. **Buza imibuzo evulelekile ukuvuselela ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.**
 - *Yiziphi ezinye izinto ezikwenza ube yilomuntu onguye?*
 - *Ufana kanjani nabangani bakho? Uhluke ngani kubangani bakho?*
 - *Kukhona ukudla okukhethekile, izimpahla zokugqoka, imigubho, noma amasiko emndenini wakho?*
3. **Yenza imephu yengqondo usebenzisa imibuzo nezimpendulo zabafundi.**
4. **Yengeza ezakho izimpendulo emephini yengqondo ukwengeza ulwazi lwabafundi.**
5. **Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 38.**
6. **Yalela abafundi bakhombe ukunothiswa kolimi ukuthola indikimba.**
 - a. Funda kuzwakale ukunothiswa kolimi.
 - b. Yalela abafundi ukuthi bafunde kanye nawe, noma baphinde emva kwakho.
Ulimi luyisibuko sezwe.
7. **Xoxa nabafundi ngokunothiswa kolimi.**
 - a. Buza: Ningangitshela ukuthi kuchazani lokhu? / Ningazicabangela impendulo?
 - b. Khuthaza abafundi babelane ngemibono.
 - c. Chaza incazelo noma ubanikeze impendulo kanje: Lesi sisho sisho ukuthi ulimi lunamandla okuveza usiko nemvelaphi yethu. Abantu bayaye basebenzise ulimi olukhulumayo ukuqagela imvelaphi yakho.

Imisindo Nemofoloji: NGIYENZA: Yethula, uchaze ubonise

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Yethulela abafundi imofimu yesonto: -e**
2. **Yichazele abafundi kanje:**
 - Lesi sakhi sisikhombisa ukuthi sikhuluma ngesenzo esesenzeke sandlula. Sikhomba inkathi endlule.
 - Sikhombisa ukuthi into esikhuluma ngayo yenzeke yaze yandlula.
 - Lesi sakhi sitholakala okanye sisifaka ekugcineni lwesenzo. Uma sisifaka, unkamisa wokugcina uyashintsha abe u '-e'.
3. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - Ubhala manje.
4. **Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.**
5. **Phinda ubhale isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:**
 - Ubhale izolo.
6. **Phinda ngesibonelo sesi-2 kanje:**
 - Ulalela manje.
 - Ulalele izolo.
7. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoMsombuluko Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 40.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokufonyoza iphepha sibuye silelule.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Umama ka Trevor wayemnyama ngebala. kanti ubaba wakhe wayemhlophe.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abanengi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yethula indaba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi
lesingeniso 57

1. Yethula indaba.

- Ithi: Kuleli sonto sizofunda indaba esihloko sithi, *UTrevor Noah, inkosi yokujwayela izimo.*
- Ithi: Wake wezwa ngoTrevor Noah? Kudala eNingizimu Afrika, imithetho yoBandlululo yayehlukanisa abantu ngezinhlanga zabo. Ngenxa yokuthi uTrevor wayenomama onsundu nobaba omhlophe, wayengangeni ohlangeni oluthile - nguye kuphela owayeyingane yohlanga oluxubile emndenini nasemphakathini. Ukuze akwazi ukuzitholela abangani, uTrevor wafunda ukukhuluma izilimi eziningi futhi waqala ibhizinisi elisheshayo lokudla okulula esikoleni. Okuhle kunakho konke, wafunda ukuhlekisa bonke. Akesifunde sibone ukuthi uTrevor wakwazi kanjani ukwamukeleka kubobonke, nokuthi lokhu kwamholela kanjani emsebenzini wakhe wokuba usomahlanya.
- Ithi: Kukhona okwaziyo ngalokhu?
- Khombisa abafundi izithombe zendaba kafushane.

2. Yakha ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.

- Yabelana futhi uchaze ngemininingwane yangaphambilini olunikezwe ngendaba.
- Khombisa abafundi ukuthi indaba yenzekaphi usebenzisa imephu Yeqoqo Lezindaba.
- Buza: Ninayo imibuzo ngale ndaba?

3. Chaza isu lokuqondisisa.

- Ithi: Kuleli sonto sizofunda: Yenza iziphetho.
- Chazela abafundi ngalokhu kuqondisisa.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 1&2

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 40.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 1 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 1 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 2.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Fundisa ulwazimagama

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Amakhadi
olwazi-
magama,
izithombe,
izinto

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Khumbuza abafundi ngendikimba.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 38.
 - b. Phinda ufunde noma usho ukunothiswa kolimi.
 - c. Khombisa abafundi uhlu lwamagama olukulwazimagama sendikimba.
 - d. Chaza ukuthi la magama azosisiza ukuqonda nokukhuluma ngendikimba.
 - e. Bafundele uhlu lwamagama.
2. **Sebenzisa iKLTY ukufundisa ngolwazimagama.**
 - a. Fundisa amagama alandelayo kulwazimagama:
 - *ubandlululo: Uhlelo lwemithetho engalungile eyehlukanisa abantu ngobuhlanga babo.*
 - *uhlanga oluxubile: Umuntu abazali bakhe abavela ezinhlangeni ezahlukene.*
 - *usomahlaya: Umuntu onandisayo omsebenzi wakhe oqondile ongukuhlekisa abantu.*
 - *ongaphandle: Umuntu ozizwela ehluke eqenjini noma ozizwa eshiyeke ngaphandle.*
3. **Sebenzisa amasu eKLTY ahambisana negama ngalinye:**

K: Khomba isithombe noma into yangempela
 L: Lingisa igama
 T: Tshela abafundi incazelo yegama
 Y: Yisho leli gama emshweni

Imisindo Nemofoloji: SIYENZA: Zilolongele ngokubambisana

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Khumbuza abafundi ngemofimu yesonto: -e**
2. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - Usaba manje.
3. **Biza umfundi akhombise achaze lapho kufakelwa noma kuguquke imofimu.**
4. **Biza umfundi wesibili aphinde ukubhala isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:**
 - Usabe ekuseni.
5. **Biza umfundi wesithathu aqinisekise ukuthi lokhu kuguquka kulungile.**
6. **Uma kungenjalo, umfundi makeze ebhodini awenze amalungiselelo.**
7. **Phinda ngesibonelo sesi-2 kanje:**
 - Usabela manje.
 - Usabele izolo.
8. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesibili Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 41.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokuyithintitha.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ngesikhathi uTrevor rehlala nogogo wakhe esoweto, wa yengakwazi ukudlala emgwagweni.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abanengi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangaphambili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 59

1. **Hlela abafundi balungele Ukufunda Kwangaphambili.**
 - a. Biza abafundi bazohlala kukhaphethi noma phansi.
 - b. Hlala phambi kwabafundi neQoqo Lezindaba.
 - c. Qiniseka ukuthi bonke abafundi bayayibona incwadi.
 - d. Khumbuza abafundi ngendlela yokuziphatha elindelekile ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana, isib. Hlala ngemilenze ephindiwe; beka izandla emathangeni; lalélisisa; phendula uma ubizwa; phakamisa isandla uma ufuna ukubuza umbuzo.
2. **Yenza Ukufunda Kwangaphambili kanje:**
 - a. Isho isihloko sendaba:
 - b. Chaza ngekhono lokubikezela. Ithi: Uma sibikezela, sisebenzisa isihloko nezithombe ukuqagela ukuthi indaba ingani.
 - c. Khombisa abafundi izithombe ekhasini ngalinye.
 - d. Buza: Nicabanga kwenzakalani lapha?
 - e. Buza: Nicabanga lezi zithombe zixhumana kanjani?

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 3&4

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 41.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 3 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 3 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 4.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Fundisa ulwazimagama bese nixoxa ngesithombe sendikimba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Amakhadi
olwazi-
magama,
izithombe,
izinto

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Sebenzisa iKLTY ukufundisa ngolwazimagama.**
 - a. Fundisa amagama alandelayo kulwazimagama:
 - ubuwena: Izinto ezikwenza ube yilomuntu onguye.
 - ukwehluka: Okukhethekile futhi okwehlukile kwabanye abantu.
 - inhlonipho: ukuphatha abantu ngomusa futhi wazise imizwa yabo, izinkolelo, kanye nokwehluka kwabo.
 - izinkolelo: Imibono abantu abacabanga ukuthi iliqiniso futhi ibalulekile.
 - b. Sebenzisa amasu eKLTY ahambisana negama ngalinye.
2. **Yakha ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 42.
 - b. Tshela abafundi ngolwazi olulandelayo ngesithombe.
 - Ubuwena bakho yilokho oyikho. Ubuwena benziwa yizinto eziningi. Kufaka phakathi umndeneni wakho, ulimi, inkolo, amasiko, okuthandayo, izinkolelo, kanye nezimo zempilo.
 - Imindeneni kanye nemiphakathi ivame ukuba nezindlela ezahlukeneyo zokugubha imicimbi, ukugqoka, ukukhuluma, noma ukwenza ukudla. La masiko ayingxenywe ebalulekile yalokhu abayikho.
 - Abantu ababukeki ngendlela efanayo bonke, abakhulumeli ulimi olufanayo, noma bakholwe izinto ezifanayo. Singafunda komunye nomunye futhi sikhombise ukuhlonipha ukungafani kwethu.
3. **Xoxa ngesithombe.**
 - a. Sebenzisa imibuzo elandelayo ukuxoxa ngesithombe kanje:
 - Buza umbuzo wokuqala.
 - Yalela abafundi baxoxe nozakwabo ngombuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
 - Yakha ulwazi lwabafundi lwangaphambilini ngokulungisa ukungaqondi nangokwabelana ngolwazi oluhambisana nendikimba.
 - Phindaphinda le ndlela kuyo yonke imibuzo.
4. **Imibuzo:**
 - a. Yizipi ezinye izinto ezenza umuntu ngamunye akhetheke futhi ahlukane?
 - b. Yiziphi izilimi, ukudla, izimpahla zokugqoka, noma amasiko owabonayo kulesi sithombe?
 - c. Kungenzeka kanjani ukuthi abantu behluke komunye nomunye kodwa babe abangani futhi?

Imisindo Nemofoloji: UYENZA: Zilolongele nozakwenu, bese njengomuntu ozimele

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Hlalisa abafundi kanye nezincwajana zabo.**
2. **Khumbuza abafundi ngemofimu yesonto: -e**
3. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - Usiza manje.
4. **Batshela ukuthi mabakopishele isibonelo soku-1 ezincwajaneni zabo.**
5. **Bese, tshela abafundi ukuba basebenzisane nozakwabo benze okulandelayo:**
 - a. Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.
 - b. Phinda ubhale isibonelo soku-1 esesiguquliwe.
6. **Biza abafundi bakulalele.**
7. **Khombisa isibonelo soku-1 ebhodini, wenze okulandelayo:**
 - Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.
 - a. Phinda ubhale isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:
 - Usize izolo.
8. **Batshela abafundi ukuba bazihlalele umsebenzi wabo benze amalungiselelo uma kudingeka.**
9. **Phinda nesibonelo sesi-2, kodwa manje-ke, kufanele wonke umfundi azisebenzele eyedwa:**
 - Ulekelela manje.
 - Ulekelele izolo.
10. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesithathu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 43.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Asifudumeze iminwe yethu ngokwenza sengathi sidlala ipiyano.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ukuzakhela abangani. uJevor wafunda ukukhuluma izilimi eziningi egahlukene.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kokuqala

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 59

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kokuqala.**
 - a. Hlalisa abafundi kukhaphethi.
 - b. Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
 - c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *UTrevor Noah, inkosi yokujwayela izimo*
 - d. Ithi: *Wake wezwa ngoTrevor Noah? Kudala eNingizimu Afrika, imithetho yoBandlululo yayehlukanisa abantu ngezinhlanga zabo. Ngenxa yokuthi uTrevor wayenomama onsundu nobaba omhlophe, wayengangeni ohlangeni oluthile - nguye kuphela owayeyingane yohlanga oluxubile emndenini nasemphakathini. Ukuze akwazi ukuzitholela abangani, uTrevor wafunda ukukhuluma izilimi eziningi futhi waqala ibhizinisi elisheshayo lokudla okulula esikoleni. Okuhle kunakho konke, wafunda ukuhlekisa bonke. Akesifunde sibone ukuthi uTrevor wakwazi kanjani ukwamukeleka kubobonke, nokuthi lokhu kwamholela kanjani emsebenzini wakhe wokuba usomahlanya.*
2. **Yenza Ukufunda Kokuqala kanje:**
 - a. Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushelele futhi kuzwakale.
 - b. Khombisa abafundi izithombe.
 - c. Lapho kufanele khona, yima uchazele abafundi.
 - d. Balula amagama akulwazimagama uma evela.
 - e. Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 1 kanje:
 - Bhokisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhokisa Umbuzo 3 & 4 ekilasini lonke. Cela abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
 - f. Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Yenza iziphetho.
 - Buza abafundi: Yini esingayiqagela kahle ngalokhu angasitshelanga ngakho umbhali? Yini ongayiqagela ngemicabango noma imizwa yomlingiswa?

Ukubhala: Yethula uphinde uzijwayeze iKNZ

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Yethula iKNZ (UKwakheka Nezimiso Zolimi) egxilile.**
 - a. Ithi: Kuleli sonto sizogxila ku: Ukusebenzisa iziphawulo ukuchaza abantu, izindawo, noma izinto emibhalweni yethu. Iziphawulo zisinika ulwazi olubanzi mayelana nobunjalo bento.
 - b. Bhala umusho ebhodini: Indlu Indlu encane Indlu encane, ebomvu
 - c. Chaza iKNZ kumongo: Iziphawulo zisetshenziswa ukuchaza abantu, izindawo nezinto.
2. **Yenza iKNZ nabafundi.**
 - a. Bhala ebhodini: Ikati.
 - b. Buza abafundi: Ungakwengeza iziphawulo nezibaluli ukuze le ichasisa kangcono?
 - c. Xoxisanani nabafundi:
 - Endaweni yokuphindaphinda igama lomntu izihlandlo ngezihlandlo, singasebenzisa izivumelanisi zentloko ukwenza isivakalisi sityibilike. Izivumelanisi zentloko zizakhi ezinjengo: u, si, ba. Umzekelo, endaweni yegama uTrevor' kwisivakalisi sesibini nesesithathu singasebenzisa u 'u', kuba zonke zithetha ngomntu omnye: uTrevor.
3. **Nikeza abafundi ithuba lokwenza iKNZ ngokuzimela.**
 - a. Bhala ebhodini:
 - Imoto
 - Inja
 - Ibhantshi
 - b. Chazela abafundi: Fakela isiphawulo noma isibaluli bese ufakele ezimbili esibonelweni ngasinye.
 - c. Nikeza abafundi imizuzwana baqedele umsebenzi.
4. **Hlola ukuqonda kwabafundi.**
 - a. Bizela abafundi ndawonye.
 - b. Biza abafundi abahlukahlukeni bazokwabelana ngezimpendulo zabo.
 - c. Khomba: Iziphawulo zisetshenziswa ukuchaza abantu, izindawo nezinto.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 5&6

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zebanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 43.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 5 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zebanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zebanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 5 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 6.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Imisindo Nemofoloji: Umdlalo wokuKhumbula amaMofimu

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Ekuqaleni kwethemu, fundisa abafundi ngalo mdlalo. Chaza ukuthi uzodlalwa njalo ngoLwesine.

Imiyalelo:

1. Hlalisa abafundi ngamaqembu ahamba ngaba-4-6..
2. Chaza ukuthi bazodlala umdlalo ngamamofimu.
3. Ithi imofimu eyafundiswa, isib. aba
4. Umqondisi womdlalo uqala ngokuthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu.
5. Umdlalo uqhubeka ngendlela yewashi.
6. Umfundi olandelayo uthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu and ababusi.
7. Umfundi wesithathu uthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu, ababusi and nabaqulusi.
8. Umdlalo uyaqhubeka kumfundi kuya kumfundi, ukuze awasekho amagama angashiwo.
9. Kufanele abafundi babhale uhlu lwamagama ngendlela efanele, uma kungenzanga bayaphuma kulo mjikelezo.
10. Umfundi wokugcina kulo mjikelezo ngumqobi wawo.
11. Lo mfundi ukwazi ukuqala umjikelezo olandelayo.
12. Uma iqembu seliqedile umjikelezo, kufanele bahlale ngokuthula bethwele izandla ekhanda belindela imofimu entsha.
13. **Uma lonke iqembu selilungile, nikeza ngemofimu entsha, isib. -e**
14. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesine Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 44.
 - b. Funda umbhalo ngokuzwakalayo. Tshela abafundi balandele ezincwadini zabo njengoba ufunda.
 - c. Funda umbhalo futhi, kulokhu, abafundi kumele bajoyine bafunde nawe.
 - d. Bonisa ebhodini indlela yokugcwalisa umsebenzi wokuqonda obhaliwe.
 - e. Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokucindezela izandla zibe yisibhakela sibale ka-5, bese siyakhulula.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ukwenga abantu bahleke kwasiza uJhevor ukuthi azigwe emukelekile.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwesibili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 59

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwesibili.**
 - a. Hlalisa abafundi kukhaphethi.
 - b. Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
 - c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *UTrevor Noah, inkosi yokujwayela izimo*
 - d. Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Yenza iziphetho.
 - Ithi: Khumbulani besixoxa ngalokhu izolo, ngesikhathi nginibuza: Yini esingayiqagela kahle ngalokhu angasitshelanga ngakho umbhali? Yini ongayiqagela ngemicabango noma imizwa yomlingiswa?
2. **Yenza Ukufunda Kwesibili kanje:**
 - a. Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushelele futhi kuzwakale.
 - b. Khombisa abafundi isithombe.
 - c. Sebenzisa izibonelo ezisekhasini lwesingeniso ukukhombisa isiqondiso sokuqondisisa.
 - d. Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 2 kanje:
 - Bhakisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhakisa Umbuzo 3 & 4 ekilasini lonke. Cela abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.

Ukubhala: Uthisha ubonisa indlela yokuhlela

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Ethula isihloko sokubhala.**
 - a. Ithi: Kulomjikelezo sizobhala: Konke okumayelana nokuthi ngingubani.
2. **Chaza impendulo yakho yomsebenzi obhalwayo, ngaphambi kokuwubhala. Sebenzisa uhlaka lokubhala.**

Ithi: Ngizobhala konke okumayelana nokungenza ngibe ilona enginguye. Ngizofaka iminingwane enjenga....
3. **Bonisa ukuhlelwa komsebenzi obhalwayo ebhodini.**
 - a. Dweba ngokushesha isithombe esikhombisa: Isithombe sakho, kanye nento ekhombisa amagugu/ amasiko akho.
 - b. Sebenzisa imephu yengqono ukuhlela indaba yakho:

Ubani igama lakho?

 - Uyazi ukuthi igama lakho lichaza ukuthini? Uma wazi, lichaza ukuthini futhi ngaluphi ulimi?
 - Uhlala kuphi?
 - Uhlala nobani?
 - Yini ekwenza wehluke noma ukhetheke?
 - Yini othanda ukuyenza nomndeni wakho?
 - Imiphi imigubho ekhethekile enibanayo emndenini wakini?
 - Ikuphi ukudla enithanda ukukudla nomndeni wakho?
 - Yini othanda ukuyenza nomndeni wakho?
 - Uzizwa kanjani uma ucabanga ngobuwena nangomndeni wakho?
 - Yini uziqhenye ngobuwena?
4. **Enza abafundi bacabange.**
 - a. Ithi: Kusasa, nizohlela eyenu imibhalo. Nize nemibono yenu kusasa.

Uhlaka lokubhala:

Igama lami ngu...

Igama lami lisho ukuthi... ngesi...

Ngihlala e...

Ngihlala no...

Okunye okwenza ngibe ngihlukile wukuthi...

Okunye okuyintandokazi yokwenza nomndeni wuku...

Ngiyayithanda imicimbi... ngoba...

Sidla... no... sisonke.

Ngiyaziqhenya ngobumina ngoba...

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaqembu 7&8

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 44.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 7 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 7 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 8.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Xoxani ngendaba yokufunda ngokwabelana

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Uhlaka lwengxoxo:
Ingqikithi yale ndaba beku...
Ngimthande lo mlingiswa ngoba...
Ngifunde ukuthi...
Ngicabanga ukuthi bekunga-lungile / bekulungile ngesikhathi... ngoba...

1. **Lungisa abafundi ubalungiselele ingxoxo yeqembu.**
 - a. Hlela abafundi babe ngamaqembu ama-4.
 - b. Nikeza iqembu ngalinye 'induku noma itshe lokukhuluma'.
 - c. Ithi: Ungakhuluma kuphela uma uphethe 'induku/itshe lokukhuluma'.
2. **Xoxani ngemibuzo yengxoxo.**
 - a. Khumbuza abafundi ngendaba yokwabelana yaleli sonto.
 - b. Bhala uhlaka lwengxoxo ebhodini.
 - c. Funda bese uchaza umbuzo ngamunye (ukuqala komusho).
 - d. Tshela abafundi ukuthi ilungu ngalinye leqembu kumele lithole ithuba lokuphendula umbuzo ngamunye.
 - e. Khuthaza abafundi bacabange ngezimpendulo ezahlukene.
3. **Yalela abafundi baqale izingxoxo zabo.**
 - a. Yalela abafundi abaphethe 'induku/itshe lokukhuluma' baqale.
 - b. Hamba phakathi kwabo ubasize lapho kunesidingo.
 - c. Emizuzwini yokugcina, biza iqembu lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
4. **Ukulungiselela abafundi**
 - a. Khetha abafundi aba-3-4 ukuba benze Izethulo Zomlomo ngoMsombuluko.
 - b. Tshela laba bafundi yini abazoyilungiselela yangoMsombuluko. (Bheka uhlelo lwezifundo ze-LK zangoMsombuluko)

Imisindo Nemofoloji: Isibizelo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Hlalisa abafundi kanye nezincwajana zabo, amapensela namarula:**
 - a. Tshela abafundi babhale isihloko esithi, 'Isibizelo' bese bebhala izinombolo 1–5 eduze komugqa oseceleni.
 - b. Biza la magama amahlanu alandelayo ukuze abafundi bawabhale eceleni kwezinombolo 1–5: khuze, khononde, khuthele, luke, qhaqhe
 - c. Okulandelayo, tshela abafundi babhale umusho owubizayo, basebenzise izimpawu ezifanele.
 - d. Biza lo musho olandelayo. Wuphinde ngokunensa, kabili uma kudingeka: Ubaba ukhuze izingane izolo.
2. **Tshela abafundi basebenzise amapensela anombala ukulungisa umsebenzi wabo.**
 - a. Bhala la magama amahlanu kanye nomusho ebhodini.
 - b. Njengoba ubhala, phimisa igama ngalinye.
 - c. Kulo musho, khombisa uphawu lokubhala olusetshenzisiwe.
 - d. Tshela abafundi bakokelezele amaphutha abo ngepensela elinombala.
 - e. Tshela abafundi babhale kabusha amaphutha abo bawalungise.
3. **Qaphela izinselelo kanye nenqubekela phambili yabafundi.**
4. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesihlanu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 46.
 - b. Funda umbhalo ngokuzwakalayo. Tshela abafundi balandele ezincwadini zabo njengoba ufunda.
 - c. Bonisa ebhodini indlela yokugcwalisa umsebenzi wokuqonda obhaliwe.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangemuva

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 59

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwangemuva.**
 - a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *UTrevor Noah, inkosi yokujwayela izimo*
 - b. Chaza ngomsebenzi. Ithi: Namhlanje sizolingisa indaba ngamaqembu.
2. **Bonisa umsebenzi kanje:**
 - a. Ithi: Uma silingisa indaba, kumele sizame lokhu:
 - Khumbula ukuthi umlingiswa wenzani futhi uthini
 - Khuluma futhi wenze njengomlingiswa wethu
 - Sebenzisa amanye amazwi afanayo nalawo omlingiswa wethu
 - b. Khombisa abafundi kafushane ukuthi ungamlingisa kanjani omunye wabalingiswa.
 - c. Gwema ukukhetha umlingiswangqangi ngesibonelo sakho.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedele umsebenzi.**
 - a. Bala ukuthi bangaki abalingiswa endabeni.
 - b. Hlukanisa ikilasi libe ngamaqembu analelo nani. Isibonelo, uma kukhona abalingiswa aba-5 endabeni, hlukanisa ikilasi libe ngamaqembu ama-5.
 - c. Nika umfundi ngamunye eqenjini umlingiswa oyedwa.
 - d. Phumela nekilasi ngaphandle noma endaweni enkulu avulekile.
 - e. Tshela amaqembu alingise indaba. Kufanele:
 - Bakhumbule ukuthi umlingiswa amlingisayo wenzani futhi uthini
 - Bakhulume futhi benze njengomlingiswa amlingisayo
 - Basebenzise amanye amazwi afanayo nalawo omlingiswa
 - f. Ngesikhathi abafundi belingisa indaba, hamba phakathi kwabo ubasize lapho kudingeka.
4. **Vumela abafundi babelane ngomsebenzi wabo.**
 - a. Nikeza abafundi imizuzwana bakhombise abalingani umsebenzi wabo.
 - b. Biza omunye umfundi azokwabelana nekilasi ngomsebenzi wakhe.

Ukubhala: Abafundi bayahlela

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Khumbuza abafundi ngesihloko sombhalo.**
 - a. Ithi: Kulomjikelezo sizobhala: Konke okumayelana nokuthi ngingubani.
2. **Tshela abafundi bacabange ngezimpendulo zabo ngesihloko sombhalo.**
 - a. Ithi: Manje cabanga ngokuthi uzophendula kanjani ngesihloko sombhalo.
 - b. Tshela abafundi babelane ngemibono nabalingani babo.
 - c. Biza abafundi abayingcosana bazokwabelana ngezimpendulo nekilasi.
3. **Tshela abafundi bahlele umbhalo wabo ezincwadini zokubhalela.**
 - a. Ithi: Manje sebenzisa imephu yengqondo ukuloba imibono yakho bese uhlela umsebenzi wombhalo.
4. **Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi ngamunye ukuhlela.**
 - a. Ithi: Ngitsheleni ngemibono yenu.
 - b. Siza abafundi abanezinselele ukugcwalisa amamephu abo engqondo.

Uhlaka lokubhala:

Igama lami ngu...

Igama lami lisho ukuthi... ngesi...

Ngihlala e...

Ngihlala no...

Okunye okwenza ngibe ngihlukile wukuthi...

Okunye okuyintandokazi yokwenza nomndeni wuku...

Ngiyayithanda imicimbi... ngoba...

Sidla... no... sisonke.

Ngiyaziqhenya ngobumina ngoba...

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 9&10

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 46.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 9 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 9 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 10.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Isethulo Somlomo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Abafundi
abakhethiwe
bazoletsha
into noma
isithombe
soku 'Bonisa
uChaze'

1. **Hlalisa abafundi ukuze babuke ozakwabo bethula izethulo zabo zomlomo.**
2. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi olandelayo: Bonisani nichaze**
 - a. Phakamisa into noma isithombe osilethile ukuze usibonise.
 - b. Sitshele ngento noma isithombe osilethile. Ithi:
 - Namhlanje ngizonitshela ngo...
 - Inje... (ubungako, isisindo, ukuthinteka, njj.)
 - Isetshenziselwa uku...
 - Ngiyayithanda ngoba...
 - c. Bese, ubuza ikilasi: Ingabe kukhona imibuzo?
 - d. Uma kukhona onombuzo, zama ngokusemandleni ukuwuphendula.
3. **Khumbuza abafundi ngala makhono ezethulo ngomlomo:**
 - a. Uma wethula indaba yakho, khumbula lokhu:
 - Bamba into noma isithombe sakho ukuze wonke umuntu asibone
 - Yisho imisho yakho ngokulandelayo kwayo
 - Yisho kanye kuphela - ungaphindi ukuyisho
 - Khulumela phezulu, ngezwi elicacile
4. **Biza abafundi abaqokiwe ngamunye ngesikhathi bazokwethula umsebenzi wabo.**
 - a. Yakha ukuzethemba komfundi ngamunye ngokuthi ubonge indlela ethule ngayo umsebenzi wakhe bese ubanika umbono owakhayo.
 - b. Ekugcineni kwesifundo, nikeza abafundi umbono ojwayelekile ngezethulo zabo ukuze benze kangcono ngokulandelayo. Isibonelo: Ngibe nobunzima bokuzwa abanye benu. Ngicela nizame ukuphakamisa amaphimbo - sifuna ukuzwa lokho enikushoyo.

Imisindo Nemofoloji: NGIYENZA: Yethula, uchaze ubonise

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Yethulela abafundi imofimu yesonto: -ya-**
2. **Yichazele abafundi kanje:**
 - Lesi sakhi sikhombisa ukuthi isenzo esikhuluma ngaso siyenzeka asimile siyaqhubeka. Into enzeka iqhubeka.
 - Sikhomna inkathi yamanje eqhubekayo.
 - Sisifaka phakathi kwesivumelwano sikamenzi kanye nesiqu sesenzo emshweni.
 - Sishintsha isenzo esisenkathini yamanje sibe senkathini yamanje eqhubekayo.
3. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - ufunda
4. **Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.**
5. **Phinda ubhale isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:**
 - uyafunda
6. **Phinda ngesibonelo sesi-2 kanje:**
 - ubuka
 - uyabuka
7. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoMsombuluko Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 48.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokuzungezisa izihlakala kuya ngakwesesinxele nangakwesokudla.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Umdlali ka Olivier wawuvela eBurundi, igwe elincane elise Afrika.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yethula indaba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi
lesingeniso 71

1. Yethula indaba.

- Ithi: Kuleli sonto sizofunda indaba esihloko sithi, *INingizimu Afrika yethu sonke*.
- Ithi: *Le ndaba isifundisa ukuthi abantu abaningi baseNingizimu Afrika banezihlobo nokhokho emhlabeni wonke. U-Olivier umfana waseNingizimu Afrika onamasiko endabuko yaseBurundi. Ngenkathi uthisha wakhe ecela bonke ukuba bagqoke izimpahla ngokwamasiko abo ngoSuku Lwamagugu, u-Olivier wakhathazeka. Wayesaba ukuthi abalingani bakhe ekilasini babezohleka impahla yakhe bese bethi akemukelekile phakathi kwabo. Ubaba wakhe wamsiza ukugqoka izimpahla zamasiko aseBurundi, wabe esemkhumbuza ukuthi iNingizimu Afrika eyethu sonke. U-Olivier wazizwa engcono kodwa wayethukile kancane ngesikhathi eya esikoleni. Ingabe abalingani bakhe ekilasini bazomgcona, noma bazobanentshisekelo ngendabuko yakhe?*
- Ithi: Kukhona okwaziyo ngalokhu?
- Khombisa abafundi izithombe zendaba kafushane.

2. Yakha ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.

- Yabelana futhi uchaze ngemininingwane yangaphambilini olunikezwe ngendaba.
- Khombisa abafundi ukuthi indaba yenzekaphi usebenzisa imephu Yeqoqo Lezindaba.
- Buza: Ninayo imibuzo ngale ndaba?

3. Chaza isu lokuqondisisa.

- Ithi: Kuleli sonto sizofunda: Yenza iziphetho.
- Chazela abafundi ngalokhu kuqondisisa.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 1&2

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 48.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 1 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zebanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zebanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 1 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 2.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Fundisa ulwazimagama

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Amakhadi
olwazi-
magama,
izithombe,
izinto

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Khumbuza abafundi ngendikimba.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 38.
 - b. Phinda ufunde noma usho ukunothiswa kolimi.
 - c. Khombisa abafundi uhlu lwamagama olukulwazimagama sendikimba.
 - d. Chaza ukuthi la magama azosisiza ukuqonda nokukhuluma ngendikimba.
 - e. Bafundele uhlu lwamagama.
2. **Sebenzisa iKLTY ukufundisa ngolwazimagama.**
 - a. Fundisa amagama alandelayo kulwazimagama:
 - *amagugu: Imikhuba, izinkolelo, namasiko edluliselwa umndeni.*
 - *ubuweni: Ubunjalo bakho, okufaka amasiko, umndeni, nezimo zempilo.*
 - *babaza: Ukusho into ngokujabula.*
 - *lungiselela: Walungela into enzima noma eyesabekayo.*
3. **Sebenzisa amasu eKLTY ahambisana negama ngalinye:**

K: Khomba isithombe noma into yangempela

L: Lingisa igama

T: Tshela abafundi incazelo yegama

Y: Yisho leli gama emshweni

Imisindo Nemofoloji: SIYENZA: Zilolongele ngokubambisana

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Khumbuza abafundi ngemofimu yesonto: -ya-**
2. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - usula
3. **Biza umfundi akhombise achaze lapho kufakelwa noma kuguquke imofimu.**
4. **Biza umfundi wesibili aphinde ukubhala isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:**
 - uyasula
5. **Biza umfundi wesithathu aqinisekise ukuthi lokhu kuguquka kulungile.**
6. **Uma kungenjalo, umfundi makeze ebhodini awenze amalungiselelo.**
7. **Phinda ngesibonelo sesi-2 kanje:**
 - usika
 - uyasika
8. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesibili Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 49.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokucindezela izandla zibe yisibhakela sibale ka-5, bese sikhulule.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Bonisa ukuthi ubhalwa kanjani lo musho olandelayo ngokuhlanganisa:**
Ngalobo busuku, u Olivier waba nephupho elibi.
 - a. Njengoba ubhala, chaza indawo yokuqala, indlela yokubhala ngokuhlanganisa phakathi kwezinhlamvu.
 - b. Yalela abafundi ukuba babhale imisho ngokuhlanganisa ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba ekilasini uhlohle umfundi ngamunye ukuthi: ulakha kanjani uhlamvu, uhlanganisa kanjani nokuthi izikhala uzishiya kanjani.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangaphambili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 73

1. **Hlela abafundi balungele Ukufunda Kwangaphambili.**
 - a. Biza abafundi bazohlala kukhaphethi noma phansi.
 - b. Hlala phambi kwabafundi neQoqo Lezindaba.
 - c. Qiniseka ukuthi bonke abafundi bayayibona incwadi.
 - d. Khumbuza abafundi ngendlela yokuziphatha elindelekile ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana, isib. Hlala ngemilenze ephindiwe; beka izandla emathangeni; lalelisisa; phendula uma ubizwa; phakamisa isandla uma ufuna ukubuza umbuzo.
2. **Yenza Ukufunda Kwangaphambili kanje:**
 - a. Isho isihloko sendaba.
 - b. Chaza ngekhono lokubikezela. Ithi: Uma sibikezela, sisebenzisa isihloko nezithombe ukuqagela ukuthi indaba ingani.
 - c. Khombisa abafundi izithombe ekhasini ngalinye.
 - d. Buza: Nicabanga kwenzakalani lapha?
 - e. Buza: Nicabanga lezi zithombe zixhumana kanjani?

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 3&4

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 49.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 3 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 3 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 4.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Ukuxoxa indaba ngobuciko

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Lungiselela abafundi ngobuciko bokuxoxa izindaba.**
 - a. Hlela abafundi babe ngamaqembu ama-4.
 - b. Tshela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 50.
2. **Tshela abafundi babheke isithombe.**
 - a. Buza: Yini eniyibona kulesi sithombe?
3. **Tshela abafundi baqambe indaba emfushane ngamunye besusela esithombeni.**
4. **Tshela abafundi bayihlele kanjani indaba yabo. Ithi:**
 - a. Nikeza umlingiswa ngamunye igama endabeni yakho.
 - b. Isho indaba yenzeka kuphi.
 - c. Indaba yakho kumele ibe nesiqalo, umzimba nesiphetho.
 - d. Lesi sithombe sibonisa ingxenye ethile yendaba yakho.
 - Isithombe singakhombisa isiqalo sendaba yakho.
 - Isithombe singakhombisa umzimba wendaba yakho.
 - Isithombe singakhombisa isiphetho sendaba yakho.
 - e. Ungayiqala indaba ngokuthi:
 - ____, ____, no ____ babengabangani abavelele. Wonke umuntu wayecabanga ukuthi bafana ncimishi, kodwa...
 - Abangani bahlangana ukuzobukela umdlalo omkhulu webhola lezinyawo, babegqoke amajezi ehlukeni...
 - Ngosuku lomdlalo webhola omkhulu, abafana bathola into entsha ngomunye nomunye...
5. **Yalela abafundi ukuthi baqedele umsebenzi.**
 - a. Nikeza abafundi imizuzwana bacange ngendaba yabo buthule.
 - b. Bese, utshela abafundi ukuthi bashintshane ngokuxoxa izindaba zabo eqenjini. Ungakwenza lokhu ngokusebenzisa 'induku/itshe lokukhuluma'.
 - c. Besakhuluma abafundi, hamba phakathi kwabo ulalele.
6. **Phetha isifundo kanje:**
 - a. Biza umfundi oyedwa abelane indaba yakhe nekilasi lonke, noma ubuze umfundi o-1-2 imibuzo ngezindaba zeqembu labo.
 - Buza: Ibiphathelene nani indaba kaX?
 - Buza: Yini oyithandile ngendaba kaX?
 - b. Nika ikilasi umbiko wabo bonke ukuze bathuthukise izindaba zabo.
Isibonelo: Ngokuvamile, ekuqaleni kwendaba, siyasho indaba yenzeka kuphi, nokuthi obani abalingiswa. Ngokuzayo, zamani ukufaka lolu lwazi ezindabeni zenu.

Imisindo Nemofoloji: UYENZA: Zilolongele nozakwenu, bese njengomuntu ozimele

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Hlalisa abafundi kanye nezincwajana zabo.**
2. **Khumbuza abafundi ngemofimu yesonto: -ya-**
3. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - Ubeka
4. **Batshele ukuthi mabakopishele isibonelo soku-1 ezincwajaneni zabo.**
5. **Bese, tshela abafundi ukuba basebenzisane nozakwabo benze okulandelayo:**
 - a. Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.
 - b. Phinda ubhale isibonelo soku-1 esesiguquliwe.
6. **Biza abafundi bakulalele.**
7. **Khombisa isibonelo soku-1 ebhodini, wenze okulandelayo:**
 - Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.
 - a. Phinda ubhale isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:
 - uthetha
8. **Batshele abafundi ukuba bazihlalele umsebenzi wabo benze amalungiselelo uma kudingeka.**
9. **Phinda nesibonelo sesi-2, kodwa manje-ke, kufanele wonke umfundi azisebenzele eyedwa:**
 - uyabeka
 - uyathetha
10. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesithathu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 51.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu uyidlalise ngokuyivala uyivule.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Waphupha izingane zihleka izimpahla zesiko lakhe.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kokuqala

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 73

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kokuqala.**
 - a. Hlalisa abafundi kukhaphethi.
 - b. Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
 - c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *INingizimu Afrika yethu sonke*
 - d. Ithi: *Le ndaba isifundisa ukuthi abantu abaningi baseNingizimu Afrika banezihlobo nokhokho emhlabeni wonke. U-Olivier umfana waseNingizimu Afrika onamasiko endabuko yaseBurundi. Ngenkathi uthisha wakhe ecela bonke ukuba bagqoke izimpahla ngokwamasiko abo ngoSuku Lwamagugu, u-Olivier wakhathazeka. Wayesaba ukuthi abalingani bakhe ekilasini babezohleka impahla yakhe bese bethi akemukelekile phakathi kwabo. Ubaba wakhe wamsiza ukugqoka izimpahla zamasiko aseBurundi, wabe esemkhumbeza ukuthi iNingizimu Afrika eyethu sonke. U-Olivier wazizwa engcono kodwa wayethukile kancane ngesikhathi eya esikoleni. Ingabe abalingani bakhe ekilasini bazomgcona, noma bazobanentshisekelo ngendabuko yakhe?*
 - e. Ithi: Kukhona okwaziyo ngalokhu?
2. **Yenza Ukufunda Kokuqala kanje:**
 - a. Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushелеle futhi kuzwakale.
 - b. Khombisa abafundi izithombe.
 - c. Lapho kufanele khona, yima uchazele abafundi.
 - d. Balula amagama akulwazimagama uma evela.
 - e. Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 1 kanje:
 - Bhokisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhokisa Umbuzo 3 ekilasini lonke. Cella abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
 - f. Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Yenza iziphetho.
 - Buza abafundi: Ngezinye izikhathi sidinga ukwenza izinqumo ngokwethu ngalokho okwenzeka endabeni. Ucabangani ngesinqumo noma indlela umlingiswa enza ngayo?

Ukubhala: Uthisha ubonisa umbhalo ongakapheleli

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Ethula kabusha isihloko sombhalo kanye nokudingekayo.**
 - a. Ithi: Kulomjikelezo sizobhala: Konke okumayelana nokuthi ngingubani.
 - b. Chaza okudingekayo ngomsebenzi:
 - Uhlobo: Ukulandisa komuntu / indaba yomuntu siqu
 - Imisho / izigaba: Bhala izigaba ezimbili enemisho engaphezu kwemihlanu ngasinye, nesinye sinesihloko esihlukile.
 - KNZ: Iziphawulo zisetshenziswa ukuchaza abantu, izindawo nezinto.
2. **Bonisa umsebenzi ebhodini.**
 - a. Khumbuza abafundi ngemibono yakho esuselwe emephini yakho yengqondo.
 - b. Khombisa abafundi ukwenza uhlaka lombhalo besebenzisa uhlelo lwakho.
3. **Yalela abafundi baqale babhale ezincwadini zabo zokubhalela.**
 - a. Ithi: Manje sebenzisa uhlelo lwakho ukugcwalisa uhlaka lombhalo.
4. **Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi ngamunye baqale ukubhala.**
 - a. Ithi: Asibheke emephini yakho yengqondo siyisebenzise ukuqala ukubhala.
 - b. Siza abafundi abanezinselelo ukusebenzisa uhlaka lombhalo.

Uhlaka lokubhala:

Igama lami ngu...

Igama lami lisho ukuthi... ngesi...

Ngihlala e...

Ngihlala no...

Okunye okwenza ngibe ngihlukile wukuthi...

Okunye okuyintandokazi yokwenza nomndeni wuku...

Ngiyayithanda imicimbi... ngoba...

Sidla... no... sisonke.

Ngiyaziqhenya ngobumina ngoba...

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 5&6

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 51.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 5 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 5 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 6.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Imisindo Nemofoloji: Umdlalo wokuKhumbula amaMofimu

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Ekuqaleni kwethemu, fundisa abafundi ngalo mdlalo. Chaza ukuthi uzodlalwa njalo ngoLwesine.

Imiyalelo:

1. Hlalisa abafundi ngamaqembu ahamba ngaba-4-6..
2. Chaza ukuthi bazodlala umdlalo ngamamofimu.
3. Ithi imofimu eyafundiswa, isib. aba
4. Umqondisi womdlalo uqala ngokuthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu.
5. Umdlalo uqhubeka ngendlela yewashi.
6. Umfundi olandelayo uthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu and ababusi.
7. Umfundi wesithathu uthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu, ababusi and nabaqulusi.
8. Umdlalo uyaqhubeka kumfundi kuya kumfundi, ukuze awasekho amagama angashiwo.
9. Kufanele abafundi babhale uhlu lwamagama ngendlela efanele, uma kungenzanga bayaphuma kulo mjikelezo.
10. Umfundi wokugcina kulo mjikelezo ngumqobi wawo.
11. Lo mfundi ukwazi ukuqala umjikelezo olandelayo.
12. Uma iqembu seliqedile umjikelezo, kufanele bahlale ngokuthula bethwele izandla ekhanda belindela imofimu entsha.
13. **Uma lonke iqembu selilungile, nikeza ngemofimu entsha, isib. -ya-**
14. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesine Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 52.
 - b. Funda umbhalo ngokuzwakalayo. Tshela abafundi balandele ezincwadini zabo njengoba ufunda.
 - c. Funda umbhalo futhi, kulokhu, abafundi kumele bajoyine bafunde nawe.
 - d. Bonisa ebhodini indlela yokugcwalisa umsebenzi wokuqonda obhaliwe.
 - e. Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokufonyoza iphepha sibuye silelule.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *U Olivier wamamatheka kakhulu ngoba azi wamukelekile.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwesibili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 73

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwesibili.**
 - a. Hlalisa abafundi kukhaphethi.
 - b. Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
 - c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *INingizimu Afrika yethu sonke*
 - d. Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Yenza iziphetho.
 - Ithi: Khumbulani besixoxa ngalokhu izolo, ngesikhathi nginibuza: Ngezinye izikhathi sidinga ukwenza izinqumo ngokwethu ngalokho okwenzeka endabeni. Ucabangani ngesinqumo noma indlela umlingiswa enza ngayo?
2. **Yenza Ukufunda Kwesibili kanje:**
 - a. Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushelele futhi kuzwakale.
 - b. Khombisa abafundi isithombe.
 - c. Sebenzisa izibonelo ezisekhasini lwesingeniso ukukhombisa isiqondiso sokuqondisisa.
 - d. Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 2 kanje:
 - Bhakisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhakisa Umbuzo 3 ekilasini lonke. Cela abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.

Ukubhala: Umbhalo wabafundi ongakapheleli

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi obhalwayo kanye nokudingekayo.**
 - a. Ithi: Namuhla sizoqedela umbhalo: Konke okumayelana nokuthi ngingubani.
2. **Tshela abafundi baqhubeke nokubhala ezincwadini zabo zokubhalela.**
3. **Hlukanisa.**
 - a. Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi abanezinselelo ngokugcwalisa uhlaka lombhalo.
 - b. Nikeza abafundi abasebephambili umsebenzi othe xaxa: Faka isiphawulo kuyo yonke imisho yakho.
4. **Nikeza umsebenzi wasekhaya ngokwesidingo.**
 - a. Chaza ukuthi abafundi kufanele baqedele umsebenzi wabo osenokulungiswa ekhaya uma bengakawuqedi.

Uhlaka lokubhala

Igama lami ngu...

Igama lami lisho ukuthi... ngesi...

Ngihlala e...

Ngihlala no...

Okunye okwenza ngibe ngihlukile wukuthi...

Okunye okuyintandokazi yokwenza nomndeni wuku...

Ngiyayithanda imicimbi... ngoba...

Sidla... no... sisonke.

Ngiyaziqhenya ngobumina ngoba...

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaqembu 7&8

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 52.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 7 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 7 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 8.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Xoxani ngendaba yokufunda ngokwabelana

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Uhlaka lwengxoxo:
Ingqikithi yale ndaba beku...
Ngimthande lo mlingiswa ngoba...
Ngifunde ukuthi...
Ngicabanga ukuthi bekunga-lungile / bekulungile ngesikhathi... ngoba...

1. **Lungisa abafundi ubalungiselele ingxoxo yeqembu.**
 - a. Hlela abafundi babe ngamaqembu ama-4.
 - b. Nikeza iqembu ngalinye 'induku noma itshe lokukhuluma'.
 - c. Ithi: Ungakhuluma kuphela uma uphethe 'induku/itshe lokukhuluma'.
2. **Xoxani ngemibuzo yengxoxo.**
 - a. Khumbuza abafundi ngendaba yokwabelana yaleli sonto.
 - b. Bhala uhlaka lwengxoxo ebhodini.
 - c. Funda bese uchaza umbuzo ngamunye (ukuqala komusho).
 - d. Tshela abafundi ukuthi ilungu ngalinye leqembu kumele lithole ithuba lokuphendula umbuzo ngamunye.
 - e. Khuthaza abafundi bacabange ngezimpendulo ezahlukene.
3. **Yalela abafundi baqale izingxoxo zabo.**
 - a. Yalela abafundi abaphethe 'induku/itshe lokukhuluma' baqale.
 - b. Hamba phakathi kwabo ubasize lapho kunesidingo.
 - c. Emizuzwini yokugcina, biza iqembu lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
4. **Ukulungiselela abafundi**
 - a. Khetha abafundi aba-3-4 ukuba benze Izethulo Zomlomo ngoMsombuluko.
 - b. Tshela laba bafundi yini abazoyilungiselela yangoMsombuluko. (Bheka uhlelo lwezifundo ze-LK zangoMsombuluko)

Imisindo Nemofoloji: Isibizelo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Hlalisa abafundi kanye nezincwajana zabo, amapensela namarula:**
 - a. Tshela abafundi babhale isihloko esithi, 'Isibizelo' bese bebhala izinombolo 1–5 eduze komugqa oseceleni.
 - b. Biza la magama amahlanu alandelayo ukuze abafundi bawabhale eceleni kwezinombolo 1–5: iyakhonkotha, ziyagijima, bayagubha, siyashayela, bayalala, bayahamba
 - c. Okulandelayo, tshela abafundi babhale umusho owubizayo, basebenzise izimpawu ezifanele.
 - d. Biza lo musho olandelayo. Wuphinde ngokunensa, kabili uma kudingeka: Abafana bayagijima.
2. **Tshela abafundi basebenzise amapensela anombala ukulungisa umsebenzi wabo.**
 - a. Bhala la magama amahlanu kanye nomusho ebhodini.
 - b. Njengoba ubhala, phimisa igama ngalinye.
 - c. Kulo musho, khombisa uphawu lokubhala olusetshenzisiwe.
 - d. Tshela abafundi bakokelezele amaphutha abo ngepensela elinombala.
 - e. Tshela abafundi babhale kabusha amaphutha abo bawalungise.
3. **Qaphela izinselelo kanye nenqubekela phambili yabafundi.**
4. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesihlanu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 54.
 - b. Funda umbhalo ngokuzwakalayo. Tshela abafundi balandele ezincwadini zabo njengoba ufunda.
 - c. Bonisa ebhodini indlela yokugcwalisa umsebenzi wokuqonda obhaliwe.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangemuva

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 73

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwangemuva.**
 - a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *INingizimu Afrika yethu sonke*
 - b. Chaza ngomsebenzi. Ithi: Namhlanje sizothathela futhi sibhale ngengxenywe esiyithandayo yendaba.
2. **Bonisa umsebenzi kanje:**
 - a. Vala amehlo wenze sengathi uyacabanga.
 - b. Vula amehlo bese uthi: Ingxenywe engiyithandayo yendaba yilapho...
 - c. Gwema ukukhetha izimpendulo ezisobala kakhulu ngesibonelo sakho.
 - d. Dweba isithombe ngokushesha ebhodini. Ngesikhathi udweba, chaza ukuthi udweba ini.
 - e. Nezela imisho engu 1–2 ngomdwebo wakho: Ngithande...
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedele umsebenzi.**
 - a. Tshela abafundi bavale amehlo bacabange ngengxenywe abayithandayo yendaba.
 - b. Ithi: Cabangani ngomqondo wakho, ungakopeli isibonelo sami.
 - c. Okulandelayo, tshela abafundi bavule amehlo bese bexoxa ngezimpendulo zabo nozakwabo.
 - d. Bese, utshela abafundi badwebe le ngxenywe yendaba ezincwadini zabo zokuzilolonga.
 - e. Siza abafundi banezele imisho engu 1–2 kwimidwebo yabo.
4. **Vumela abafundi babelane ngomsebenzi wabo.**
 - a. Nikeza abafundi imizuzwana bakhombise abalingani umsebenzi wabo.
 - b. Biza omunye umfundi azokwabelana nekilasi ngomsebenzi wakhe.

Ukubhala: Uthisha ukhombisa indlela yokuhlela bese umfundi uyahlela

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Incwadi Yoku-
sebenzela
YeDBE 2,
ekhasini 31-
32

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi obhalwayo:** Konke okumayelana nokuthi ngingubani
2. **Ethula uhlu lokuhlola okushicilelwe**
 - a. Ithi: Namuhla sizoshicilela imibhalo yethu sisebenzisa uhlu lokuhlola:
 - Imisho / izigaba: Bhala izigaba ezimbili enemisho engaphezu kwemihlanu ngasinye, nesinye sinesihloko esihlukile.
 - KNZ: Iziphawulo zisetshenziswa ukuchaza abantu, izindawo nezinto.
3. **Bonisa ukushicilela.**
 - a. Bhala umusho onephutha ebhodini.
 - b. Tshengisa abafundi balishicilele kanjani iphutha.
4. **Tshela abafundi bafunde bese beshicilela imibhalo yabo.**
 - a. Ithi: Manje sekuyisikhathi sokufunda bese ushicilela umbhalo wakho.
 - b. Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi abanezinselelo bafunde bese beshicilela imibhalo yabo.
5. **Nikeza umsebenzi obhalwayo oseNcwadini yomsebenzi yeDBE.**
 - a. Uma abafundi beqeda ukushicilela, bachazele kufanele basebenzele encwadini yabo yomsebenzi yeDBE.
 - b. Tshela abafundi benze umsebenzi:
 - Incwadi Yokusebenzela YeDBE ekhasini: 31-32
 - Khuluma nomngane wakho ngendaba ofuna ukuyibhala. Bese ugcwalisa imibono yakho kuleli khasi.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 9&10

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 54.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 9 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 9 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 10.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Yethula indikimba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izithombe
nezinto
zangempela
zokubonisa
indikimba

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Lungisa isiboniso sendikimba:** *Sifunda izinto ezintsha*
2. **Buza imibuzo evulelekile ukuvuselela ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.**
 - *Yini into osafunda kufunda ukuthi yenziwa kanjani, noma osafunda ukuthi yenziwa kanjani?*
 - *Ubani noma yini ekufundisa ukwenza izinto ezintsha?*
 - *Yini into ongathanda ukuyifunda esikhathini esizayo?*
3. **Yenza imephu yengqondo usebenzisa imibuzo nezimpendulo zabafundi.**
4. **Yengeza ezakho izimpendulo emephini yengqondo ukwengeza ulwazi lwabafundi.**
5. **Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 56.**
6. **Yalela abafundi bakhombe ukunothiswa kolimi ukuthola indikimba.**
 - a. Funda kuzwakale ukunothiswa kolimi.
 - b. Yalela abafundi bafunde kanye nawe, noma baphinde emva kwakho: Umuntu ufunda azafe.
7. **Xoxa nabafundi ngokunothiswa kolimi.**
 - a. Buza: Ningangitshela ukuthi kuchazani lokhu? / Ningazicabangela impendulo?
 - b. Khuthaza abafundi babelane ngemibono.
 - c. Chaza incazelo noma ubanikeze impendulo kanje:
Lesi saga sisho ukuthi ukufunda akupheli sifunda izinto ezintsha size sife. Akukalelwe ukuthi ukufunda kuphela nini.

Imisindo Nemofoloji: NGIYENZA: Yethula, uchaze ubonise

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Yethulela abafundi imofimu yesonto: -i**
2. **Yichazele abafundi kanje:**
 - Lesi sakhi sisisebenzisa ukukhomba ukuthi umuntu esikhuluma ngaye wenza into ethile noma kusuke kungumsebenzi wakhe.
 - Ibizomuntu elikhomba ukuthi umuntu wenza into okanye lisistshela kabanzi ngomsebenzi wakhe umuntu.
 - Lesi sakhi sisifaka ekugcineni kwesenzo bese sifaka nesiqalo sesigaba 1 noma 2 kuya ngokuthi ibizonto lisebunyeni noma ebuningini.
 - Uma sifaka lesi sakhi kanye nesiqalo sebizomuntu, siguqula isenzo sesienze ibizomuntu.
3. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - subatha
4. **Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.**
5. **Phinda ubhale isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:**
 - umsubathi
6. **Phinda ngesibonelo sesi-2 kanje:**
 - gijima
 - umgimimi
7. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoMsombuluko Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 58.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Asifudumeze iminwe yethu ngokwenza sengathi sidlala ipiyano.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Uzandile wavuka ekuseni kakhulu eyofunda incwadi yakhe ngaphandle.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yethula indaba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi
lesingeniso
85

1. Yethula indaba.

- a. Ithi: Kuleli sonto sizofunda indaba esihloko sithi, *UZandile ufunda ukuzindla.*
- b. Ithi: *Ngelinye ilanga ekuseni, uZandile walunguza othangweni lwengadi wabona omakhelwane bakhe benza okuthile okungejwayelekile. Babehlezi phansi, benza umsindo ohhomuzelela phansi! UZandile wamangala ukuthi babenzani wabe esebuza indodakazi yabo uGeeta ongumlingani wakhe ekilasini. UGeeta wamchazela ukuthi babezindla ukuze bapholise amakhanda futhi bazizwele nokuthula. Ingqondo yakhe iyayaluzwa ngemicabango yomsebenzi wesikole kanye nokudla kwakusihlwa okumnandi! UGeeta wammemela kwamakhelwane, lapho uMnu Kapoor wabakhombisa bobabili ukuthi uyiphambanisa kanjani imilenze bese uphefumula kancane, udonse umoya kakhulu. Ingabe uZandile angakwazi ukuqeqesha ingqondo yakhe ukuthi ihlale ithule? Akesifunde ukuze sithole ukuthi uZandile wakwazi yini ukupholisa ingqondo futhi azizwele ukuthula.*
- c. Ithi: Kukhona okwaziyo ngalokhu?
- d. Khombisa abafundi izithombe zendaba kafushane.

2. Yakha ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.

- a. Yabelana futhi uchaze ngeminingwane yangaphambilini olunikezwe ngendaba.
- b. Khombisa abafundi ukuthi indaba yenzekaphi usebenzisa imephu Yeqoqo Lezindaba.
- c. Buza: Ninayo imibuzo ngale ndaba?

3. Chaza isu lokuqondisisa.

- a. Ithi: Kuleli sonto sizofunda: Yenza iziphetho.
- b. Chazela abafundi ngalokhu kuqondisisa.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 1&2

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 58.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 1 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 1 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 2.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Fundisa ulwazimagama

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Amakhadi
olwazi-
magama,
izithombe,
izinto

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Khumbuza abafundi ngendikimba.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 56.
 - b. Phinda ufunde noma usho ukunothiswa kolimi.
 - c. Khombisa abafundi uhlu lwamagama olukulwazimagama sendikimba.
 - d. Chaza ukuthi la magama azosisiza ukuqonda nokukhuluma ngendikimba.
 - e. Bafundele uhlu lwamagama.
2. **Sebenzisa iKLTY ukufundisa ngolwazimagama.**
 - a. Fundisa amagama alandelayo kulwazimagama:
 - *ukuzindla: Umkhuba lapho uhlala phansi ngokuthula bese ugxilisa ingqondo ukukusiza uzizwe unokuthula futhi ukhululekile.*
 - *ukuthula: Ukuzizwa unokuthula, ukhululekile, futhi ungakhathazekile noma ungacasukile.*
 - *phazamisekile: Uma ukuqaphela kwakho kusuka kulokhu ozama ukugxila kukhona.*
 - *khululekile: Uzizwa ukhululekile futhi unokuthula.*
3. **Sebenzisa amasu eKLTY ahambisana negama ngalinye:**

K: Khomba isithombe noma into yangempela

L: Lingisa igama

T: Tshela abafundi incazelo yegama

Y: Yisho leli gama emshweni

Imisindo Nemofoloji: SIYENZA: Zilolongele ngokubambisana

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Khumbuza abafundi ngemofimu yesonto: -i**
2. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - dlala
3. **Biza umfundi akhombise achaze lapho kufakelwa noma kuguquke imofimu.**
4. **Biza umfundi wesibili aphinde ukubhala isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:**
 - umdlali
5. **Biza umfundi wesithathu aqinisekise ukuthi lokhu kuguquka kulungile.**
6. **Uma kungenjalo, umfundi makeze ebhodini awenze amalungiselelo.**
7. **Phinda ngesibonelo sesi-2 kanje:**
 - luka
 - umluki
8. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesibili Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 59.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokuyithintitha.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Omakhelwane bakhe uMnu. noNksy. uKapoor. babehlezi otshanini amehlo abo evaliwe.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abanengi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangaphambili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 87

1. **Hlela abafundi balungele Ukufunda Kwangaphambili.**
 - a. Biza abafundi bazohlala kukhaphethi noma phansi.
 - b. Hlala phambi kwabafundi neQoqo Lezindaba.
 - c. Qiniseka ukuthi bonke abafundi bayayibona incwadi.
 - d. Khumbuza abafundi ngendlela yokuziphatha elindelekile ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana, isib. Hlala ngemilenze ephindiwe; beka izandla emathangeni; lalélisisa; phendula uma ubizwa; phakamisa isandla uma ufuna ukubuza umbuzo.
2. **Yenza Ukufunda Kwangaphambili kanje:**
 - a. Isho isihloko sendaba.
 - b. Chaza ngekhono lokubikezela. Ithi: Uma sibikezela, sisebenzisa isihloko nezithombe ukuqagela ukuthi indaba ingani.
 - c. Khombisa abafundi izithombe ekhasini ngalinye.
 - d. Buza: Nicabanga kwenzakalani lapha?
 - e. Buza: Nicabanga lezi zithombe zixhumana kanjani?

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 3&4

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 59.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 3 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 3 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 4.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Fundisa ulwazimagama bese nixoxa ngesithombe sendikimba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Amakhadi
olwazi-
magama,
izithombe,
izinto

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Sebenzisa iKLTY ukufundisa ngolwazimagama.**
 - a. Fundisa amagama alandelayo kulwazimagama:
 - ukubangcono: ukwenza kangcono entweni ethize.
 - Imiyalelo: Izinyathelo ezikutshela ukuthi uyenze kanjani into.
 - imiyalelo yokupheka: Uhla lwezithako kanye nezinyathelo zokwenza ukudla.
 - izinsiza (izinsiza zokufunda): Izinto ezisisiza ukufunda, njengezincwadi, izithombe, amavidyo, noma abantu abasifundisayo.
 - b. Sebenzisa amasu eKLTY ahambisana negama ngalinye.
2. **Yakha ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 60.
 - b. Tshela abafundi ngolwazi olulandelayo ngesithombe:
 - Yini into osafunda kufunda ukuthi yenziwa kanjani, noma osafunda ukuthi yenziwa kanjani?
 - Ubani noma yini ekufundisa ukwenza izinto ezintsha?
 - Yini into ongathanda ukuyifunda esikhathini esizayo?
3. **Xoxa ngesithombe.**
 - a. Sebenzisa imibuzo elandelayo ukuxoxa ngesithombe kanje:
 - Buza umbuzo wokuqala.
 - Yalela abafundi baxoxe nozakwabo ngombuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpundulo zalo.
 - Yakha ulwazi lwabafundi lwangaphambilini ngokulungisa ukungaqondi nangokwabelana ngolwazi oluhambisana nendikimba.
 - Phindaphinda le ndlela kuyo yonke imibuzo.
4. **Imibuzo:**
 - a. Yiziphi izindlela ezahlukeni abantu abakulesi sithombe abafunda ngazo?
 - b. Ubani ongasisiza sifunde into entsha?
 - c. Yini into entsha osanda kuyifunda?

Imisindo Nemofoloji: UYENZA: Zilolongele nozakwenu, bese njengomuntu ozimele

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Hlalisa abafundi kanye nezincwajana zabo.**
2. **Khumbuza abafundi ngemofimu yesonto: -i**
3. **Bhala isibonelo soku-1 ebhodini:**
 - lima
4. **Batshele ukuthi mabakopishele isibonelo soku-1 ezincwajaneni zabo.**
5. **Bese, tshela abafundi ukuba basebenzisane nozakwabo benze okulandelayo:**
 - a. Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.
 - b. Phinda ubhale isibonelo soku-1 esesiguquliwe.
6. **Biza abafundi bakulalele.**
7. **Khombisa isibonelo soku-1 ebhodini, wenze okulandelayo:**
 - Khombisa uchaze lapho imofimu izofakwa noma izoguqulwa.
 - a. Phinda ubhale isibonelo soku-1 kanye nokuguquka kwaso:
 - pheka
8. **Batshele abafundi ukuba bazihlalele umsebenzi wabo benze amalungiselelo uma kudingeka.**
9. **Phinda nesibonelo sesi-2, kodwa manje-ke, kufanele wonke umfundi azisebenzele eyedwa:**
 - umlimi
 - umpheki
10. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesithathu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 61.
 - b. Biza abafundi ngamunye bakusize ukulingisa umsebenzi ngamunye.
 - c. Babonise ukuthi yenziwa kanjani imisebenzi ebhalwayo ebhodini.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokucindezela izandla zibe yisibhakela sibale ka-5, bese siyakhulula.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ingabe bengani uZandile wagibuza.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kokuqala

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 87

1. Lungiselela abafundi Ukufunda Kokuqala.

- Hlalisa abafundi kukhaphethi.
- Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
- Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *UZandile ufunda ukuzindla.*
- Ithi: *Ngelinye ilanga ekuseni, uZandile walunguza othangweni lwengadi wabona omakhelwane bakhe benza okuthile okungejwayelekile. Babehlezi phansi, benza umsindo ohhomuzelela phansi! UZandile wamangala ukuthi babenzani wabe esebuza indodakazi yabo uGeeta ongumlingani wakhe ekilasini. UGeeta wamchazela ukuthi babezindla ukuze bapholise amakhanda futhi bazizwele nokuthula. Ingqondo yakhe iyayaluza ngemicabango yomsebenzi wesikole kanye nokudla kwakusihlwa okumnandi! UGeeta wammemela kwamakhelwane, lapho uMnu Kapoor wabakhombisa bobabili ukuthi uyiphambanisa kanjani imilenze bese uphefumula kancane, udonse umoya kakhulu. Ingabe uZandile angakwazi ukuqeqesha ingqondo yakhe ukuthi ihlale ithule? Akesifunde ukuze sithole ukuthi uZandile wakwazi yini ukupholisa ingqondo futhi azizwele ukuthula.*

2. Yenza Ukufunda Kokuqala kanje:

- Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushelele futhi kuzwakale.
- Khombisa abafundi izithombe.
- Lapho kufanele khona, yima uchazele abafundi.
- Balula amagama akulwazimagama uma evela.
- Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 1 kanje:
 - Bhekisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhekisa Umbuzo 3 & 4 ekilasini lonke. Cela abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
- Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Yenza iziphetho.
 - Buza abafundi: Yini esingayiqagela kahle ngalokhu angasitshelanga ngakho umbhali? Yini ongayiqagela ngemicabango noma imizwa yomlingiswa?

Ukubhala: Yethula uphinde uzijwayeze iKNZ

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Yethula iKNZ (UKwakheka Nezimiso Zolimi) egxilile.**
 - a. Ithi: Kuleli sonto sizogxila ku: Ukusebenzisa isihlanganiso esithi 'futhi' ukuhlanganisa izinto ezimbili noma imibono ehlobene.
 - b. Bhala umusho ebhodini:
Ngiyathanda ukufunda izincwadi. Ngiyathanda ukubuka ibhayisikobho. Ngiyathanda ukufunda izincwadi kanye nokubuka ibhayisikobho.
 - c. Chaza iKNZ kumongo: Isihlanganiso esithi 'futhi' sisetshenziswa ukuhlanganisa izinto ezimbili noma imibono ehlobene.
2. **Yenza iKNZ nabafundi.**
 - a. Bhala ebhodini: Ngiyathanda ukufunda ngezitshalo. Ngiyathanda ukufunda ngezilwane.
 - b. Buza abafundi: Singalisebenzisa kanjani elithi 'futhi' ukuze sihlanganise le misho emibili?
 - c. Xoxisanani nabafundi:
Hlanganisa imisho emibili usebenzisa 'ufuthi': Uma sinemisho emibili ekhuluma ngemibono efanayo, singayihlanganisa sisebenzisa isihlanganiso 'futhi'. Singayihlanganisa imisho emibili kanje:
Ngiyathanda ukufunda ngezitshalo futhi ngiyathanda ukufunda ngezilwane. Ngesinye isikhathi singawenza umusho ubemfushane ngokususa amagama aphindaphindiwe, kanje: Ngiyathanda ukufunda ngezitshalo nangezilwane.
3. **Nikeza abafundi ithuba lokwenza iKNZ ngokuzimela.**
 - a. Bhala ebhodini:
 - URefiloe uyathanda ukudlala nabangani bakhe. URefiloe uyathanda ukudlala ibhola lezinyawo.
 - Ngingamethemba ugogo wami. Ngingamethemba usisi wami.
 - UThabang wabona izinkomo ngaphandle kwefasitela. Wabona izimbuzi ngaphandle kwefasitela.
 - b. Chazela abafundi:
 - Sebenzisa isihlanganiso 'kanye/bese/futhi' ukuze sihlanganise la maqoqo emisho.
 - Imibono kumele ihambelane.
 - Hlanganisa imisho emibili usebenzisa 'ufuthi'.
 - Susa ungqi emushweni wokuqala.
 - Faka igama 'futhi' phakathi kwemisho emibili.
 - Gcina ungqi oyedwa kuphela ekugcineni.
 - c. Nikeza abafundi imizuzwana baqedele umsebenzi.
4. **Hlola ukuqonda kwabafundi.**
 - a. Bizela abafundi ndawonye.
 - b. Biza abafundi abahlukahlukeni bazokwabelana ngezimpendulo zabo.
 - c. Khomba: Isihlanganiso esithi 'futhi' sisetshenziswa ukuhlanganisa izinto ezimbili noma imibono ehlobene.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 5&6

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 61.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 5 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 5 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 6.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Imisindo Nemofoloji: Umdlalo wokuKhumbula amaMofimu

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Ekuqaleni kwethemu, fundisa abafundi ngalo mdlalo. Chaza ukuthi uzodlalwa njalo ngoLwesine.

Imiyalelo:

1. Hlalisa abafundi ngamaqembu ahamba ngaba-4-6..
2. Chaza ukuthi bazodlala umdlalo ngamamofimu.
3. Ithi imofimu eyafundiswa, isib. aba
4. Umqondisi womdlalo uqala ngokuthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu.
5. Umdlalo uqhubeka ngendlela yewashi.
6. Umfundi olandelayo uthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu and ababusi.
7. Umfundi wesithathu uthi: Amagama asebenzisa 'aba' yilawa: abantu, ababusi and nabaqulusi.
8. Umdlalo uyaqhubeka kumfundi kuya kumfundi, ukuze awasekho amagama angashiwo.
9. Kufanele abafundi babhale uhlu lwamagama ngendlela efanele, uma kungenzanga bayaphuma kulo mjikelezo.
10. Umfundi wokugcina kulo mjikelezo ngumqobi wawo.
11. Lo mfundi ukwazi ukuqala umjikelezo olandelayo.
12. Uma iqembu seliqedile umjikelezo, kufanele bahlale ngokuthula bethwele izandla ekhanda belindela imofimu entsha.
13. **Uma lonke iqembu selilungile, nikeza ngemofimu entsha, isib. -i**
14. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesine Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 62.
 - b. Funda umbhalo ngokuzwakalayo. Tshela abafundi balandele ezincwadini zabo njengoba ufunda.
 - c. Funda umbhalo futhi, kulokhu, abafundi kumele bajoyine bafunde nawe.
 - d. Bonisa ebhodini indlela yokugcwalisa umsebenzi wokuqonda obhaliwe.
 - e. Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokuzungezisa izihlakala kuya ngakwesesinxele nangakwesokudla.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Uzandile wabuyela futhi elokhu zegama.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlale kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwesibili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 87

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwesibili.**
 - a. Hlalisa abafundi kukhaphethi.
 - b. Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
 - c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *UZandile ufunda ukuzindla.*
 - d. Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Yenza iziphetho.
 - Ithi: Khumbulani besixoxa ngalokhu izolo, ngesikhathi nginibuza: Yini esingayiqagela kahle ngalokhu angasitshelanga ngakho umbhali? Yini ongayiqagela ngemicabango noma imizwa yomlingiswa?
2. **Yenza Ukufunda Kwesibili kanje:**
 - a. Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushelele futhi kuzwakale.
 - b. Khombisa abafundi isithombe.
 - c. Sebenzisa izibonelo ezisekhasini lwesingeniso ukukhombisa isiqondiso sokuqondisisa.
 - d. Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 2 kanje:
 - Bhekisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhekisa Umbuzo 3 & 4 ekilasini lonke. Cela abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.

Ukubhala: Uthisha ubonisa indlela yokuhlela

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Ethula isihloko sokubhala.**
 - a. Ithi: Kulomjikelezo sizobhala: Okubhalwe kudayari mayelana nokuzama into entsha.
2. **Chaza impendulo yakho yomsebenzi obhalwayo, ngaphambi kokuwubhala. Sebenzisa uhlaka lokubhala.**
 - a. Ithi: Ngizobhala mayelana nokuzama... okokuqala. Embhalweni wedayari, sigxila ekubhaleni mayelana nemicabango kanye nemizwa yethu, ngakho ngizobhala mayelana nokuthi ngazizwa kanjani...
3. **Bonisa ukuhlelwa komsebenzi obhalwayo ebhodini.**
 - a. Dweba ngokushesha isithombe esikhombisa: Zidwebe wena uzama ukwenza into entsha.
 - b. Sebenzisa imephu yengqono ukuhlela indaba yakho:
 - Uzame ukufunda ini noma ukwenza ngcono namhlanje?
 - Kungani ubufuna ukufunda leli khono?
 - Wazizwa kanjani ekuqaleni? Kungani wawuzizwa kanjalo?
 - Iyiphi ingxenye eyayinzima kuwe?
 - Imaphi amaphutha owawenza ngenkathi ufunda?
 - Wazizwa unjani ngesikhathi wenza amaphutha noma uzabalaza?
 - Ubani owakusiza, futhi wenzani noma wathini?
 - Wenzani ukuthi uqhubeke uzame nanoma kwakunzima?
 - Wakwazi kanjani ukwenza ngcono ngokuhamba kwesikhathi?
 - Uzizwa kanjani manje mayelana nalokhu osukwazi ukukwenza?
4. **Enza abafundi bacabange.**
 - a. Ithi: Kusasa, nizohlela eyenu imibhalo. Nize nemibono yenu kusasa.

Uhlaka lokubhala:

Sawubona Dayari,
Ngizame uku...
Ekuqaleni, ngiziwa ngi... ngoba...
Bengisokola no...
Ngenze amaphutha, njengoku...
Uma ngithole ukuthi kunzima, ngi...

Uthisha wami / umngane wami / umndeni wami ungisize ngoku...
Noma bekunzima, ngiqhubeke nokuzama ngoba...
Kancane kancane, ngibone ukuthi...
Ngiziwe... uma ngibone ukuthi ngiyaphumelela.
Manje sengikhona uku... futhi ngiziwe ngi...
Yimi,
[Igama]

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaqembu 7&8

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 62.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 7 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 7 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 8.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Xoxani ngendaba yokufunda ngokwabelana

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Uhlaka lwengxoxo:
Ingqikithi yale ndaba beku...
Ngimthande lo mlingiswa ngoba...
Ngifunde ukuthi...
Ngicabanga ukuthi bekunga-lungile / bekulungile ngesikhathi... ngoba...

1. **Lungisa abafundi ubalungiselele ingxoxo yeqembu.**
 - a. Hlela abafundi babe ngamaqembu ama-4.
 - b. Nikeza iqembu ngalinye 'induku noma itshe lokukhuluma'.
 - c. Ithi: Ungakhuluma kuphela uma uphethe 'induku/itshe lokukhuluma'.
2. **Xoxani ngemibuzo yengxoxo.**
 - a. Khumbuza abafundi ngendaba yokwabelana yaleli sonto.
 - b. Bhala uhlaka lwengxoxo ebhodini.
 - c. Funda bese uchaza umbuzo ngamunye (ukuqala komusho).
 - d. Tshela abafundi ukuthi ilungu ngalinye leqembu kumele lithole ithuba lokuphendula umbuzo ngamunye.
 - e. Khuthaza abafundi bacabange ngezimpendulo ezahlukene.
3. **Yalela abafundi baqale izingxoxo zabo.**
 - a. Yalela abafundi abaphethe 'induku/itshe lokukhuluma' baqale.
 - b. Hamba phakathi kwabo ubasize lapho kunesidingo.
 - c. Emizuzwini yokugcina, biza iqembu lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
4. **Ukulungiselela abafundi**
 - a. Khetha abafundi aba-3-4 ukuba benze Izethulo Zomlomo ngoMsombuluko.
 - b. Tshela laba bafundi yini abazoyilungiselela yangoMsombuluko. (Bheka uhlelo lwezifundo ze-LK zangoMsombuluko)

Imisindo Nemofoloji: Isibizelo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Hlalisa abafundi kanye nezincwajana zabo, amapensela namarula:**
 - a. Tshela abafundi babhale isihloko esithi, 'Isibizelo' bese bebhala izinombolo 1–5 eduze komugqa oseceleni.
 - b. Biza la magama amahlanu alandelayo ukuze abafundi bawabhale eceleni kwezinombolo 1–5: umthengi, umdobi, umshayeli, umakhi, umhlengi
 - c. Okulandelayo, tshela abafundi babhale umusho owubizayo, basebenzise izimpawu ezifanele.
 - d. Biza lo musho olandelayo. Wuphinde ngokunensa, kabili uma kudingeka: Umhlengi uhlenga iziguli.
2. **Tshela abafundi basebenzise amapensela anombala ukulungisa umsebenzi wabo.**
 - a. Bhala la magama amahlanu kanye nomusho ebhodini.
 - b. Njengoba ubhala, phimisa igama ngalinye.
 - c. Kulo musho, khombisa uphawu lokubhala olusetshenzisiwe.
 - d. Tshela abafundi bakokelezele amaphutha abo ngepensela elinombala.
 - e. Tshela abafundi babhale kabusha amaphutha abo bawalungise.
3. **Qaphela izinselelo kanye nenqubekela phambili yabafundi.**
4. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesihlanu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 64.
 - b. Funda umbhalo ngokuzwakalayo. Tshela abafundi balandele ezincwadini zabo njengoba ufunda.
 - c. Bonisa ebhodini indlela yokugcwalisa umsebenzi wokuqonda obhaliwe.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangemuva

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 87

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwangemuva.**
 - a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *UZandile ufunda ukuzindla.*
 - b. Chaza ngomsebenzi. Ithi: Namhlanje sizolingisa indaba ngamaqembu.
2. **Bonisa umsebenzi kanje:**
 - a. Ithi: Uma silingisa indaba, kumele sizame lokhu:
 - Khumbula ukuthi umlingiswa wenzani futhi uthini
 - Khuluma futhi wenze njengomlingiswa wethu
 - Sebenzisa amanye amazwi afanayo nalawo omlingiswa wethu
 - b. Khombisa abafundi kafushane ukuthi ungamlingisa kanjani omunye wabalingiswa.
 - c. Gwema ukukhetha umlingiswangqangi ngesibonelo sakho.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedele umsebenzi.**
 - a. Bala ukuthi bangaki abalingiswa endabeni.
 - b. Hlukanisa ikilasi libe ngamaqembu analelo nani. Isibonelo, uma kukhona abalingiswa aba-5 endabeni, hlukanisa ikilasi libe ngamaqembu ama-5.
 - c. Nika umfundi ngamunye eqenjini umlingiswa oyedwa.
 - d. Phumela nekilasi ngaphandle noma endaweni enkulu avulekile.
 - e. Tshela amaqembu alingise indaba. Kufanele:
 - Bakhumbule ukuthi umlingiswa amlingisayo wenzani futhi uthini
 - Bakhulume futhi benze njengomlingiswa amlingisayo
 - Basebenzise amanye amazwi afanayo nalawo omlingiswa
 - f. Ngesikhathi abafundi belingisa indaba, hamba phakathi kwabo ubasize lapho kudingeka.
4. **Vumela abafundi babelane ngomsebenzi wabo.**
 - a. Nikeza abafundi imizuzwana bakhombise abalingani umsebenzi wabo.
 - b. Biza omunye umfundi azokwabelana nekilasi ngomsebenzi wakhe.

Ukubhala: Abafundi bayahlela

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Khumbuza abafundi ngesihloko sombhalo.**
 - a. Ithi: Kulomjikelezo sizobhala: Okubhalwe kudayari mayelana nokuzama into entsha.
2. **Tshela abafundi bacabange ngezimpendulo zabo ngesihloko sombhalo.**
 - a. Ithi: Manje cabanga ngokuthi uzophendula kanjani ngesihloko sombhalo.
 - b. Tshela abafundi babelane ngemibono nabalingani babo.
 - c. Biza abafundi abayingcosana bazokwabelana ngezimpendulo nekilasi.
3. **Tshela abafundi bahlele umbhalo wabo ezincwadini zokubhalela.**
 - a. Ithi: Manje sebenzisa imephu yengqondo ukuloba imibono yakho bese uhlela umsebenzi wombhalo.
4. **Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi ngamunye ukuhlela.**
 - a. Ithi: Ngitssheleni ngemibono yenu.
 - b. Siza abafundi abanezinselele ukugcwalisa amamephu abo engqondo.

Uhlaka lokubhala:

Sawubona Dayari,
Ngizame uku...
Ekuqaleni, ngiziwa ngi... ngoba...
Bengisokola no...
Ngenze amaphutha, njengoku...
Uma ngithole ukuthi kunzima, ngi...

Uthisha wami / umngane wami / umndeni wami ungisize ngoku...
Noma bekunzima, ngiqhubeka nokuzama ngoba...
Kancane kancane, ngibone ukuthi...
Ngiziwe... uma ngibone ukuthi ngiyaphumelela.
Manje sengikhona uku... futhi ngiziwe ngi...
yimi,
[Igama]

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 9&10

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 64.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 9 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 9 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 10.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Isethulo Somlomo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Hlalisa abafundi ukuze babuke ozakwabo bethula izethulo zabo zomlomo.**
2. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi olandelayo: Uxoxa indaba yakho**
 - a. Sitshele ukuthi indaba yakho imayelana nani. Ithi:
 - Namhlanje ngizonitshela ngokuthi...
 - Bese, uxoxa indaba yakho.
 - Sitshele okwenzekile ngokulandelana kwakho.
 - Sitshele amaphuzu abalulekile ngendaba yakho.
 - Phetha ngokusitshela ukuthi indaba yakho yakwenza wazizwa kanjani.
3. **Khumbuza abafundi ngala makhono ezethulo ngomlomo:**
 - a. Ngesikhathi uxoxa indaba yakho, khumbula lokhu:
 - Sitshele ukuthi indaba yakho imayelana nani
 - Sitshele ukuthi kwenzeke nini
 - Sitshele ukuthi kwenzeke kubani
 - Yisho imisho yakho ngokulandelana kwayo
 - Yisho kanye kuphela - ungaphindi ukuyisho
 - Khulumela phezulu, ngezwi elicacile
4. **Biza abafundi abaqokiwe ngamunye ngesikhathi bazokwethula umsebenzi wabo.**
 - a. Yakha ukuzethemba komfundi ngamunye ngokuthi ubonge indlela ethule ngayo umsebenzi wakhe bese ubanika umbono owakhayo.
 - b. Ekugcineni kwesifundo, nikeza abafundi umbono ojwayelekile ngezethulo zabo ukuze benze kangcono ngokulandelayo. Isibonelo: Ngibe nobunzima bokuzwa abanye benu. Ngicela nizame ukuphakamisa amaphimbo - sifuna ukuzwa lokho enikushoyo.

Imisindo Nemofoloji:

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. Qondisa abafundi emsebenzini wangoMsombuluko Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.

- Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 66.
- Bachazela abafundi ngemisebenzi ngokuhlela imisho.
- Bonisela ngomsebenzi ngamunye ebhodini.
- Batshele abafundi ukuthi mabaqede imisebenzi ezincwajaneni zabo.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:

Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.

- Ithi: Masifudumeze iminwe yethu uyidlalise ngokuyivala uyivule.
- Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.

2. Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:

- Ngobunye ubusuku, uljeta nobaba wakhe babebuka enyangeni.*

- Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
- Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
- Hamba hamba uhlale kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
- Yeseka abafundi abadinga usizo.

3. Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.

- Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
- Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
- Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
- Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
- Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yethula indaba

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi
lesingeniso
99

1. Yethula indaba.

- Ithi: Kuleli sonto sizofunda indaba esihloko sithi, *Ngubani uKatherine Johnson*.
- Ithi: *Ngobunye ubusuku obufudumele, uGeeta wabuka phezulu enyangeni ekhanya ngokugqamile wabe eseziphupha endiza ngesiphuphutheki. Ubaba wakhe, uMnu Kapoor uthi akawuthandi lombono kaGeeta wokuya emkhathini - okungenani angafunda izibalo. Ubaba wakhe wabe esemxoxela ngendaba emangalisayo futhi eyiqiniso kaKatherine Johnson, uSozibalo ohlakaniphile. UKatherine wayethanda ukubala yonke into futhi waya enyuvesi eneminyaka eyi-14 kuphela. Noma abanye abantu babengamphathi kahle ngenxa yebala kanye nobulili bakhe, uKatherine akadikibalanga. Wasebenzela iNASA futhi wasebenzisa ikhono lakhe elimangalisayo lezibalo ukusiza osomkhathi bokuqala ukuba bahambe emkhathini ngokuphepha. Akesifunde sithole kabanzi ngezingqinamba uKatherine Johnson abhekana nazo.*
- Ithi: Kukhona okwaziyo ngalokhu?
- Khombisa abafundi izithombe zendaba kafushane.

2. Yakha ulwazi lwangaphambilini lwabafundi.

- Yabelana futhi uchaze ngemininingwane yangaphambilini olunikezwe ngendaba.
- Khombisa abafundi ukuthi indaba yenzekaphi usebenzisa imephu Yeqoqo Lezindaba.
- Buza: Ninayo imibuzo ngale ndaba?

3. Chaza isu lokuqondisisa.

- Ithi: Kuleli sonto sizofunda: Yenza iziphetho.
- Chazela abafundi ngalokhu kuqondisisa.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 1&2

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 66.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 1 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 1 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 2.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Fundisa ulwazimagama

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Amakhadi
olwazi-
magama,
izithombe,
izinto

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Khumbuza abafundi ngendikimba.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 56.
 - b. Phinda ufunde noma usho ukunothiswa kolimi.
 - c. Khombisa abafundi uhlu lwamagama olukulwazimagama sendikimba.
 - d. Chaza ukuthi la magama azosisiza ukuqonda nokukhuluma ngendikimba.
 - e. Bafundele uhlu lwamagama.
2. **Sebenzisa iKLTY ukufundisa ngolwazimagama.**
 - a. Fundisa amagama alandelayo kulwazimagama:
 - *isazi sezibalo: Umuntu osebenzisa izibalo ukuxazulula izinkinga futhi aphenule imibuzo.*
 - *amandla adonsela phansi: Amandla adonsela izinto emhlabeni futhi asinqanda ukuthi singantanti.*
 - *bandlulula: Ukuphatha umuntu ngendlela engafanele ngenxa yokuthi ungubani.*
 - *mhlalaphansi: Uma umuntu eyeka ukusebenza ngoba esemdala futhi esqedile umsebenzi wakhe.*
3. **Sebenzisa amasu eKLTY ahambisana negama ngalinye:**

K: Khomba isithombe noma into yangempela
 L: Lingisa igama
 T: Tshela abafundi incazelo yegama
 Y: Yisho leli gama emshweni

Imisindo Nemofoloji:

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Cela abafundi ukuba mabavule izincwajana zabo emisebenzini yokuhlela imisho yangoMsombuluko.**
 - Bhala izimpendulo ezilungile ebhodini, uzichazele abafundi.
 - Tshela abafundi ukuba bazihlolele umsebenzi wabo, benze amalungiselelo uma kudingeka.
2. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesibili Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 67.
 - b. Tshela abafundi ukuba mabaqede imisebenzi ezincwajaneni zabo.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokufonyoza iphepha sibuye silelule.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *UKatherine Johnson wayengumfundi ohlakaniphe kakhulu.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlale kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangaphambili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 101

1. **Hlela abafundi balungele Ukufunda Kwangaphambili.**
 - a. Biza abafundi bazohlala kukhaphethi noma phansi.
 - b. Hlala phambi kwabafundi neQoqo Lezindaba.
 - c. Qiniseka ukuthi bonke abafundi bayayibona incwadi.
 - d. Khumbuza abafundi ngendlela yokuziphatha elindelekile ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana, isib. Hlala ngemilenze ephindiwe; beka izandla emathangeni; lalelisisa; phendula uma ubizwa; phakamisa isandla uma ufuna ukubuza umbuzo.
2. **Yenza Ukufunda Kwangaphambili kanje:**
 - a. Isho isihloko sendaba: *Ngubani uKatherine Johnson?*
 - b. Chaza ngekhono lokubikezela. Ithi: Uma sibikezela, sisebenzisa isihloko nezithombe ukuqagela ukuthi indaba ingani.
 - c. Khombisa abafundi izithombe ekhasini ngalinye.
 - d. Buza: Nicabanga kwenzakalani lapha?
 - e. Buza: Nicabanga lezi zithombe zixhumana kanjani?

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 3&4

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 67.2.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 3 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 3 emadesikini alo, bese ubiza iQembu 4.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Ukuxoxa indaba ngobuciko

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Lungiselela abafundi ngobuciko bokuxoxa izindaba.**
 - a. Hlela abafundi babe ngamaqembu ama-4.
 - b. Tshela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 68.
2. **Tshela abafundi babheke isithombe.**
 - a. Buza: Yini eniyibona kulesi sithombe?
3. **Tshela abafundi baqambe indaba emfushane ngamunye besusela esithombeni.**
4. **Tshela abafundi bayihlele kanjani indaba yabo. Ithi:**
 - a. Nikeza umlingiswa ngamunye igama endabeni yakho.
 - b. Isho indaba yenzeka kuphi.
 - c. Indaba yakho kumele ibe nesiqalo, umzimba nesiphetho.
 - d. Lesi sithombe sibonisa ingxenye ethile yendaba yakho.
 - Isithombe singakhombisa isiqalo sendaba yakho.
 - Isithombe singakhombisa umzimba wendaba yakho.
 - Isithombe singakhombisa isiphetho sendaba yakho.
 - e. Ungayiqala indaba ngokuthi:
 - "Ucabanga ukuthi singakwenza?" ____ wabuza...
 - Kwakungokokuqala...
 - Kuningi okwasimangaza ngelanga esazama ngalo ukwakha irokhethi...
5. **Yalela abafundi ukuthi baqedele umsebenzi.**
 - a. Nikeza abafundi imizuzwana bacange ngendaba yabo buthule.
 - b. Bese, utshela abafundi ukuthi bashintshane ngokuxoxa izindaba zabo eqenjini. Ungakwenza lokhu ngokusebenzisa 'induku/itshe lokukhuluma'.
 - c. Besakhuluma abafundi, hamba phakathi kwabo ulalele.
6. **Phetha isifundo kanje:**
 - a. Biza umfundi oyedwa abelane indaba yakhe nekilasi lonke, noma ubuze umfundi o-1-2 imibuzo ngezindaba zeqembu labo.
 - Buza: Ibiphathelene nani indaba kaX?
 - Buza: Yini oyithandile ngendaba kaX?
 - b. Nika ikilasi umbiko wabo bonke ukuze bathuthukise izindaba zabo. Isibonelo: Ngokuvamile, ekuqaleni kwendaba, siyasho indaba yenzeka kuphi, nokuthi obani abalingiswa. Ngokuzayo, zamani ukufaka lolu lwazi ezindabeni zenu.

Imisindo Nemofoloji:

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Cela abafundi ukuba mabavule izincwajana zabo emisebenzini yokuhlela imisho yeLwesibili.**
 - Bhala izimpendulo ezilungile ebhodini, uzichazele abafundi.
 - Tshela abafundi ukuba bazihlolele umsebenzi wabo, benze amalungiselelo uma kudingeka.
2. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesithathu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - Yalela abafundi bavule izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 69.
 - Batshele abafundi ukuthi mabaqede imisebenzi ezincwajaneni zabo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokuyithintitha.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ulye eta wayengakazicabangi ukuthi usengaya enkoleni samabanga aphezulu.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlale kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kokuqala

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 101

1. Lungiselela abafundi Ukufunda Kokuqala.

- a. Hlalisa abafundi kukhaphethi.
- b. Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
- c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *Ngubani uKatherine Johnson?*
- d. Ithi: *Ngobunye* ubusuku obufudumele, uGeeta wabuka phezulu enyangeni ekhanya ngokugqamile wabe eseziphupha endiza ngesiphuphutheki. Ubaba wakhe, uMnu Kapoor uthi akawuthandi lombono kaGeeta wokuya emkhathini - okungenani angafunda izibalo. Ubaba wakhe wabe esemxoxela ngendaba emangalisayo futhi eyiqiniso kaKatherine Johnson, uSozibalo ohlakaniphile. UKatherine wayethanda ukubala yonke into futhi waya enyuvesi eneminyaka eyi-14 kuphela. Noma abanye abantu babengamphathi kahle ngenxa yebala kanye nobulili bakhe, uKatherine akadikibalanga. Wasebenzela iNASA futhi wasebenzisa ikhono lakhe elimangalisayo lezibalo ukusiza osomkhathi bokuqala ukuba bahambe emkhathini ngokuphepha. Akesifunde sithole kabanzi ngezingqinamba uKatherine Johnson abhekana nazo.
- e. Ithi: Kukhona okwaziyo ngalokhu?

2. Yenza Ukufunda Kokuqala kanje:

- a. Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushelele futhi kuzwakale.
- b. Khombisa abafundi izithombe.
- c. Lapho kufanele khona, yima uchazele abafundi.
- d. Balula amagama akulwazimagama uma evela.
- e. Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 1 kanje:
 - Bhakisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhakisa Umbuzo 3 ekilasini lonke. Cela abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
- f. Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Yenza iziphetho.
 - Buza abafundi: Yini esingayiqagela kahle ngalokhu angasitshelanga ngakho umbhali? Yini ongayiqagela ngemicabango noma imizwa yomlingiswa?

Ukubhala: Uthisha ubonisa umbhalo ongakapheleli

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Ethula kabusha isihloko sombhalo kanye nokudingekayo.**
 - a. Ithi: Kulomjikelezo sizobhala: Okubhalwe kudayari mayelana nokuzama into entsha.
 - b. Chaza okudingekayo ngomsebenzi:
 - Uhlobo: Okubhalwe kudayari
 - Imisho / izingaba: Bhala ngokwenzekile kudayari yakho imisho okungenani eli-10.
 - KNZ: Isihlanganiso esithi 'futhi' sisetshenziswa ukuhlanganisa izito ezimbili noma imibono ehlobene.
2. **Bonisa umsebenzi ebhodini.**
 - a. Khumbuza abafundi ngemibono yakho esuselwe emephini yakho yengqondo.
 - b. Khombisa abafundi ukwenza uhlaka lombhalo besebenzisa uhlelo lwakho.
3. **Yalela abafundi baqale babhale ezincwadini zabo zokubhalela.**
 - a. Ithi: Manje sebenzisa uhlelo lwakho ukugcwalisa uhlaka lombhalo.
4. **Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi ngamunye baqale ukubhala.**
 - a. Ithi: Asibheke emephini yakho yengqondo siyisebenzise ukuqala ukubhala.
 - b. Siza abafundi abanezinselelo ukusebenzisa uhlaka lombhalo.

Uhlaka lokubhala:

Sawubona Dayari,
Ngizame uku...
Ekuqaleni, ngiziwa ngi... ngoba...
Bengisokola no...
Ngenze amaphutha, njengoku...
Uma ngithole ukuthi kunzima, ngi...

Uthisha wami / umngane wami / umndeni wami ungisize ngoku...
Noma bekunzima, ngiqhubeke nokuzama ngoba...
Kancane kancane, ngibone ukuthi...
Ngiziwe... uma ngibone ukuthi ngiyaphumelela.
Manje sengikhona uku... futhi ngiziwe ngi...
yimi,
[Igama]

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 5&6

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 69.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 5 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zebanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zebanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 5 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 6.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Imisindo Nemofoloji:

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Cela abafundi ukuba mabavule izincwajana zabo emisebenzini yokuhlela imisho wangoLwesithathu.**
 - Bhala izimpendulo ezilungile ebhodini, uzichazele abafundi.
 - Tshela abafundi ukuba bazihlolele umsebenzi wabo, benze amalungiselelo uma kudingeka.
2. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesine Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 70.
 - b. Funda umbhalo ngokuzwakalayo. Tshela abafundi balandele ezincwadini zabo njengoba ufunda.
 - c. Funda umbhalo futhi, kulokhu, abafundi kumele bajoyine bafunde nawe.
 - d. Bonisa ebhodini indlela yokugcwalisa umsebenzi wokuqonda obhaliwe.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokucindezela izandla zibe yisibhakela sibale ka-5, bese siyakhulula.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *UKatherine wasiza ukuhlela umzila wohambo lokuqala lwemikhumbi wokuya enyangeri.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwesibili

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 101

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwesibili.**
 - a. Hlalisa abafundi kukhaphethi.
 - b. Bakhumbuze ngendlela elindelekile yokuziphatha.
 - c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *Ngubani uKatherine Johnson?*
 - d. Khumbuza abafundi ngesu lokuqondisisa.
 - Ithi: Kuleli sonto sifunda indlela yoku: Yenza iziphetho.
 - Ithi: Khumbulani besixoxa ngalokhu izolo, ngesikhathi nginibuza: Ngezinye izikhathi sidinga ukwenza izinqumo ngokwethu ngalokho okwenzeka endabeni. Ucabangani ngesinqumo noma indlela umlingiswa enza ngayo?
2. **Yenza Ukufunda Kwesibili kanje:**
 - a. Fundela ikhasi lendaba ngalinye phezulu, kushelele futhi kuzwakale.
 - b. Khombisa abafundi isithombe.
 - c. Sebenzisa izibonelo ezisekhasini lwesingeniso ukukhombisa isiqondiso sokuqondisisa.
 - d. Ekugcineni kwendaba, buza imibuzo ngoKufunda 2 kanje:
 - Bhakisa Umbuzo 1 & 2 kubafundi ngamunye.
 - Bhakisa Umbuzo 3 ekilasini lonke. Cela abafundi baxoxe nozakwabo ngalo mbuzo.
 - Biza idlanzana labafundi lizokwabelana ngezimpendulo zalo.

Ukubhala: Umbhalo wabafundi ongakapheleli

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi obhalwayo kanye nokudingekayo.**
 - a. Ithi: Namuhla sizqedela umbhalo: Okubhalwe kudayari mayelana nokuzama into entsha.
2. **Tshela abafundi baqhubeke nokubhala ezincwadini zabo zokubhalela.**
3. **Hlukanisa.**
 - a. Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi abanezinselelo ngokugcwalisa uhlaka lombhalo.
 - b. Nikeza abafundi abasebephambili umsebenzi othe xaxa: Nezela omunye umusho embhalweni wakho.
4. **Nikeza umsebenzi wasekhaya ngokwesidingo.**
 - a. Chaza ukuthi abafundi kufanele baqedele umsebenzi wabo osenokulungiswa ekhaya uma bengakawuqedi.

Uhlaka lokubhala:

Sawubona Dayari,
Ngizame uku...
Ekuqaleni, ngiziwa ngi... ngoba...
Bengisokola no...
Ngenze amaphutha, njengoku...
Uma ngithole ukuthi kunzima, ngi...

Uthisha wami / umngane wami / umndeni wami ungisize ngoku...
Noma bekunzima, ngiqhubeke nokuzama ngoba...
Kancane kancane, ngibone ukuthi...
Ngiziwe... uma ngibone ukuthi ngiyaphumelela.
Manje sengikhona uku... futhi ngiziwe ngi...
yimi,
[Igama]

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaqembu 7&8

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 70.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 7 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 7 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 8.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Xoxani ngendaba yokufunda ngokwabelana

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Uhlaka lwengxoxo:
Ingqikithi yale ndaba beku...
Ngimthande lo mlingiswa ngoba...
Ngifunde ukuthi...
Ngicabanga ukuthi bekunga-lungile / bekulungile ngesikhathi... ngoba...

1. **Lungisa abafundi ubalungiselele ingxoxo yeqembu.**
 - a. Hlela abafundi babe ngamaqembu ama-4.
 - b. Nikeza iqembu ngalinye 'induku noma itshe lokukhuluma'.
 - c. Ithi: Ungakhuluma kuphela uma uphethe 'induku/itshe lokukhuluma'.
2. **Xoxani ngemibuzo yengxoxo.**
 - a. Khumbuza abafundi ngendaba yokwabelana yaleli sonto.
 - b. Bhala uhlaka lwengxoxo ebhodini.
 - c. Funda bese uchaza umbuzo ngamunye (ukuqala komusho).
 - d. Tshela abafundi ukuthi ilungu ngalinye leqembu kumele lithole ithuba lokuphendula umbuzo ngamunye.
 - e. Khuthaza abafundi bacabange ngezimpendulo ezahlukene.
3. **Yalela abafundi baqale izingxoxo zabo.**
 - a. Yalela abafundi abaphethe 'induku/itshe lokukhuluma' baqale.
 - b. Hamba phakathi kwabo ubasize lapho kunesidingo.
 - c. Emizuzwini yokugcina, biza iqembu lizokwabelana ngezimpendulo zalo.
4. **Ukulungiselela abafundi**
 - a. Khetha abafundi aba-3-4 ukuba benze Izethulo Zomlomo ngoMsombuluko.
 - b. Tshela laba bafundi yini abazoyilungiselela yangoMsombuluko. (Bheka uhlelo lwezifundo ze-LK zangoMsombuluko)

Imisindo Nemofoloji: Isibizelo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Hlalisa abafundi kanye nezincwajana zabo, amapensela namarula:**
 - a. Tshela abafundi babhale isihloko esithi, 'Isibizelo' bese bebhala izinombolo 1–5 eduze komugqa oseceleni.
 - b. Biza la magama amahlanu alandelayo ukuze abafundi bawabhale eceleni kwezinombolo 1–5: abafowethi, abahlengikazi, abaculi, abadlali, abalimi
 - c. Okulandelayo, tshela abafundi babhale umusho owubizayo, basebenzise izimpawu ezifanele.
 - d. Biza lo musho olandelayo. Wuphinde ngokunensa, kabili uma kudingeka: Abahlengikazi bahlenga iziguli.
2. **Tshela abafundi basebenzise amapensela anombala ukulungisa umsebenzi wabo.**
 - a. Bhala la magama amahlanu kanye nomusho ebhodini.
 - b. Njengoba ubhala, phimisa igama ngalinye.
 - c. Kulo musho, khombisa uphawu lokubhala olusetshenzisiwe.
 - d. Tshela abafundi bakokelezele amaphutha abo ngepensela elinombala.
 - e. Tshela abafundi babhale kabusha amaphutha abo bawalungise.
3. **Qaphela izinselelo kanye nenqubekela phambili yabafundi.**
4. **Qondisa abafundi emsebenzini wangoLwesihlanu Encwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 72.
 - b. Funda umbhalo ngokuzwakalayo. Tshela abafundi balandele ezincwadini zabo njengoba ufunda.
 - c. Bonisa ebhodini indlela yokugcwalisa umsebenzi wokuqonda obhaliwe.

Qaphela: Tshela abafundi bayokwenza le misebenzi nozakwabo ngesikhathi sokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Yenza Ukufunda Kwangemuva

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Iqoqo
Lezindaba,
Ikhasi 101

1. **Lungiselela abafundi Ukufunda Kwangemuva.**
 - a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendaba: *Ngubani uKatherine Johnson?*
 - b. Chaza ngomsebenzi. Ithi: Namhlanje sizokwenza umsebenzi wokubhala wokuqondisisa ngendaba.
2. **Bonisa umsebenzi kanje:**
 - a. Yiba nemibuzo ebhaliwe ebhodini.
 - b. Funda umbuzo ngamunye uzwakale.
 - c. Chaza ukuthi umbuzo ufuna impendulo enjani.
 - d. Isibonelo: Wayegqoke ini u-Anna? Impendulo kufanele isitshela ngokugqoka kuka-Anna.
 - e. Isibonelo: Ucabanga ukuthi u-Anna bekufanele enzeni? Impendulo ayikho embhalweni – abafundi kumele bazicabangele imibono yabo.
 - f. Khombisa abafundi ukuthi ngaphansi kombuzo ngamunye kukhona isiqalo somusho. Chaza ukuthi kufanele basesebenzise ukubasiza babhale impendulo yabo.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedele umsebenzi.**
 - a. Tshela abafundi ukuthi bavule izincwadi zabo zokubhalela babhale usuku nesihloko esithi: Ukuqondisisa.
 - b. Tshela abafundi ukuthi basebenzise “iziqalo zemisho” ezingezansi kombuzo ngamunye bese bebhalela impendulo yabo yombuzo ngamunye encwadini.
 - c. Yalela abafundi ukuba basebenzise ulwazi lwabo lwemisindo ukubhala amagama abangawazi. Kumele balisho igama ngokunensa bese bebhala imisindo abayizwayo.

Ukuqondisisa okubhaliwe

1. **Kungani uGeeta wayefuna ukuya enyangeni?**
UGeeta wayefuna uku...
2. **Yini lento eyodwa uKatherine abethanda ukuyibala ngenkathi esemncane?**
Lento eyodwa uKatherine abeyibala bekuyi...
3. **Wayeneminyaka emingaki uKatherine ngenkathi eqala isikole samabanga aphakeme?**
UKatherine waqala isikole samabanga aphakeme eneminyaka...
4. **Iziphi izinto ezimbili uKatherine azithola ebandlululwa kuzo?**
UKatherine wayebandlululwa ngoba ube... futhi e...
5. **Ngubani owayechukuluza uGeeta ngezibalo?**
___ wayechukuluza uGeeta ngezibalo.

Ukubhala: Uthisha ukhombisa indlela yokuhlela bese umfundi uyahlela

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Incwadi Yoku-
sebenzela
YeDBE 2,
ekhasini 28

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi obhalwayo:** Okubhalwe kudayari mayelana nokuzama into entsha.
2. **Ethula uhlu lokuhlola okushicilelwe**
 - a. Ithi: Namuhla sizoshicilela imibhalo yethu sisebenzisa uhlu lokuhlola:
 - Imisho / izigaba: Bhala ngokwenzekile kudayari yakho imisho okungenani eli-10.
 - KNZ: Isihlanganiso esithi 'futhi' sisetshenziswa ukuhlanganisa izito ezimbili noma imibono ehlobene.
3. **Bonisa ukushicilela.**
 - a. Bhala umusho onephutha ebhodini.
 - b. Tshengisa abafundi balishicilele kanjani iphutha.
4. **Tshela abafundi bafunde bese beshicilela imibhalo yabo.**
 - a. Ithi: Manje sekuyisikhathi sokufunda bese ushicilela umbhalo wakho.
 - b. Hamba phakathi kwabo bese usiza abafundi abanezinselelo bafunde bese beshicilela imibhalo yabo.
5. **Nikeza umsebenzi obhalwayo oseNcwadini yomsebenzi yeDBE.**
 - a. Uma abafundi beqeda ukushicilela, bachazele kufanele basebenzele encwadini yabo yomsebenzi yeDBE.
 - b. Tshela abafundi benze umsebenzi:
 - Encwadini yomsebenzi yeDBE ekhasini: 28
 - Qedela umsebenzi 'Masibhale'. Yenza sengathi ungu Dan. Bhala kudayari yakho ngokwenzeke ngesikhathi usesekisini.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Sebenza namaQembu 9&10

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Izincwadi
zeBanga /
Izincwadi
zamazinga
(ezinga-
hlinzekwanga
yiNHLRP)

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Qiniseka ukuthi abafundi bayawazi amaqembu abo okufunda.
 - b. Hlalisa abafundi ngababili kanye Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo, izincwadi zokubhalela namapensela.
 - c. Yalela abafundi bavule Izincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo ekhasini 72.
2. **Sebenzisana nabafundi emsebenzini yosuku eNcwadini Eyisisekelo Sokufunda.**
Khumbuza abafundi okufanele bakwenze ukuqedela umsebenzi ngamunye.
3. **Bizela iQembu 9 endaweni yakho yokuFunda ngamaQembu okuLawulwayo.**
 - a. Hlalisa iqembu Nezincwadi Eziyisisekelo Sokufunda zabo.
 - b. Biza umfundi ngamunye azofunda imisindo yemisindo.
 - c. Biza umfundi ngamunye azoqedela imisebenzi yokuguqulela enkulumeni (ukudikhoda).
 - d. Biza umfundi ngamunye afunde amagama noma ingxenye yendaba yesonto elidlule.
 - e. Bhala phansi amagama abafundi abadinga ukwesekwa.
 - f. Bhala phansi imisindo edinga ukuhlanganiswa.
4. **Ukusebenzisa izincwadi zeBanga / Izincwadi zamazinga**
 - a. Yabela iqembu izincwadi zokufunda ezikhona. (Izincwadi zokufunda zeBanga / zamaZinga)
 - b. Lalela umfundi ngamunye efunda encwadini kuzwakale.
 - c. Uma kuhambelana nenqubomgomo wesikole, nikeza abafundi izincwadi zeBanga / izincwadi zamazinga baye nazo ekhaya.
5. **Buyisela iQembu 9 emadeskini alo, bese ubiza iQembu 10.**

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yolwazimagama: Lingisa noma Udwebe

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ushoki kanye
nebhodi

1. **Yenza uhla lwawo wonke amagama aku lwazimagama ku themu 3 ayizenzo noma amabizo.**
2. **Tshela abafundi nizobukeza amagama akulwazimagama abawafunde kule themu.**
3. **Nikeza abafundi imiyalelo elandelayo:**
 - a. Sizodlala 'Ukulingisa noma Ukudweba'.
 - b. Ngizokhetha umfundi ukuba 'angene'.
 - c. Umfundi uzoza phambi kwekilasi bese ngimhlebela igama endlebeni yakhe.
 - d. Umfundi uzobe eselingisa igama NOMA adwebe isithombe segama ebhodini.
 - e. Ingxenye esele yekilasi kufanele iphakamise izandla iqagele igama.
 - f. Umuntu 'ongenile' ubiza abafundi baphendule.
 - g. Umuntu ophendule kahle nguye ongenayo. Uza ngaphambili bese ngimhlebela igama endlebeni yakhe.
4. **Biza umfundi wokuqala angene bese eqala umdlalo.**

Imisindo Nemofoloji: Bhala imibhalo engaguqulekela enkulumeni

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. Bhala amafonimu ayi-8 ebhodini abafundi abawafundile noma abawabuyekazile.
2. Chazela abafundi bazodlala umdlalo wemisindo wokuzijabulisa.
3. Bachazele bazobhala amagama, imisho noma indaba besebenzisa KUPHELA leyo misindo.
4. Yakha umusho owodwa omfushane oyisibonelo bese uwubhala ebhodini (Noma ubhale amagama uma umusho unzima.)
5. Cela abafundi bahlale amagama noma imisho yakho ilungile yini:
 - a. Iqala ngosonhlamvukazi na?
 - b. Igcina ngongqi, umbuzi noma umbabazi na?
 - c. Usebenzise amafonimu ayi-8 kuphela yini ebhodini?
6. Okulandelayo, nikeza abafundi imizuzwana embalwa babhale amagama noma umusho / imisho yabo.
7. Tshela abafundi bashintshane ngezincwadi bahlale umsebenzi womunye nomunye.
8. Biza abafundi abanamagama noma imisho ebhalwe kahle eminingi bazofundela phezulu.
9. Besafunda, bhala amagama noma imisho ebhodini.
10. Biza abafundi abanamagama noma imisho ebhalwe kahle eminingi bazofundela phezulu.
11. Tusa bonke abafundi ngemizamo yabo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokuzungezisa izihlakala kuya ngakwesesinxele nangakwesokudla.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ngisebenzisa imisindo nokuhlanganisa imisindo ukuze ngifunde amagama.*
 - *Ngizizwa ngokufunda.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abanengi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Bonisa ukushicilelwa kombhalo wakho

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Isibonelo
sikaThisha:
umsebenzi
obhalwayo

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

Kuqhutshekwa esifundweni esedlule.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Yenza isivivinyo sokufunda ngomlomo okushelelayo

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Incwadi
Yokuhlola

1. **Hlalisa abafundi neZincwadi zabo Eziyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Tshela abafundi bavule ekhasini lokuqala leZincwadi Eziyisisekelo Sokufunda.
 - b. Tshela abafundi basebenze nabalingani babo.
 - c. Tshela abafundi babheke ukuthi bangakwazi ukufunda yonke imisindo yemisindo.
 - d. Tshela abafundi baphinde bashintshane ngokufunda onke amagama nemibhalo.
2. **Biza abafundi ngamunye bazokwenza izivivinyo zo-FMS.**
 - a. Sebenzisa izivivinyo zika Themu 3 zo-FMS ezihlizekwe Encwajani Yokuhlola.
 - b. Landela imiyalelo yokuvivinywa ko-FMS eseNcwajani Yokuhlola.
 - c. Bhala phansi imiphumela yomfundi ngamunye.
 - d. Sebenzisa le miphumela ukubuyekeza amaqembu akwazi ukufunda ngokulinganayo.
 - e. Futhi le miphumela ukuze uqikelele izinselelo ezidinga ukulungiswa ngeThemu elandelayo.

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yolwazimagama: Lingisa noma Udwebe

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ushoki kanye
nebhodi

1. **Yenza uhla lwawo wonke amagama aku lwazimagama ku themu 3 ayizenzo noma amabizo.**
2. **Tshela abafundi nizobukeza amagama akulwazimagama abawafunde kule themu.**
3. **Nikeza abafundi imiyalelo elandelayo:**
 - a. Sizodlala 'Ukulingisa noma Ukudweba'.
 - b. Ngizokhetha umfundi ukuba 'angene'.
 - c. Umfundi uzoza phambi kwekilasi bese ngimhlebela igama endlebeni yakhe.
 - d. Umfundi uzobe eselingisa igama NOMA adwebe isithombe segama ebhodini.
 - e. Ingxenye esele yekilasi kufanele iphakamise izandla iqagele igama.
 - f. Umuntu 'ongenile' ubiza abafundi baphendule.
 - g. Umuntu ophendule kahle nguye ongenayo. Uza ngaphambili bese ngimhlebela igama endlebeni yakhe.
4. **Biza umfundi wokuqala angene bese eqala umdlalo.**

Imisindo Nemofoloji: Bhala imibhalo engaguqulekela enkulumeni

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. Bhala amafonimu ayi-9 ebhodini abafundi abawafundile noma abawabuyekize.
2. Chazela abafundi bazodlala umdlalo wemisindo wokuzijabulisa.
3. Bachazele bazobhala amagama, imisho noma indaba besebenzisa KUPHELA leyo misindo.
4. Yakha umusho owodwa omfushane oyisibonelo bese uwubhala ebhodini (Noma ubhale amagama uma umusho unzima.)
5. Cela abafundi bahlale amagama noma imisho yakho ilungile yini:
 - a. Iqala ngosonhlamvukazi na?
 - b. Igcina ngongqi, umbuzi noma umbabazi na?
 - c. Usebenzise amafonimu ayi-9 kuphela yini ebhodini?
6. Okulandelayo, nikeza abafundi imizuzwana embalwa babhale amagama noma umusho / imisho yabo.
7. Tshela abafundi bashintshane ngezincwadi bahlale umsebenzi womunye nomunye.
8. Biza abafundi abanamagama noma imisho ebhalwe kahle eminingi bazofundela phezulu.
9. Besafunda, bhala amagama noma imisho ebhodini.
10. Phinda uhlole ubone basebenzise amafonimu ayi-9 kuphela yini.
11. Tusa bonke abafundi ngemizamo yabo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu uyidlalise ngokuyivala uyivule.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ngisebenzisa imisindo nokuhlanganisa imisindo ukuze ngifunde amagama.*
 - *Ngizizwa ngokufunda.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlale kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Abafundi bayacabangisisa bese bekhetha

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izincwadi
Zabafundi
Zokubhala
Amaphepha
azihambelayo
A4

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

Kuqhutshekwa esifundweni esedlule.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Yenza isivivinyo sokufunda ngomlomo okushelelayo

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Incwadi
Yokuhlola

1. **Hlalisa abafundi neZincwadi zabo Eziyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Tshela abafundi bavule ekhasini lokuqala leZincwadi Eziyisisekelo Sokufunda.
 - b. Tshela abafundi basebenze nabalingani babo.
 - c. Tshela abafundi babheke ukuthi bangakwazi ukufunda yonke imisindo yemisindo.
 - d. Tshela abafundi baphinde bashintshane ngokufunda onke amagama nemibhalo.
2. **Biza abafundi ngamunye bazokwenza izivivinyo zo-FMS.**
 - a. Sebenzisa izivivinyo zika Themu 3 zo-FMS ezihlizekwe Encwajani Yokuhlola.
 - b. Landela imiyalelo yokuvivinywa ko-FMS eseNcwajani Yokuhlola.
 - c. Bhala phansi imiphumela yomfundi ngamunye.
 - d. Sebenzisa le miphumela ukubuyekeza amaqembu akwazi ukufunda ngokulinganayo.
 - e. Futhi le miphumela ukuze uqikelele izinselelo ezidinga ukulungiswa ngeThemu elandelayo.

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yolwazimagama: Lingisa noma Udwebe

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ushoki kanye
nebhodi

1. **Yenza uhla lwawo wonke amagama aku lwazimagama ku themu 3 ayizenzo noma amabizo.**
2. **Tshela abafundi nizobukeza amagama akulwazimagama abawafunde kule themu.**
3. **Nikeza abafundi imiyalelo elandelayo:**
 - a. Sizodlala 'Ukulingisa noma Ukudweba'.
 - b. Ngizokhetha umfundi ukuba 'angene'.
 - c. Umfundi uzoza phambi kwekilasi bese ngimhlebela igama endlebeni yakhe.
 - d. Umfundi uzobe eselingisa igama NOMA adwebe isithombe segama ebhodini.
 - e. Ingxenywe esele yekilasi kufanele iphakamise izandla iqagele igama.
 - f. Umuntu 'ongenile' ubiza abafundi baphendule.
 - g. Umuntu ophendule kahle nguye ongenayo. Uza ngaphambili bese ngimhlebela igama endlebeni yakhe.
4. **Biza umfundi wokuqala angene bese eqala umdlalo.**

Imisindo Nemofoloji: Bhala imibhalo engaguqulekela enkulumeni

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. Bhala amafonimu ama-10 abafundi abawafundile noma bawabuyekeza ebhodini.
2. Chazela abafundi bazodlala umdlalo wemisindo wokuzijabulisa.
3. Bachazele bazobhala amagama, imisho noma indaba besebenzisa KUPHELA leyo misindo.
4. Yakha umusho owodwa omfushane oyisibonelo bese uwubhala ebhodini (Noma ubhale amagama uma umusho unzima.)
5. Cela abafundi bahlole amagama noma imisho yakho ilungile yini:
 - a. Iqala ngosonhlamvukazi na?
 - b. Igcina ngongqi, umbuzi noma umbabazi na?
 - c. Usebenzise amafonimu ama-10 kuphela ebhodini?
6. Okulandelayo, nikeza abafundi imizuzwana embalwa babhale amagama noma umusho / imisho yabo.
7. Tshela abafundi bashintshane ngezincwadi bahlole umsebenzi womunye nomunye.
8. Biza abafundi abanamagama noma imisho ebhalwe kahle eminingi bazofundela phezulu.
9. Besafunda, bhala amagama noma imisho ebhodini.
10. Hlolisisa ukuqinisekisa ukuthi basebenzise amafonimu ama-10 kuphela.
11. Tusa bonke abafundi ngemizamo yabo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokufonyoza iphepha sibuye silelule.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ngisebenzisa imisindo nokuhlanganisa imisindo ukuze ngifunde amagama.*
 - *Ngizizwa ngokufunda.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Abafundi bashicilela umbhalo wabo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izincwadi
Zabafundi
Zokubhala
Amaphepha
azihambelayo
A4

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

Kuqhutshekwa esifundweni esedlule.

Ukubhala: Abafundi bashicilela umbhalo wabo

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Izincwadi
Zabafundi
Zokubhala

Amaphepha
azihambelayo
A4

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

Kuqhutshekwa esifundweni esedlule.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Yenza isivivinyo sokufunda ngomlomo okushelelayo

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Incwadi
Yokuhlola

1. **Hlalisa abafundi neZincwadi zabo Eziyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Tshela abafundi bavule ekhasini lokuqala leZincwadi Eziyisisekelo Sokufunda.
 - b. Tshela abafundi basebenze nabalingani babo.
 - c. Tshela abafundi babheke ukuthi bangakwazi ukufunda yonke imisindo yemisindo.
 - d. Tshela abafundi baphinde bashintshane ngokufunda onke amagama nemibhalo.
2. **Biza abafundi ngamunye bazokwenza izivivinyo zo-FMS.**
 - a. Sebenzisa izivivinyo zika Themu 3 zo-FMS ezihlizekwe Encwajani Yokuhlola.
 - b. Landela imiyalelo yokuvinjwa ko-FMS eseNcwajani Yokuhlola.
 - c. Bhala phansi imiphumela yomfundi ngamunye.
 - d. Sebenzisa le miphumela ukubuyekeza amaqembu akwazi ukufunda ngokulinganayo.
 - e. Futhi le miphumela ukuze uqikelele izinselelo ezidinga ukulungiswa ngeThemu elandelayo.

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba – zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Imisindo Nemofoloji: Bhala imibhalo engaguqulekela enkulumeni

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. Bhala amafonimu ama-11 abafundi abawafundile noma bawabuyekeza ebhodini.
2. Chazela abafundi bazodlala umdlalo wemisindo wokuzijabulisa.
3. Bachazele bazobhala amagama, imisho noma indaba besebenzisa KUPHELA leyo misindo.
4. Yakha umusho owodwa omfushane oyisibonelo bese uwubhala ebhodini (Noma ubhale amagama uma umusho unzima.)
5. Cela abafundi bahlale amagama noma imisho yakho ilungile yini:
 - a. Iqala ngosonhlamvukazi na?
 - b. Igcina ngongqi, umbuzi noma umbabazi na?
 - c. Usebenzise amafonimu ama-11 kuphela ebhodini?
6. Okulandelayo, nikeza abafundi imizuzwana embalwa babhale amagama noma umusho / imisho yabo.
7. Tshela abafundi bashintshane ngezincwadi bahlale umsebenzi womunye nomunye.
8. Biza abafundi abanamagama noma imisho ebhalwe kahle eminingi bazofundela phezulu.
9. Besafunda, bhala amagama noma imisho ebhodini.
10. Hlolisisa ukuqinisekisa ukuthi basebenzise amafonimu ama-11 kuphela.
11. Tusa bonke abafundi ngemizamo yabo.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokuyithintitha.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ngisebenzisa imisindo nokuhlanganisa imisindo ukuze ngifunde amagama.*
 - *Ngizizwa ngokufunda.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Bonisa ukwethulwa kombhalo wakho

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Imibhalo
yabafundi
eshicilelwe

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

Kuqhubeka isifundo saphambilini.

Ukubhala: Bonisa ukwethulwa kombhalo wakho

SIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Imibhalo
yabafundi
eshicilelwe

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

Kuqhubeka isifundo saphambilini.

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Yenza isivivinyo sokufunda ngomlomo okushelelayo

SIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Incwadi
Yokuhlola

1. **Hlalisa abafundi neZincwadi zabo Eziyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Tshela abafundi bavule ekhasini lokuqala leZincwadi Eziyisisekelo Sokufunda.
 - b. Tshela abafundi basebenze nabalingani babo.
 - c. Tshela abafundi babheke ukuthi bangakwazi ukufunda yonke imisindo yemisindo.
 - d. Tshela abafundi baphinde bashintshane ngokufunda onke amagama nemibhalo.
2. **Biza abafundi ngamunye bazokwenza izivivinyo zo-FMS.**
 - a. Sebenzisa izivivinyo zika Themu 3 zo-FMS ezihlizekwe Encwajaneni Yokuhlola.
 - b. Landela imiyalelo yokuvivinywa ko-FMS eseNcwajaneni Yokuhlola.
 - c. Bhala phansi imiphumela yomfundi ngamunye.
 - d. Sebenzisa le miphumela ukubuyekeza amaqembu akwazi ukufunda ngokulinganayo.
 - e. Futhi le miphumela ukuze uqikelele izinselelo ezidinga ukulungiswa ngeThemu elandelayo.

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba – zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yolwazimagama: Lingisa noma Udwebe

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ushoki kanye
nebhodi

1. **Yenza uhla lwawo wonke amagama aku lwazimagama ku themu 3 ayizenzo noma amabizo.**
2. **Tshela abafundi nizobukeza amagama akulwazimagama abawafunde kule themu.**
3. **Nikeza abafundi imiyalelo elandelayo:**
 - a. Sizodlala 'Ukulingisa noma Ukudweba'.
 - b. Ngizokhetha umfundi ukuba 'angene'.
 - c. Umfundi uzoza phambi kwekilasi bese ngimhlebeli igama endlebeni yakhe.
 - d. Umfundi uzobe eselingisa igama NOMA adwebe isithombe segama ebhodini.
 - e. Ingxenywe esele yekilasi kufanele iphakamise izandla iqagele igama.
 - f. Umuntu 'ongenile' ubiza abafundi baphendule.
 - g. Umuntu ophendule kahle nguye ongenayo. Uza ngaphambili bese ngimhlebeli igama endlebeni yakhe.
4. **Biza umfundi wokuqala angene bese eqala umdlalo.**

Imisindo Nemofoloji: Yakha bese ukhangisa ngamagama

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Inhlama
yokudlala,
ubumba
lokudlala,
izivalo
zebhodlela,
uvolo, ipasta,
njl.

1. Gudlukela endaweni evulekile.
2. Khombisa abafundi indawo yabo yokusebenzela.
3. Khombisa abafundi indawo yabo yokukhangisa.
4. Hlukanisa abafundi ngamaqembu oku-2-4.
5. Nikeza iqembu ngalinye izinsiza ezikhona.
6. Tshela iqembu ngalinye licabange ngegama elingalibhala.
7. Okulandelayo, tshela amaqembu akhe lelo gama ngezinsiza ezikhona.
8. Uma amaqembu eselakhile igama lawo, angalikhangisa endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bahambe phakathi bese befunda amagama abo bonke.
10. Babonge abafundi bese ubatshele baqoqe.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Abafundi bethula imibhalo yabo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Imibhalo
yabafundi
eshicilelwe

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

1. **Phinda wethule isethulo kubafundi.**
 - a. Ithi: Khumbulani kuleli sonto sizokwethula umbhalo wethu oshicilelwe.
 - b. Ithi: Uma sethula umbhalo wethu, sabelana ngawo nabanye. Sichaza imidwebo yethu bese sifunda nemibhalo yethu. Sikhulumela phezulu futhi ngokucacile ukuze bezwe bonke.
 - c. Ithi: Uma siqeda ukukhuluma, singahamba phakathi negumbi sibonise abanye umdwebo wethu.
 - d. Ithi: Uma abanye benza isethulo, silalela ngokucophelela. Sibonisa umusa bese sishaya izandla uma beqeda.
2. **Biza abafundi benze isethulo phambi kwekilasi.**
 - a. Biza abafundi ngamunye bazokwethula phambi kwekilasi.
 - b. Nikeza umfundi ngamunye imizuzwana engu-1–2 achaze umdwebo wakhe bese efunda umbhalo.
 - c. Uma beqeda, abahambe phakathi babonise isithombe sabo.
 - d. Besethula abafundi, qiniseka ikilasi lilalele ngokucophelela. Bakhumbuze bashayele izandla umfundi nomfundi owenza isethulo.

Ukubhala: Abafundi bayaqhubeka nokwethula imibhalo yabo

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Uhlaka
lokubhala:
Ilebuli: Igama

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

1. **Qhubeka ubize abafundi bazokwenza isethulo phambi kwekilasi.**
 - a. Biza abafundi ngamunye bazokwethula phambi kwekilasi.
 - b. Nikeza umfundi ngamunye imizuzwana engu-1–2 achaze umdwebo wakhe bese efunda umbhalo.
 - c. Uma beqeda, abahambe phakathi babonise isithombe sabo.
2. **Besethula abafundi, qiniseka ikilasi lilalele ngokucophelela. Bakhumbuze bashayele izandla umfundi nomfundi owenza isethulo.**
3. **Khangisa wonke umsebenzi wabafundi oshicilelwe encwadini yekilasi noma ebhodini lezaziso.**

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Yenza isivivinyo sokufunda ngomlomo okushelelayo

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Incwadi
Yokuhlola

1. **Hlalisa abafundi neZincwadi zabo Eziyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Tshela abafundi bavule ekhasini lokuqala leZincwadi Eziyisisekelo Sokufunda.
 - b. Tshela abafundi basebenze nabalingani babo.
 - c. Tshela abafundi babheke ukuthi bangakwazi ukufunda yonke imisindo yemisindo.
 - d. Tshela abafundi baphinde bashintshane ngokufunda onke amagama nemibhalo.
2. **Biza abafundi ngamunye bazokwenza izivivinyo zo-FMS.**
 - a. Sebenzisa izivivinyo zika Themu 3 zo-FMS ezihlizekwe Encwajani Yokuhlola.
 - b. Landela imiyalelo yokuvivinywa ko-FMS eseNcwajani Yokuhlola.
 - c. Bhala phansi imiphumela yomfundi ngamunye.
 - d. Sebenzisa le miphumela ukubuyekeza amaqembu akwazi ukufunda ngokulinganayo.
 - e. Futhi le miphumela ukuze uqikelele izinselelo ezidinga ukulungiswa ngeThemu elandelayo.

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yolwazimagama: Ibizo noma isenzo?

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Yenza uhla lwawo wonke amagama aku lwazimagama ku themu 3 ayizenzo noma amabizo.**
2. **Tshela abafundi amabizo amagama aqambayo bese izenzo kuba amagama okwenza noma amagama enzayo.**
3. **Nikeza abafundi imiyalelo elandelayo:**
 - a. Sizodlala 'ibizo noma isenzo'.
 - b. Ngizosho igama.
 - c. Uma kuyibizo, kufanele uphakamise umunwe owodwa.
 - d. Uma kuyisenzo, kufanele uphakamise iminwe emi-2.
 - e. Nizobe senisebenzisana ngababili ukwakha umusho ngegama okhomba incazelo yalo.
 - f. Ngizobiza ngababili ngokwehlukana ukusho imisho yabo.
4. **Isho igama lokuqala bese uqala umdlalo.**

Imisindo Nemofoloji: Yakha bese ukhangisa ngamagama

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Inhlama
yokudlala,
ubumba
lokudlala,
izivalo
zebhodlela,
uvolo, ipasta,
njl.

1. Gudlukela endaweni evulekile.
2. Khombisa abafundi indawo yabo yokusebenzela.
3. Khombisa abafundi indawo yabo yokukhangisa.
4. Hlukanisa abafundi ngamaqembu oku-2-4.
5. Nikeza iqembu ngalinye izinsiza ezikhona.
6. Tshela iqembu ngalinye licabange ngegama elingalibhala.
7. Okulandelayo, tshela amaqembu akhe lelo gama ngezinsiza ezikhona.
8. Uma amaqembu eselakhile igama lawo, angalikhangisa endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bahambe phakathi bese befunda amagama abo bonke.
10. Babonge abafundi bese ubatshela baqoqe.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Asifudumeze iminwe yethu ngokwenza sengathi sidlala ipiyano.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ngisebenzisa imisindo nokuhlanganisa imisindo ukuze ngifunde amagama.*
 - *Ngizizwa ngokufunda.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Abafundi bayaqhubeka nokwethula imibhalo yabo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Imibhalo
yabafundi
eshicilelwe

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

1. **Qhubeka ubize abafundi bazokwenza isethulo phambi kwekilasi.**
 - a. Biza abafundi ngamunye bazokwethula phambi kwekilasi.
 - b. Nikeza umfundi ngamunye imizuzwana engu-1-2 achaze umdwebo wakhe bese efunda umbhalo.
 - c. Uma beqeda, abahambe phakathi babonise isithombe sabo.
2. **Besethula abafundi, qiniseka ikilasi lilalele ngokucophelela. Bakhumbuze bashayele izandla umfundi nomfundi owenza isethulo.**
3. **Khangisa wonke umsebenzi wabafundi oshicilelwe encwadini yekilasi noma ebhodini lezaziso.**

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Yenza isivivinyo sokufunda ngomlomo okushelelayo

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Incwadi
Yokuhlola

1. **Hlalisa abafundi neZincwadi zabo Eziyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Tshela abafundi bavule ekhasini lokuqala leZincwadi Eziyisisekelo Sokufunda.
 - b. Tshela abafundi basebenze nabalingani babo.
 - c. Tshela abafundi babheke ukuthi bangakwazi ukufunda yonke imisindo yemisindo.
 - d. Tshela abafundi baphinde bashintshane ngokufunda onke amagama nemibhalo.
2. **Biza abafundi ngamunye bazokwenza izivivinyo zo-FMS.**
 - a. Sebenzisa izivivinyo zika Themu 3 zo-FMS ezihlizekwe Encwajani Yokuhlola.
 - b. Landela imiyalelo yokuvivinywa ko-FMS eseNcwajani Yokuhlola.
 - c. Bhala phansi imiphumela yomfundi ngamunye.
 - d. Sebenzisa le miphumela ukubuyekeza amaqembu akwazi ukufunda ngokulinganayo.
 - e. Futhi le miphumela ukuze uqikelele izinselelo ezidinga ukulungiswa ngeThemu elandelayo.

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yolwazimagama: Ibizo noma isenzo?

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Akudingeki
zinsiza

1. **Yenza uhla lwawo wonke amagama aku lwazimagama ku themu 3 ayizenzo noma amabizo.**
2. **Tshela abafundi amabizo amagama aqambayo bese izenzo kuba amagama okwenza noma amagama enzayo.**
3. **Nikeza abafundi imiyalelo elandelayo:**
 - a. Sizodlala 'ibizo noma isenzo'.
 - b. Ngizosho igama.
 - c. Uma kuyibizo, kufanele uphakamise umunwe owodwa.
 - d. Uma kuyisenzo, kufanele uphakamise iminwe emi-2.
 - e. Nizobe senisebenzisana ngababili ukwakha umusho ngegama okhomba incazelo yalo.
 - f. Ngizobiza ngababili ngokwehlukana ukusho imisho yabo.
4. **Isho igama lokuqala bese uqala umdlalo.**

Imisindo Nemofoloji: Yakha bese ukhangisa ngamagama

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Inhlama
yokudlala,
ubumba
lokudlala,
izivalo
zebhodlela,
uvolo, ipasta,
njl.

1. Gudlukela endaweni evulekile.
2. Khombisa abafundi indawo yabo yokusebenzela.
3. Khombisa abafundi indawo yabo yokukhangisa.
4. Hlukanisa abafundi ngamaqembu oku-2-4.
5. Nikeza iqembu ngalinye izinsiza ezikhona.
6. Tshela iqembu ngalinye licabange ngegama elingalibhala.
7. Okulandelayo, tshela amaqembu akhe lelo gama ngezinsiza ezikhona.
8. Uma amaqembu eselakhile igama lawo, angalikhangisa endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bahambe phakathi bese befunda amagama abo bonke.
10. Babonge abafundi bese ubatshela baqoqe.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu ngokuzungezisa izihlakala kuya ngakwesesinxele nangakwesokudla.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ngisebenzisa imisindo nokuhlanganisa imisindo ukuze ngifunde amagama.*
 - *Ngizizwa ngokufunda.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abanengi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Abafundi bayaqhubeka nokwethula imibhalo yabo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Imibhalo
yabafundi
eshicilelwe

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

1. **Qhubeka ubize abafundi bazokwenza isethulo phambi kwekilasi.**
 - a. Biza abafundi ngamunye bazokwethula phambi kwekilasi.
 - b. Nikeza umfundi ngamunye imizuzwana engu-1-2 achaze umdwebo wakhe bese efunda umbhalo.
 - c. Uma beqeda, abahambe phakathi babonise isithombe sabo.
2. **Besethula abafundi, qiniseka ikilasi lilalele ngokucophelela. Bakhumbuze bashayele izandla umfundi nomfundi owenza isethulo.**
3. **Khangisa wonke umsebenzi wabafundi oshicilelwe encwadini yekilasi noma ebhodini lezaziso.**

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Yenza isivivinyo sokufunda ngomlomo okushelelayo

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Incwadi
Yokuhlola

1. **Hlalisa abafundi neZincwadi zabo Eziyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Tshela abafundi bavule ekhasini lokuqala leZincwadi Eziyisisekelo Sokufunda.
 - b. Tshela abafundi basebenze nabalingani babo.
 - c. Tshela abafundi babheke ukuthi bangakwazi ukufunda yonke imisindo yemisindo.
 - d. Tshela abafundi baphinde bashintshane ngokufunda onke amagama nemibhalo.
2. **Biza abafundi ngamunye bazokwenza izivivinyo zo-FMS.**
 - a. Sebenzisa izivivinyo zika Themu 3 zo-FMS ezihlizekwe Encwajani Yokuhlola.
 - b. Landela imiyalelo yokuvivinywa ko-FMS eseNcwajani Yokuhlola.
 - c. Bhala phansi imiphumela yomfundi ngamunye.
 - d. Sebenzisa le miphumela ukubuyekeza amaqembu akwazi ukufunda ngokulinganayo.
 - e. Futhi le miphumela ukuze uqikelele izinselelo ezidinga ukulungiswa ngeThemu elandelayo.

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yolwazimagama: Ibizo noma isenzo?

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Amakhadi
olwazi-
magama,
izithombe,
izinto

1. **Yenza uhla lwawo wonke amagama aku lwazimagama ku themu 3 ayizenzo noma amabizo.**
2. **Tshela abafundi amabizo amagama aqambayo bese izenzo kuba amagama okwenza noma amagama enzayo.**
3. **Nikeza abafundi imiyalelo elandelayo:**
 - a. Sizodlala 'ibizo noma isenzo'.
 - b. Ngizosho igama.
 - c. Uma kuyibizo, kufanele uphakamise umunwe owodwa.
 - d. Uma kuyisenzo, kufanele uphakamise iminwe emi-2.
 - e. Nizobe senisebenzisana ngababili ukwakha umusho ngegama okhomba incazelo yalo.
 - f. Ngizobiza ngababili ngokwehlukana ukusho imisho yabo.
4. **Isho igama lokuqala bese uqala umdlalo.**

Imisindo Nemofoloji: Yakha bese ukhangisa ngamagama

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Inhlama
yokudlala,
ubumba
lokudlala,
izivalo
zebhodlela,
uvolo, ipasta,
njl.

1. Gudlukela endaweni evulekile.
2. Khombisa abafundi indawo yabo yokusebenzela.
3. Khombisa abafundi indawo yabo yokukhangisa.
4. Hlukanisa abafundi ngamaqembu oku-2-4.
5. Nikeza iqembu ngalinye izinsiza ezikhona.
6. Tshela iqembu ngalinye licabange ngegama elingalibhala.
7. Okulandelayo, tshela amaqembu akhe lelo gama ngezinsiza ezikhona.
8. Uma amaqembu eselakhile igama lawo, angalikhangisa endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bahambe phakathi bese befunda amagama abo bonke.
10. Babonge abafundi bese ubatshela baqoqe.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Masifudumeze iminwe yethu uyidlalise ngokuyivala uyivule.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ngisebenzisa imisindo nokuhlanganisa imisindo ukuze ngifunde amagama.*
 - *Ngizizwa ngokufunda.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Abafundi bayaqhubeka nokwethula imibhalo yabo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Imibhalo
yabafundi
eshicilelwe

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

1. **Qhubeka ubize abafundi bazokwenza isethulo phambi kwekilasi.**
 - a. Biza abafundi ngamunye bazokwethula phambi kwekilasi.
 - b. Nikeza umfundi ngamunye imizuzwana engu-1-2 achaze umdwebo wakhe bese efunda umbhalo.
 - c. Uma beqeda, abahambe phakathi babonise isithombe sabo.
2. **Besethula abafundi, qiniseka ikilasi lilalele ngokucophelela. Bakhumbuze bashayele izandla umfundi nomfundi owenza isethulo.**
3. **Khangisa wonke umsebenzi wabafundi oshicilelwe encwadini yekilasi noma ebhodini lezaziso.**

Ukubhala: Abafundi bayaqhubeka nokwethula imibhalo yabo

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Imibhalo
yabafundi
eshicilelwe

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

1. **Qhubeka ubize abafundi bazokwenza isethulo phambi kwekilasi.**
 - a. Biza abafundi ngamunye bazokwethula phambi kwekilasi.
 - b. Nikeza umfundi ngamunye imizuzwana engu-1–2 achaze umdwebo wakhe bese efunda umbhalo.
 - c. Uma beqeda, abahambe phakathi babonise isithombe sabo.
2. **Besethula abafundi, qiniseka ikilasi lilalele ngokucophelela. Bakhumbuze bashayele izandla umfundi nomfundi owenza isethulo.**
3. **Khangisa wonke umsebenzi wabafundi oshicilelwe encwadini yekilasi noma ebhodini lezaziso.**

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Yenza isivivinyo sokufunda ngomlomo okushelelayo

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Incwadi
Yokuhlola

1. **Hlalisa abafundi neZincwadi zabo Eziyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Tshela abafundi bavule ekhasini lokuqala leZincwadi Eziyisisekelo Sokufunda.
 - b. Tshela abafundi basebenze nabalingani babo.
 - c. Tshela abafundi babheke ukuthi bangakwazi ukufunda yonke imisindo yemisindo.
 - d. Tshela abafundi baphinde bashintshane ngokufunda onke amagama nemibhalo.
2. **Biza abafundi ngamunye bazokwenza izivivinyo zo-FMS.**
 - a. Sebenzisa izivivinyo zika Themu 3 zo-FMS ezihlinzekwe Encwajaneni Yokuhlola.
 - b. Landela imiyalelo yokuvinjwa ko-FMS eseNcwajaneni Yokuhlola.
 - c. Bhala phansi imiphumela yomfundi ngamunye.
 - d. Sebenzisa le miphumela ukubuyekeza amaqembu akwazi ukufunda ngokulinganayo.
 - e. Futhi le miphumela ukuze uqikelele izinselelo ezidinga ukulungiswa ngeThemu elandelayo.

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba – zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Imisindo Nemofoloji: Yakha bese ukhangisa ngamagama

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Inhlama
yokudlala,
ubumba
lokudlala,
izivalo
zebhodlela,
uvalo, ipasta,
njl.

1. Gudlukela endaweni evulekile.
2. Khombisa abafundi indawo yabo yokusebenzela.
3. Khombisa abafundi indawo yabo yokukhangisa.
4. Hlukanisa abafundi ngamaqembu oku-2-4.
5. Nikeza iqembu ngalinye izinsiza ezikhona.
6. Tshela iqembu ngalinye licabange ngegama elingalibhala.
7. Okulandelayo, tshela amaqembu akhe lelo gama ngezinsiza ezikhona.
8. Uma amaqembu eselakhile igama lawo, angalikhangisa endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bahambe phakathi bese befunda amagama abo bonke.
10. Babonge abafundi bese ubatshele baqoqe.

Ukubhala ngesandla: Zilolongele ukubhala ngokuhlanganisa

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Ishadi
Lokubhala
Ngesandla

1. **Lungiselela abafundi ukubhala ngesandla.**
 - a. Ithi: Asifudumeze iminwe yethu ngokwenza sengathi sidlala ipiyano.
 - b. Hlola bese ulungise indlela yokuhlala kwabafundi nokubamba ipensela.
2. **Khombisa indlela yokubhala bese uqedela le misho elandelayo yezinhlamvu ezihlanganisiwe:**
 - *Ngisebenzisa imisindo nokuhlanganisa imisindo ukuze ngifunde amagama.*
 - *Ngizizwa ngokufunda.*
 - a. Njengoba ubhala, chaza iphoyinti oqala kulo, indlela nezikhala phakathi kwamagama.
 - b. Yalela abafundi babhale umusho/ imisho ezincwadini zabo zokubhalela.
 - c. Hamba hamba uhlole kumfundi ngamunye: ulakha kanjani uhlamvu, usayizi wohlamvu kanye nokushiyana kwezikhala.
 - d. Yeseka abafundi abadinga usizo.
3. **Qwashisa abafundi ngesivinini sokubhala nokucophelela.**
 - a. Ngenkathi abafundi abaningi sebeqedile, ithi 'yimani'.
 - b. Tshela abafundi baqaphele ibanga asebelihambile.
 - c. Uma bengaqedanga, batshele bazame ukubhala ngokushesha kusasa.
 - d. Futhi cela abafundi baqhathanise umbhalo wabo nowakho ebhodini.
 - e. Bacele baqaphele ukuthi mangaki amaphutha abawenzile.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Abafundi bayaqhubeka nokwethula imibhalo yabo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Imibhalo
yabafundi
eshicilelwe

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

1. **Qhubeka ubize abafundi bazokwenza isethulo phambi kwekilasi.**
 - a. Biza abafundi ngamunye bazokwethula phambi kwekilasi.
 - b. Nikeza umfundi ngamunye imizuzwana engu-1–2 achaze umdwebo wakhe bese efunda umbhalo.
 - c. Uma beqeda, abahambe phakathi babonise isithombe sabo.
2. **Besethula abafundi, qiniseka ikilasi lilalele ngokucophelela. Bakhumbuze bashayele izandla umfundi nomfundi owenza isethulo.**
3. **Khangisa wonke umsebenzi wabafundi oshicilelwe encwadini yekilasi noma ebhodini lezaziso.**

Ukubhala: Abafundi bayaqhubeka nokwethula imibhalo yabo

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Imibhalo
yabafundi
eshicilelwe

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

1. **Qhubeka ubize abafundi bazokwenza isethulo phambi kwekilasi.**
 - a. Biza abafundi ngamunye bazokwethula phambi kwekilasi.
 - b. Nikeza umfundi ngamunye imizuzwana engu-1–2 achaze umdwebo wakhe bese efunda umbhalo.
 - c. Uma beqeda, abahambe phakathi babonise isithombe sabo.
2. **Besethula abafundi, qiniseka ikilasi lilalele ngokucophelela. Bakhumbuze bashayele izandla umfundi nomfundi owenza isethulo.**
3. **Khangisa wonke umsebenzi wabafundi oshicilelwe encwadini yekilasi noma ebhodini lezaziso.**

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Yenza isivivinyo sokufunda ngomlomo okushelelayo

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Incwadi
Yokuhlola

1. **Hlalisa abafundi neZincwadi zabo Eziyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Tshela abafundi bavule ekhasini lokuqala leZincwadi Eziyisisekelo Sokufunda.
 - b. Tshela abafundi basebenze nabalingani babo.
 - c. Tshela abafundi babheke ukuthi bangakwazi ukufunda yonke imisindo yemisindo.
 - d. Tshela abafundi baphinde bashintshane ngokufunda onke amagama nemibhalo.
2. **Biza abafundi ngamunye bazokwenza izivivinyo zo-FMS.**
 - a. Sebenzisa izivivinyo zika Themu 3 zo-FMS ezihlizekwe Encwajani Yokuhlola.
 - b. Landela imiyalelo yokuvivinywa ko-FMS eseNcwajani Yokuhlola.
 - c. Bhala phansi imiphumela yomfundi ngamunye.
 - d. Sebenzisa le miphumela ukubuyekeza amaqembu akwazi ukufunda ngokulinganayo.
 - e. Futhi le miphumela ukuze uqikelele izinselelo ezidinga ukulungiswa ngeThemu elandelayo.

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

Ukulalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yolwazimagama: Ibizo noma isenzo?

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Amakhadi
olwazi-
magama,
izithombe,
izinto

Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

1. **Yenza uhla lwawo wonke amagama aku lwazimagama ku themu 3 ayizenzo noma amabizo.**
2. **Tshela abafundi amabizo amagama aqambayo bese izenzo kuba amagama okwenza noma amagama enzayo.**
3. **Nikeza abafundi imiyalelo elandelayo:**
 - a. Sizodlala 'ibizo noma isenzo'.
 - b. Ngizosho igama.
 - c. Uma kuyibizo, kufanele uphakamise umunwe owodwa.
 - d. Uma kuyisenzo, kufanele uphakamise iminwe emi-2.
 - e. Nizobe senisebenzisana ngababili ukwakha umusho ngegama okhomba incazelo yalo.
 - f. Ngizobiza ngababili ngokwehlukana ukusho imisho yabo.
4. **Isho igama lokuqala bese uqala umdlalo.**

Imisindo Nemofoloji: Yakha bese ukhangisa ngamagama

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Inhlama
yokudlala,
ubumba
lokudlala,
izivalo
zebhodlela,
uvolo, ipasta,
njl.

1. Gudlukela endaweni evulekile.
2. Khombisa abafundi indawo yabo yokusebenzela.
3. Khombisa abafundi indawo yabo yokukhangisa.
4. Hlukanisa abafundi ngamaqembu oku-2-4.
5. Nikeza iqembu ngalinye izinsiza ezikhona.
6. Tshela iqembu ngalinye licabange ngegama elingalibhala.
7. Okulandelayo, tshela amaqembu akhe lelo gama ngezinsiza ezikhona.
8. Uma amaqembu eselakhile igama lawo, angalikhangisa endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bahambe phakathi bese befunda amagama abo bonke.
10. Babonge abafundi bese ubatshele baqoqe.

Ukufunda Ngokuhlanganyela: Abafundi bayaqhubeka nokwethula imibhalo yabo

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Imibhalo
yabafundi
eshicilelwe

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

1. **Qhubeka ubize abafundi bazokwenza isethulo phambi kwekilasi.**
 - a. Biza abafundi ngamunye bazokwethula phambi kwekilasi.
 - b. Nikeza umfundi ngamunye imizuzwana engu-1–2 achaze umdwebo wakhe bese efunda umbhalo.
 - c. Uma beqeda, abahambe phakathi babonise isithombe sabo.
2. **Besethula abafundi, qiniseka ikilasi lilalele ngokucophelela. Bakhumbuze bashayele izandla umfundi nomfundi owenza isethulo.**
3. **Khangisa wonke umsebenzi wabafundi oshicilelwe encwadini yekilasi noma ebhodini lezaziso.**

Ukubhala: Abafundi bayaqhubeka nokwethula imibhalo yabo

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-20

IZINSIZA:
Imibhalo
yabafundi
eshicilelwe

Sebenzisa le sikhathi ukuba abafundi bashicilele futhi bakhangise umbhalo wabo.

1. **Qhubeka ubize abafundi bazokwenza isethulo phambi kwekilasi.**
 - a. Biza abafundi ngamunye bazokwethula phambi kwekilasi.
 - b. Nikeza umfundi ngamunye imizuzwana engu-1–2 achaze umdwebo wakhe bese efunda umbhalo.
 - c. Uma beqeda, abahambe phakathi babonise isithombe sabo.
2. **Besethula abafundi, qiniseka ikilasi lilalele ngokucophelela. Bakhumbuze bashayele izandla umfundi nomfundi owenza isethulo.**
3. **Khangisa wonke umsebenzi wabafundi oshicilelwe encwadini yekilasi noma ebhodini lezaziso.**

UkuFunda ngamaQembu okuLawulwayo: Yenza isivivinyo sokufunda ngomlomo okushelelayo

ISIKHATHI:
imizuzu
engama-30

IZINSIZA:
Incwadi
Eyisisekelo
Sokufunda

Incwadi
Yokuhlola

1. **Hlalisa abafundi neZincwadi zabo Eziyisisekelo Sokufunda.**
 - a. Tshela abafundi bavule ekhasini lokuqala leZincwadi Eziyisisekelo Sokufunda.
 - b. Tshela abafundi basebenze nabalingani babo.
 - c. Tshela abafundi babheke ukuthi bangakwazi ukufunda yonke imisindo yemisindo.
 - d. Tshela abafundi baphinde bashintshane ngokufunda onke amagama nemibhalo.
2. **Biza abafundi ngamunye bazokwenza izivivinyo zo-FMS.**
 - a. Sebenzisa izivivinyo zika Themu 3 zo-FMS ezihlizekwe Encwajani Yokuhlola.
 - b. Landela imiyalelo yokuvivinywa ko-FMS eseNcwajani Yokuhlola.
 - c. Bhala phansi imiphumela yomfundi ngamunye.
 - d. Sebenzisa le miphumela ukubuyekeza amaqembu akwazi ukufunda ngokulinganayo.
 - e. Futhi le miphumela ukuze uqikelele izinselelo ezidinga ukulungiswa ngeThemu elandelayo.

Ekupheleni kosuku: Ukufunda kuzwakale

ISIKHATHI:
imizuzu eyi-15

IZINSIZA:
Izinsiza
zikathisha

- Sebenzisa izinsiza zakho: Izincwadi Ezinkulu, amaQoqo eziNdaba Nezincwadi Zezindaba - zonke ziyafaneleka.
- Sebenzisa lesi sikhathi ubonise ukufunda ngokushelelayo, nekhono lokufunda.
- Lo msebenzi usiza abafundi bathuthukise uthando lwezindaba nolokufunda.
- Ubuye wakhe ulwazimagama lwabo, ulwazi lwangaphambilini nokukhumbula umsebenzi. Konke lokhu kungamakhono abalulekile esifundo sokuqondisisa.

